บรรณานุกรม

หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาไทย

ช่อนกลิ่น พิเศษสกลกิจ. " การศึกษาภาษาถิ่น " ใน คู่มือภาษาไทยเล่ม ๓. เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ ๑๐๐. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๒.

_____. หน่วยเสียงภาษาอุบลฯ เชียงใหม่ และสงขลาเทียบกับภาษากรุงเทพฯ. เอกสารนิเทศการศึกษา ฉบับที่ ๑๓๗. พระนคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๑๖.

ดุษฎีพร ชำนิโรคศานต์. " อนุพากย์ในภาษาไทย. " วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๒๕๑๒. (อัดสำเนา.)

น้อมนิจ วงศ์สุทธิธรรม. " คำบอกเวลาในภาษาไทย. " วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๒๕๑๕. (อัดสำเนา.)

บังอร ฤทธาภรณ์. " คำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทย. " วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๒๕๑๓. (อัดสำเนา.)

เบ็ญจวรรณ สุนทรากูล. " หน่วยเสียงของภาษาเชียงใหม่. " วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๒๕๐๕. (อัดสำเนา.)

ราตรี ธันวารชร. " ลักษณะของคำไวยากรณ์ในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๒๕๑๖. (อัดสำเนา.)

วิจินตน์ ภาณุพงศ์. " ระบบไวยากรณ์ " เอกสารประกอบการสอนวิชาระบบเสียงและระบบไวยากรณ์ แผนกวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๒๕๑๔. (อัดสำเนา.)

สุมิตรา อังวัฒนกุล. " คำบุพบทในภาษาไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๒๕๐๙. (อัดสำเนา.)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

Francis, W. Nelson. The Structure of American English. New York: Ronarld Press Company, 1958.

Fries, Charles Carpenter. The Structure of English. New York: Harcourt, Brace and Company, 1952.

Hope E. R., and Purnell, Herbert C. A Colorful Colloquial (Spoken Northern Thai). Chiengmai: Overseas Missionary Fellowship, 1962.

Noss, Richard B. Thai Reference Grammar. Bangkok: English Language Center of the University Development Commission, 1964.

Vichin Panupong. Inter-Sentence Relations in Modern Conversational Thai. Bangkok: The Siam Society, 1970.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑. ขอบเขตของภาคผนวก

๑.๑ หมวดคำที่จะนำมาไว้ในภาคผนวกนี้ จะไม่รวมหมวดคำที่มีจำนวนคำไม่คงที่ คืออาจจะมีจำนวนคำเพิ่มขึ้นได้ หากมีคำใหม่เกิดขึ้นในภาษา ซึ่งมีอยู่ ๔ หมวดคือ

๑.๑.๑ หมวดคำนาม

๑.๑.๒ หมวดคำกริยาอกรรม ๑

๑.๑.๓ หมวดคำกริยาสกรรม

๑.๑.๔ หมวดคำกริยาทวิกรรม

๑.๒ จำนวนคำและรายคำของหมวดคำแต่ละหมวดที่ปรากฏในภาคผนวกนี้ จะเป็นจำนวนคำและรายคำเท่าที่ผู้วิจัยได้พบเท่านั้น

๒. การแสดงจำนวนคำและรายคำของหมวดคำแต่ละหมวด

ผู้วิจัย จะแสดงจำนวนคำและรายคำพร้อมทั้งตัวอย่าง ของหมวดคำแต่ละหมวด ตามรายละเอียดต่อไปนี้ คือ

๒.๑ การเรียงลำดับ หมวดคำ

จะเรียงลำดับหมวดคำดังนี้คือ

๒.๑.๑ หมวดคำที่เป็นคำหลัก ได้แก่

๒.๑.๑.๑ หมวดคำสรรพนาม

๒.๑.๑.๒ หมวดคำกริยาอกรรม ๒

๒.๑.๑.๓ หมวดคำวิเศษ

๒.๑.๑.๔ หมวดคำบอกเวลาประเภทที่ ๑

๒.๑.๒ หมวดคำที่เป็นคำไวยากรณ์ ได้แก่

๒.๑.๒.๑ หมวดคำบอกเวลาประเภทที่ ๒

๒.๑.๒.๒ หมวดคำคุณศัพท์

๒.๑.๒.๓ หมวดคำลักษณนาม

๒.๑.๒.๔ หมวดคำจำนวนนับ

๒.๑.๒.๕ หมวดคำลำดับที่

๒.๑.๒.๖ หมวดคำหน้าจำนวน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๑.๒.๗ หมวดคำหลังจำนวน

๒.๑.๒.๘ หมวดคำช่วยหน้ากริยา

๒.๑.๒.๙ หมวดคำหลังกริยา

๒.๑.๒.๑๐ หมวดคำกริยาวิเศษณ์

๒.๑.๒.๑๑ หมวดคำบุพบท

๒.๑.๒.๑๒ หมวดคำเชื่อมอนุพากย์

๒.๑.๒.๑๓ หมวดคำลงท้าย

๒.๒ <u>การเรียงลำดับของเสียงพยัญชนะต้น ในรายคำของคำแต่ละหมวด</u>

ในการแสดงรายคำของหมวดคำแต่ละหมวด จะเรียงลำดับตามพยัญชนะต้นของคำในภาษาเชียงใหม่ ดังนี้

๒.๒.๑ พยัญชนะกัก มี ๑๐ เสียง คือ / p ph b t th d k kh c ? /

๒.๒.๒ พยัญชนะเสียดแทรกมี ๓ เสียง คือ / f s h /

๒.๒.๓ พยัญชนะนาสิกมี ๔ เสียง คือ / m n ñ ŋ /

๒.๒.๔ พยัญชนะกึ่งสระมี ๒ เสียงคือ / w y /

๒.๒.๕ พยัญชนะข้างลิ้นมี ๑ เสียงคือ / l /

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑. หมวดคำสรรพนาม

คำสรรพนามในภาษาเชียงใหม่มีทั้งหมด ๑๙ คำ แบ่งออกเป็น ๓ บุรุษคือ

๑.๑ บุรุษที่ ๑ มี ๙ คำ

๑.๒ บุรุษที่ ๒ มี ๖ คำ

๑.๓ บุรุษที่ ๓ มี ๔ คำ

๑.๑ บุรุษที่ ๑

๑.๑.๑ pən^{3} 'เขา'

pən^{3}	bɔ:^{2}	sɔ:p^{3}	naŋ^{1}	bu:^{5}
เขา	ไม่	ชอบ	หนัง	บู๊

๑.๑.๒ phom^{1} 'ผม'

phom^{1}	pen^{1}	ni?^{5}	sit^{1}	cu-la:
ผม	เป็น	นิสิต	จุฬาฯ	

๑.๑.๓ tu:^{1} 'ฉัน'

tu:^{1}	bɔ:^{2}	mak^{5}	kem
ฉัน	ไม่	ชอบ	เค็ม

๑.๑.๔ chan^{1} 'ฉัน' [๒]

pɔ:^{3}	hak^{5}	chan^{1}
พอ	รัก	ฉัน

๑.๑.๕ ku: 'กู'

ku:	wa:^{3}	lɛ:w^{5}	bɔ:^{2}	cɨa^{3}
กู	ว่า	แล้ว	ไม่	เชื่อ

๑.๑.๖ kha:^{4} 'ข้า'

kha:^{4}	khɔ:^{1}	pay	tɑ:y	khon	day	kɔ:^{2}
ข้า	ขอ	ไป	ดวย	คน	ได	ไหม

---

* คือ /khăw / ในภาษากรุงเทพฯ ซึ่งเป็นสรรพนามบุรุษที่ ๑ ที่เด็กหญิง หรือหญิงสาว ใช้โดยเฉพาะกับเพื่อนที่สนิทสนม

๒ ปรกติคำนี้ไม่มีในภาษาเชียงใหม่ เป็นคำที่ยืมมาจากภาษากรุงเทพฯ

๑.๑.๗ kha:^{4}-caw^{4} ' ดิฉัน '

kha:^{4}-caw^{4} kam^{1}-laŋ ca?^{2} pay ka:t^{2} caw^{4}
ดิฉัน กำลัง จะ ไป ตลาด ค่ะ

๑.๑.๘ ?eŋ ' หนู '

?eŋ nɨŋ^{4} khaw^{4} yu:^{2}
หนู นึ่ง ข้าว อยู่

๑.๑.๙ ha: ' กัน '

ha: kap^{1} khiŋ pik^{5} ba:n^{4} di: kwa:^{2}
กัน กับ แก กลับ บ้าน ดี กว่า

๑.๒ บุรุษที่ ๒

๑.๒.๑ ta:n^{3} ' ท่าน '

ni?^{5}-mon ta:n^{3} ta:ŋ phe:^{5} caw^{4}
นิมนต์ ท่าน ทาง นี้ ค่ะ

๑.๒.๒ tua^{1} ' ตัว '

tua^{1} ca?^{2} pay kap^{1} pən^{3} ko:^{2}
ตัว จะ ไป กับ เค้า ไหม

๑.๒.๓ thə: ' เธอ '

thə: yu:^{2} ba:n^{4} nay^{1}
เธอ อยู่ บ้าน ไหน

๑.๒.๔ khiŋ ' แก '

khiŋ bɔ:^{2} tɔ:ŋ^{4} ?uat^{2}-di: kap^{1} ha:
แก ไม่ ต้อง อวดดี กับ กัน

๑.๒.๕ su:^{1} ' เธอ '

su:^{1} sɨ:^{5} ma:k^{2} ma: hi:^{4} tu:^{1} nə:^{3}
เธอ ซื้อ หมาก มา ให้ ฉัน นะ

๑.๒.๖ mɨŋ ' มึง '

mɨŋ bɔ:^{2} tɔ:ŋ^{4} thiaŋ^{1} ku:
มึง ไม่ ต้อง เถียง กู

๑.๓ บุรุษที่ ๓

๑.๓.๑ pən^{3} 'เขา'

ca?^{2} pay wa:^{3} pən^{3} nə:^{3}

อย่า ว่า เขา นะ

๑.๓.๒ ta:n^{3} 'ท่าน'

ta:n^{3} hap^{5} ni?^{5}-mon la?^{5} ŋaŋ

ท่าน รับ นิมนต์ หรือ ยัง

๑.๓.๓ khaw^{1} 'เขา'

pay tha:m^{1} khaw^{1} kam / wa:^{3} ca?^{2} pay kɔ:^{2}

ไป ถาม เขา ที่ / ว่า จะ ไป ไหม

๑.๓.๔ man 'มัน'

ma:^{1} man bɔ:^{2} ŋɔ:m kin^{1} khaw^{4}

หมา มัน ไม่ ยอม กิน ข้าว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. หมวดคำกริยาอกรรม ๒

หมวดคำกริยาอกรรม ๒ ในภาษาเชียงใหม่มีทั้งหมด ๑๓๒ คำ คือ

๒.๑ pɛ:ŋ 'แพง'

khua ha:n^{5} nan^{5} pɛ:ŋ

ของ ร้าน นั้น แพง

๒.๒ pə:y^{2} 'เปื่อย'

cin^{5} ca:n ni:^{5} pə:y^{2} lɛ:w^{5}

เนื้อ จาน นี้ เปื่อย แล้ว

๒.๓ put^{1} 'ขาด'

s̄a^{4} nɔ:ŋ^{5} put^{1} lɛ:w^{5}

เสื้อ น้อง ขาด แล้ว

๒.๔ po:ŋ^{2} 'โปร่ง'

ba:n^{4} laŋ^{1} ni:^{5} po:ŋ^{2} di:

บ้าน หลัง นี้ โปร่ง ดี

๒.๕ pɔ:ŋ 'พอง'

m̄ɯ: khaw^{1} pɔ:ŋ

มือ เขา พอง

๒.๖ pia^{4} 'ออนแอ'

mu:^{1} tua^{1} nɔ:y^{4} pia^{4} kha-na:t^{2}

หมู ตัว เล็ก ออนแอ มาก

๒.๗ piaw^{2} 'เปลี่ยว'

ta:ŋ sa:y^{1} ni:^{5} piaw^{2}

ทาง สาย นี้ เปลี่ยว

๒.๘ p̄an^{4} 'เบื้อน'

muak^{2} p̄an^{4} la?^{5}

หมวก เบื้อน ละ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๙ phet^{1} 'เม็ด'

kɛ:ŋ^{1} thuay^{4} ni:^{5} phet^{1}

แกง ชาม นี้ เม็ด

๒.๑๐ pho:m^{1} 'ผอม'

no:ŋ^{5} pho:m^{1} kha-na:t^{2}

น้อง ผอม มาก

๒.๑๑ pho:y^{2} 'กรอบ'

khaw^{4} kiap^{2} pho:y^{2} ko:^{2}

ข้าว เกรียบ กรอบ ไหม

๒.๑๒ bɛ:n 'แบน'

ca:n ni:^{5} bɛ:n lam^{5} pay

จาน นี้ แบน เกิน ไป

๒.๑๓ ba:ŋ 'บาง'

sɯa^{4} no:ŋ^{5} ba:ŋ

เสื้อ น้อง บาง

๒.๑๔ ba:ŋ^{4} 'บิน'

thuay^{4} kho:ŋ^{1} mɛ:^{3} ba:ŋ^{4} sa:m^{1} bay

ชาม ของ แม่ บิน สาม ใบ

๒.๑๕ ba:n 'บาน'

dok^{2}-ʔɨan^{4} ba:n lɛ:w^{5}

กล้วยไม้ บาน แล้ว

๒.๑๖ buam 'บวม'

mɯ: som-si:^{1} buam

มือ สมศรี บวม

๒.๑๗ buam^{4} 'บุบ'

mo:^{4} buam^{4} laʔ^{5} ka:

หม้อ บุบ ละ หรือ

๒.๑๘ tɨ:n^{4} 'ตื้น'

na:m^{5}-bɔ:^{2} tɨ:n^{4}

บ่อน้ำ ตื้น

๒.๑๙ ta-lok^{1} 'ตลก'

chu:-si:^{1} ta-lok^{1} kha-na:t^{2}

ชูศรี ตลก มาก

๒.๒๐ ta:y^{1}-ka?^{1} 'ตะกละ'

mɛ:w tua^{1} ni:^{5} ta:y^{1}-ka?^{1}

แมว ตัว นี้ ตะกละ

๒.๒๑ tam^{2} 'เตี้ย'

pi:^{3} chan^{1} tam^{2} lɨa^{1} chan^{1}

พี่ ฉัน เตี้ย กว่า ฉัน

๒.๒๒ tuk^{5} 'มากจน'

ba:n^{4} nan^{5} tuk^{5}

บ้าน นั้น ยากจน

๒.๒๓ tuy^{4} 'อ้วน'

ba-diaw^{2} nɔ:ŋ^{5} tuy^{4} khɨn^{4} ca:t^{3} nak^{5}

เดี๋ยวนี้ น้อง อ้วน ขึ้น มาก

๒.๒๔ thi:^{2} 'ละเอียดลออ'

mɛ:^{3} thə: thi:^{2} kɔ:^{2}

แม่ เธอ ละเอียดลออ ไหม

๒.๒๕ thaw^{4} 'แก่'

mɛ:^{3} chan^{1} thaw^{4} lɛ:w^{5}

แม่ ฉัน แก่ แล้ว

๒.๒๖ di: 'ดี'

khaw^{1} di: | con^{1} chan^{1} ke:ŋ^{1} cay^{1}

เขา ดี | จน ฉัน เกรง ใจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๒๗ dip^{1} ' ดิบ '

ba-muaŋ^{3} dip^{1} yu:^{2}

มะม่วง ดิบ อยู่

๒.๒๘ dɛ:ŋ ' แดง '

no:ŋ^{5} ʔa:y | lə:y na:^{4} dɛ:ŋ

น้อง อาย | เลย หน้า แดง

๒.๒๙ dak^{1} ' ขรึม '

ʔa:y^{4} kham dak^{1} kha-na:t^{2}

พี่ คำ ขรึม มาก

๒.๓๐ daŋ ' ดัง '

siaŋ^{1} kho:ŋ^{1} khu: daŋ

เสียง ของ ครู ดัง

๒.๓๑ dam ' ดำ '

khaw^{1} dam pay ca:t^{3} nak^{5}

เขา ดำ ไป มาก

๒.๓๒ dɨat^{2} ' เดือด '

na:m^{5} dɨat^{2} lɛ:w^{5}

น้ำ เดือด แล้ว

๒.๓๓ kiw^{2} ' คอด '

ʔɛw kho:ŋ^{1} thə: kiw^{2} di:

เอว ของ เธอ คอด ดี

๒.๓๔ ki:t^{2} ' แคบ '

ba:n^{4} ti:^{3} haw yu:^{2} ki:t^{2}

บ้าน ที่ เรา อยู่ แคบ

๒.๓๕ keŋ^{1} ' กระฉับกระเฉง '

no:ŋ^{5} keŋ^{1} di:

น้อง กระฉับกระเฉง ดี

๒.๓๖ kem ' เค็ม '

kɛ:ŋ[1] kem pay

แกง เค็ม ไป

๒.๓๗ kɛ:[2] ' แก่ '

ba-muaŋ[3] kɛ:[2] la?[5]

มะม่วง แก่ ละ

๒.๓๘ kɛ:t[3] ' แคระแกร็น '

mu:[1] tua[1] ni:[5] kɛ:t[3]

หมู ตัว นี้ แคระแกร็น

๒.๓๙ kwɛn[2] ' ชำนาญ '

khaw[1] ทia?[5] ma: mɔ:n / khaw[1] thiŋ[1] kwɛn[2]

เขา ทำ มา นาน / เขา ถึง ชำนาญ

๒.๔๐ ka:[4] ' กล้า '

nɔ:ŋ[5] ka:[4] hɔ:ŋ[5] phe:ŋ na:[4] can[5]

น้อง กล้า ร้อง เพลง หน้า ชั้น

๒.๔๑ kap[5] ' คับ '

sɨa[4] nɔ:ŋ[5] kap[5] pay lɛ:w[5]

เสื้อ น้อง คับ ไป แล้ว

๒.๔๒ kaw[2] ' เก่า '

sɨa[4] tua[1] ni:[5] kaw[2]

เสื้อ ตัว นี้ เก่า

๒.๔๓ ko:ŋ[4] ' ค่าง '

mu:[1] tua[1] ni:[5] ko:ŋ[4]

หมู ตัว นี้ ค่าง

๒.๔๔ ko:ŋ[5] ' โค้ง '

ta:ŋ pay ba:n[4] thɔ: ko:ŋ[5] kɔ:[2]

ทาง ไป บ้าน เธอ โค้ง ไหม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๔๕ khi:^{4}-kua^{1} ' ขี้กลัว '

la:n^{1} khi:^{4}-kua^{1}

หลาน ขี้กลัว

๒.๔๖ khi:^{4}-kha:n^{5} ' ขี้เกียจ '

nak^{5}-lian khon nay^{1} khi:^{4}-kha:n^{5} / khu: ca?^{2} ti:^{1}

นักเรียน คน ไหน ขี้เกียจ / ครู จะ ดี

๒.๔๗ khi:^{4}-ci?^{5} ' ขี้เหนียว '

?a:y^{4} som^{1} khi:^{4}-ci?^{5} ca?^{2} ta:y^{1}

พี่ สม ขี้เหนียว จะ ตาย

๒.๔๘ khɛŋ^{1}-lɛŋ ' แข็งแรง '

lu:k^{3} khaw^{1} khɛŋ^{1}-lɛŋ di:

ลูก เขา แข็งแรง ดี

๒.๔๙ khɨn^{2} ' ฉุน '

ya: su:p^{2} ni:^{5} khɨn^{2}

ยา ซูบ นี้ ฉุน

๒.๕๐ kha:w^{1} ' ขาว '

pha:^{4} ni:^{5} kha:w^{1} di:

ผ้า นี้ ขาว ดี

๒.๕๑ khom ' คม '

mi:t^{3} thian^{2} nan^{5} khom

มีด เล่ม นั้น คม

๒.๕๒ khom^{1} ' ขม '

ba-hoy^{2} khom^{1}

มะระ ขม

๒.๕๓ khon^{4} ' ข้น '

kɛ:ŋ^{1} khon^{4} lam^{5} pay

แกง ข้น เกิน ไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๕๔ khiaw^{1} 'เขียว'

ba-fak^{5}-kɛ:w^{4} ni:^{5} ŋaŋ khiaw^{1} yu:^{2}

พักทอง นี้ ยัง เขียว อยู่

๒.๕๕ cɛ?^{5} 'แฉะ'

hon^{1}-ta:ŋ ba:n^{4} chan^{1} cɛ?^{5}

หนทาง บ้าน ฉัน แฉะ

๒.๕๖ cɛ:ŋ^{4} 'สว่าง'

fa:^{5} cɛ:ŋ^{4} la?^{5} ŋaŋ

ฟ้า สว่าง หรือ ยัง

๒.๕๗ cʉ:n^{5} 'ชื้น'

suam^{4} cʉ:n^{5} | pho?^{5} bɔ:^{2} thu:k^{2} dɛ:t^{2}

ส้วม ชื้น | เพราะ ไม่ ถูก แคด

๒.๕๘ cat^{5} 'ร้าว'

kɛ:w^{4} bay ni:^{5} cat^{5} pay lɛ:w^{5}

แก้ว ใบ นี้ ร้าว ไป แล้ว

๒.๕๙ cam^{5} 'ช้ำ'

ca?^{2} pay ŋup^{1} nak^{5} | man ca?^{2} cam^{5}

อย่า จับ มาก | มัน จะ ช้ำ

๒.๖๐ ca:ŋ^{1} 'จืด'

khaw^{4}-tom^{4} ca:ŋ^{1} pay nɔ?^{5}

ข้าวต้ม จืด ไป นะ

๒.๖๑ ?a:-phap^{5} 'อาภัพ'

khaw^{1} ?a:-phap^{5} lʉa^{1} haw

เขา อาภัพ กว่า เรา

๒.๖๒ ?aw - ka:n^{1} ?aw - ŋa:n 'เอาการเอางาน'

khaw ?aw - ka:n^{1} ?aw ŋa:n di:

เขา เอา การ เอา งาน ดี

๒.๖๓ ʔo:y^{2} ' สุรุยสุราย '

no:ŋ^{5} ca^{2} pay ʔo:y^{2} nak^{5} nə:^{3}

น้อง อย่า สุรุยสุราย นัก นะ

๒.๖๔ ʔo:n^{2} ' ออน '

may^{5} pɛ:ŋ^{1} khan^{4}-day ʔo:n^{2} pay nɔy^{3}

ไม้ ทำ บันได ออน ไป หน่อย

๒.๖๕ ʔuat^{2} di: ' อวดดี '

khaw^{1} ʔuat^{2} di: kha-na:t^{2}

เขา อวดดี มาก

๒.๖๖ ʔuat^{2} luak^{1} ' อวดฉลาด '

khaw^{1} ʔuat^{2} luak^{1} kap^{1} khu:

เขา อวด ฉลาด กับ ครู

๒.๖๗ fa:t^{2} ' ฝาด '

ba-kha:m^{1}-po:m^{4} fa:t^{2}

มะขามป้อม ฝาด

๒.๖๘ si:t^{3} ' ฉีด '

ka-po:ŋ no:ŋ^{5} si:t^{3} wəy

กระโปรง น้อง ฉีด ไว

๒.๖๙ sɨ:^{3} ' ซื่อ '

ʔa:y^{4} khɔ:ŋ^{1} dɛ:ŋ sɨ:^{3} di:

พี่ ของ แดง ซื่อ ดี

๒.๗๐ sa-ʔa:t^{2} ' สะอาด '

ca:n taŋ^{3} nan^{5} sa-ʔa:t^{2} lɛ:w^{5}

จาน ตั้ง นั้น สะอาด แล้ว

๒.๗๑ san^{4} ' สั้น '

sɔ:ŋ ni:^{5} san^{4} pay

ของ นี้ สั้น ไป

๒.๗๒ say^{1} ' ใส '

wɛn^{3}-ta:^{1} bɔ:^{2} say^{1}

แว่นตา ไม่ ใส

๒.๗๓ su:ŋ^{1} ' สูง '

hi̊an laŋ^{1} may^{2} su:ŋ^{1}

บ้าน หลัง ใหม่ สูง

๒.๗๔ som^{4} ' เปรี้ยว '

ba-kha:m^{1} som^{4} kɔ:^{2}

มะขาม เปรี้ยว ไหม

๒.๗๕ hiw^{1} ' หิว '

khaw^{1} kam^{1}-laŋ hiw^{1}

เขา กำลัง หิว

๒.๗๖ hɛp^{2} ' แหบ '

siaŋ^{1} khaw^{1} hɛp^{2} nak^{5}

เสียง เขา แหบ มาก

๒.๗๗ hɛ̊:ŋ^{4} ' แห้ง '

na:m^{5} hɛ̊:ŋ^{4} la?^{5} ka:

น้ำ แห้ง ละ หรือ

๒.๗๘ hə:m^{2} ' ห่าม '

kuay^{4} hə:m^{2} kɔ:^{2}

กล้วย ห่าม ไหม

๒.๗๙ ha:y^{5} ' ชน '

dɛ:ŋ ha:y^{5} lam^{5} pay

แดง ชน เกิน ไป

๒.๘๐ hok^{5} ' รก '

hɔ̊:ŋ^{4} hok^{5} lɛ̊:w^{5}

ห้อง รก แล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๘๑ hɔ:m^{1} 'หอม'

khaw^{4} may^{2} hɔ:m^{1} di:
ข้าวใหม่ หอม ดี

๒.๘๒ hɔ:n^{5} 'ร้อน'

wan ni:^{5} ʔa:-ka:t^{2} hɔ:n^{5}
วัน นี้ อากาศ ร้อน

๒.๘๓ hiaw^{2} 'เหี่ยว'

phak^{1} hiaw^{2} kɔ:^{2}
ผัก เหี่ยว ไหม

๒.๘๔ hua^{3} 'ร่ำ'

ka-tha?^{5} hua^{3} lɛ:w^{5}
กะทะ ร่ำ แล้ว

๒.๘๕ yiŋ^{2} 'หยิ่ง'

nɔ:ŋ^{5} khɔ:ŋ^{1} dam yiŋ^{2} kha-na:t^{2}
น้อง ของ ดำ หยิ่ง มาก

๒.๘๖ yen 'เย็น'

na:m^{5} tom^{4} yen la?^{5} ñaŋ
น้ำ ต้ม เย็น หรือ ยัง

๒.๘๗ yap^{5} 'ยับ'

ka-po:ŋ tua^{1} ni:^{5} yap^{5} ŋa:y^{3}
กระโปรง ตัว นี้ ยับ ง่าย

๒.๘๘ mi: 'มั่งมี'

khaw^{1} mi: / tɛ:^{2} khaw^{1} bɔ:^{2} phɨa^{2} phay^{1}
เขา มั่งมี / แต่ เขา ไม่ เชื่อ ใคร

๒.๘๙ men^{1} 'เหม็น'

sɨa^{4} men^{1} lɛ:w^{5}
เสื้อ เหม็น แล้ว

๒.๔๐ mɨ:t^{3} 'มืด'

ho:ŋ^{4} ni:^{5} ทำไม ŋia?^{5} ŋaŋ^{1} mɨ:t^{3}

ห้อง นี้ ทำไม มืด

๒.๔๑ man^{2} 'ขยัน'

wan ni:^{5} nuy^{2} man^{2}

วัน นี้ หนุ่ย ขยัน

๒.๔๒ may^{2} 'ใหม่'

lot^{5} kan ni:^{5} ŋaŋ may^{2}

รถ คัน นี้ ยัง ใหม่

๒.๔๓ mon 'กลม'

ka:^{1} na:m^{5} pay ni:^{5} bɔ:^{2} pɔ: mon

กานำ ใบ นี้ ไม่ ค่อย กลม

๒.๔๔ muan^{3} 'เพราะ'

phe:ŋ ni:^{5} muan^{3} di:

เพลง นี้ เพราะ ดี

๒.๔๕ na:^{1} 'หนา'

pha:^{4} kɔ:ŋ na:^{1} lam^{5} pay

ผ้ากรอง หนา เกิน ไป

๒.๔๖ nak^{5} 'มาก'

wan ni:^{5} khon nak^{5}

วัน นี้ คน มาก

๒.๔๗ na:^{4} ?en-du: 'น่าสงสาร'

nɔ:ŋ^{5} na:^{4} ?en-du: kha-na:t^{2}

น้อง น่าสงสาร มาก

๒.๔๘ na:^{4} hak^{5} 'น่ารัก'

dɛ:ŋ na:^{4} hak^{5} di:

แดง น่ารัก ดี

๒.๙๙ naw^{3} ' เน่า '

ba-muaŋ^{3} kɛn^{2} ni:^{5} naw^{3} lɛ:w^{5}
มะม่วง ลูก นี้ เน่า แล้ว

๒.๑๐๐ na:w^{1} ' หนาว '

cianŋ-may^{2} na:w^{1} lɛ:w^{5}
เชียงใหม่ หนาว แล้ว

๒.๑๐๑ nɔ:y^{4} ' น้อย '

ta-wa: khon nɔ:y^{4}
เมื่อวาน คน น้อย

๒.๑๐๒ niaw^{1} ' เหนียว '

naŋ^{1}-mu:^{1} niaw^{1}
หนังหมู เหนียว

๒.๑๐๓ ɲay^{2} ' ใหญ่ '

mɔ:^{4} ni:^{5} ɲay^{2} lam^{5} pay
หม้อ นี้ ใหญ่ เกิน ไป

๒.๑๐๔ ɲa:k^{3} ' ยาก '

le:k^{3} khɔ:^{4} ni:^{5} ɲa:k^{3}
เลข ข้อ นี้ ยาก

๒.๑๐๕ ɲa:w ' ยาว '

phom^{1} nɔ:ŋ^{5} ɲa:w la?^{5}
ผม น้อง ยาว ละ

๒.๑๐๖ ɲɤ:m^{1} ' เฉื่อย '

lu:k^{3} khon ni:^{5} ɲɤ:m^{1}
ลูก คน นี้ เฉื่อย

๒.๑๐๗ ŋa:m ' สวย '

muak^{2} bay nan^{5} ŋa:m
หมวก ใบ นั้น สวย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๑๐๘ ŋa:y^{3} ' ง่าย '

le:k^{3} kho:^{4} ni:^{5} ŋa:y^{3}

เลข ข้อ นี้ ง่าย

๒.๑๐๙ ŋa:w^{3} 'โง่ '

ma:^{1} tua^{1} ni:^{5} ŋa:w^{3}

หมา ตัว นี้ โง่

๒.๑๑๐ ŋɔ: 'งอ '

ha:ŋ^{1} mu:^{1} tua^{1} nan^{5} ŋɔ:

หาง หมู ตัว นั้น งอ

๒.๑๑๑ wa:ŋ^{3} 'ว่าง '

ba:n^{4} ni:^{5} wa:ŋ^{3} lɛ:w^{5}

บ้าน นี้ ว่าง แล้ว

๒.๑๑๒ wa:n^{1} 'หวาน '

kha-nom^{1} wa:n^{1} kɔ:^{2}

ขนม หวาน ไหม

๒.๑๑๓ wəy 'ไว '

khr̄aŋ^{3}-bin wəy di:

เครื่องบิน ไว ดี

๒.๑๑๔ l$\underline{\text{ɨ}}$ŋ^{2} 'ต้อ '

nɔ:ŋ^{5} dɛ:ŋ l$\underline{\text{ɨ}}$ŋ^{2} kha-na:t^{2}

น้อง แดง ต้อ มาก

๒.๑๑๕ lam 'อรอย '

kha-nom-sen^{4} caw^{4} ni:^{5} lam di:

ขนมจีน เจ้า นี้ อะอย ดี

๒.๑๑๖ lu?^{1} 'เสีย '

na:m^{5} khu?^{5} lu?^{1} la?^{5}

ถังน้ำ เสีย ละ

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๑๑๗ lo:p^{3} 'โลภ'

?a:y^{4} som^{1} lo:p^{3} lam^{5} pay
ฟี่ สม โลภ เกิน ไป

๒.๑๑๘ liam^{4} 'แหลม'

na:m^{1} ku-la:p^{2} liam^{4}
หนาม กุหลาบ แหลม

๒.๑๑๙ l±am^{4} 'มันเลื่อม'

pha:^{4} ph±:n^{1} ni:^{5} l±am^{4} lam^{5} pay
ผ้า ฝืน นี้ มันเลื่อม เกิน ไป

๒.๑๒๐ l±aŋ^{1} 'เหลือง'

kuay^{4} l±aŋ^{1} la?^{5} ka:
กล้วย เหลือง ละ หรือ

๒.๑๒๑ luak^{1} 'ฉลาด'

lu:k^{3} khon nan^{5} luak^{1} di:
ลูก คน นั้น ฉลาด ดี

๒.๑๒๒ luam^{1} 'หลวม'

s±a^{4} tat^{1} may^{2} luam^{1} pay
เสื้อ ตัด ใหม่ หลวม ไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. หมวดคำพิเศษ

คำพิเศษในภาษาเชียงใหม่มีทั้งหมด ๖ คำ คือ

๓.๑ pok-ka-ti^{1} ' ปรกติ '

pok^{1}-ka-ti^{1} khaw^{1} ma: ba:n^{4} wan tit^{5}

ปรกติ เขา มา บ้าน วัน อาทิตย์

๓.๒ tham-ma-da: ' ธรรมดา '

tham-ma-da: khaw^{1} pen^{1} khon dak^{1}

ธรรมดา เขา เป็น คน ขวิม

๓.๓ na:^{4}-kua^{1} ' น่ากลัว '

fon^{1} ca?^{2} tok^{1} na:^{4}-kua^{1}

ฝน จะ ตก น่ากลัว

๓.๔ soŋ^{1}-say^{1} ' สงสัย '

soŋ^{1}-say^{1} dɛ:ŋ bɔ:^{2} sa-ba:y

สงสัย แดง ไม่ สบาย

๓.๕ suan^{2}-nak^{5} ' ส่วนมาก '

suan^{2}-nak^{5} khon cɨa^{3} kha:w^{2} lɨ:

ส่วนมาก คน เชื่อ ข่าว ลือ

๓.๖ suan^{2}-nɔ:y^{4} ' ส่วนน้อย '

suan^{2}-nɔ:y^{4} khon-thay caŋ fa-laŋ^{2}

ส่วนน้อย คนไทย เกลียด ฝรั่ง

๔. หมวดคำบอกเวลาประเภทที่ ๑

คำบอกเวลาประเภทที่ ๑ ในภาษาเชียงใหม่ มีทั้งหมด ๑๔ คำ คือ

๔.๑ bɨt^{1} ' อีกครู่ใหญ่ '

bɨt^{1} khaw^{1} ca?^{2} ma: ha:^{1}
อีกครู่ใหญ่ เขา จะ มา หา

khaw^{1} ca?^{2} ma: ha:^{1} bɨt^{1}
เขา จะ มา หา อีกครู่ใหญ่

๔.๒ ba:y^{2} ' บ่าย '

ba:y^{2} ho:ŋ-hian ca?^{2} pit^{1}
บ่าย โรงเรียน จะ ปิด

ho:ŋ-hian ca?^{2} pit^{1} ba:y^{2}
โรงเรียน จะ ปิด บ่าย

๔.๓ ba:y^{2} ba:y^{2} ' บ่าย ๆ '

ba:y^{2} ba:y^{2} no:ŋ^{5} caŋ^{3} lap^{1}
บ่าย ๆ น้อง มัก หลับ

no:ŋ^{5} caŋ^{3} lap^{1} ba:y^{2} ba:y^{2}
น้อง มัก หลับ บ่าย ๆ

๔.๔ ba-diaw^{1} ' เดี๋ยวนี้ '

ba-diaw^{1} ba:n^{4}-miaŋ saŋop^{1} loŋ noy^{3}
เดี๋ยวนี้ บ้านเมือง สงบ ลง หนอย

ba:n^{4}-miaŋ saŋop^{1} loŋ noy^{3} ba-diaw^{2}
บ้านเมือง สงบ ลง หนอย เดี๋ยวนี้

๔.๕ ta-ki:^{4} ' ตะกี้ '

ta-ki:^{4} phay^{1} ma:
ตะกี้ ใคร มา

phay^{1} ma: ta-ki:^{4}
ใคร มา ตะกี้

๔.๖ ta-kɔ:n^{2} ' เมื่อก่อน '

ta-kɔ:n^{2} dɛ:ŋ bɔ:^{2} ŋa:m lə:y
เมื่อก่อน แดง ไม่ สวย เลย

dɛ:ŋ bɔ:^{2} ŋa:m lə:y ta-kɔ:n^{1}
แดง ไม่ สวย เลย เมื่อก่อน

๔.๗ ta-kh±:n ' เมื่อคืน '

ta-kh±:n kha-mo:y kh±n^{4} ba:n^{4} luŋ
เมื่อคืน ขโมย ขึ้น บ้าน ลุง

kha-mɛ:y kh±n^{4} ba:n^{4} luŋ . ta-kh±:n
ขโมย ขึ้น บ้าน ลุง เมื่อคืน

๔.๘ ta-caw^{5} ' เมื่อเช้า '

ta-caw^{5} lot^{5} con kan^{1}
เมื่อเช้า รถ ชน กัน

lot^{5} con kan^{1} ta-caw^{5}
รถ ชน กัน เมื่อเช้า

๔.๙ ta-wa: ' เมื่อวาน '

ta-wa: dɛ:ŋ bɔ:^{2} pay ho:ŋ-hian
เมื่อวาน แดง ไม่ ไป โรงเรียน

dɛ:ŋ bɔ:^{2} pay ho:ŋ-hian ta-wa:
แดง ไม่ ไป โรงเรียน เมื่อวาน

๔.๑๐ ta-wan-s±:n ' เมื่อวานซืน '

ta-wan-s±:n nɔ:ŋ^{5} bɔ:^{2} sa-ba:y
เมื่อวานซืน น้อง ไม่ สบาย

nɔ:ŋ^{5} bɔ:^{2} sa-ba:y ta-wan-s±:n
น้อง ไม่ สบาย เมื่อวานซืน

๔.๑๑ to:^{2} pay ' ต่อไป '

to:^{2} pay no:ŋ^{5} ca?^{2} bɔ:^{2} ha:y^{5} lɛ:w^{5}
ต่อไป น้อง จะ ไม่ ชน แล้ว

no:ŋ^{5} ca?^{2} bɔ:^{2} ha:y^{5} lɛ:w^{5} to:^{2} pay
น้อง จะ ไม่ ชน แล้ว ต่อไป

๔.๑๒ to:^{2} ma: ' ตอมา '

to:^{2} ma: khaw^{1} lə:y hak^{5} pɔ:^{3} mɛ:^{3}
ตอมา เขา เลย รัก พอ แม

khaw^{1} lə:y hak^{5} pɔ:^{3} mɛ:^{3} to:^{2} ma:
เขา เลย รัก พอ แม ตอมา

๔.๑๓ tiaŋ^{3} ' เที่ยง '

tiaŋ^{3} khaw^{1} wa:^{3} ca?^{1} ma:
เที่ยง เขา ว่า จะ มา

khaw^{1} wa:^{3} ca?^{2} ma: tiaŋ^{3}
เขา ว่า จะ มา เที่ยง

๔.๑๔ tiaŋ^{3} tiaŋ^{3} ' เที่ยง ๆ '

tiaŋ^{3} tiaŋ^{3} khaw^{1} wa:^{3} ca?^{2} ma:
เที่ยง ๆ เขา ว่า จะ มา

khaw^{1} wa:^{3} ca?^{2} ma: tiaŋ^{3} tiaŋ^{3}
เขา ว่า จะ มา เที่ยง ๆ

๔.๑๕ kham^{3} kham^{3} ' ค่ำ ๆ '

kham^{3} kham^{3} pɤn^{3} caŋ^{3} kha:y^{1} kho:ŋ^{1}-kin^{1}
ค่ำ ๆ เขา มัก ขาย กับข้าว

pɤn^{3} caŋ^{3} kha:y^{1} kho:ŋ^{1}-kin^{1} kham^{3} kham^{3}
เขา มัก ขาย กับข้าว ค่ำ ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๔.๑๖ khwa:y^{1} khwa:y^{1} ' สาย ๆ '

khwa:y^{1} khwa:y^{1} dɛ:t^{2} caŋ^{3} hɔ:n^{5}

สาย ๆ แคด มัก ร้อน

dɛ:t^{2} caŋ^{3} hɔ:n^{5} khwa:y^{1} khwa:y^{1}

แคด มัก ร้อน สาย ๆ

๔.๑๗ caw^{5} caw^{5} ' เช้า ๆ '

caw^{5} caw^{5} ʔa:-ka:t^{2} yen

เช้า ๆ อากาศ เย็น

ʔa:-ka:t^{2} yen caw^{5} caw^{5}

อากาศ เย็น เช้า ๆ

๔.๑๘ may^{2} may^{2} ' ใหม่ ๆ'

may^{2} may^{2} khaw^{1} caŋ thə:

ใหม่ ๆ เขา เกลียด เธอ

khaw^{1} caŋ thə: may^{2} may^{2}

เขา เกลียด เธอ ใหม่ ๆ

๔.๑๙ lɛ:ŋ lɛ:ŋ ' เย็น ๆ'

lɛ:ŋ lɛ:ŋ fon^{1} tok^{1} ku:^{4} wan

เย็น ๆ ฝน ตก ทุก วัน

fon^{1} tok^{1} ku:^{4} wan lɛ:ŋ lɛ:ŋ

ฝน ตก ทุก วัน เย็น ๆ

๕. หมวดคำบอกเวลาประเภทที่ ๒

คำบอกเวลาประเภทที่ ๒ ในภาษาเชียงใหม่ มีทั้งหมด ๕๕ คำ คือ

๕.๑ pi:^{1} 'ปี'

pi:^{1} ni:^{5} fon^{1} lɛ:ŋ^{5}
ปี นี้ ฝน แล้ง

๕.๒ put^{5} 'พุธ'

put^{5} na:^{4} khaw^{1} ca?^{2} pay cianŋ-may^{2}
พุธ หน้า เขา จะ ไป เชียงใหม่

๕.๓ phɨt^{5}-sa-pha: 'พฤษภา'

dian phɨt^{5}-sa-pha: dɛ:ŋ ca?^{2} tɛŋ^{2}-ŋa:n
เดือน พฤษภา แดง จะ แต่งงาน

๕.๔ phat^{1} 'พฤหัส'

khaw^{1} caŋ^{3} ma: wan phat^{1}
เขา มัก มา วัน พฤหัส

๕.๕ pha-sa:^{1} 'พรรษา'

dam buat^{2} pha-sa:^{1} ni:^{5}
คำ ขวช พรรษา นี้

๕.๖ pha:k^{3} 'ภาค'

pha:k^{3} pa:y^{1} khaw^{1} ca?^{2} tham kha-nɛ:n di: di:
ภาค ปลาย เขา จะ ทำ คะแนน ดี ๆ

๕.๗ phɨt^{5}-sa-ci-ka: 'พฤศจิกา'

lo:y-ka-thoŋ mi: dɨan phɨt^{5}-sa-ci-ka:
ลอยกระทง มี เดือน พฤศจิกา

๕.๘ phu:k^{3} 'พรุ่ง'

wan phu:k^{3} khaw^{1} ca?^{2} ma:
วันพรุ่งนี้ เขา จะ มา

๕.๙ ba:y^{2} 'ดี'

ta-kh±:n mɛ:^{3} nɔ:n ba:y^{2} sɔ:ŋ^{1}

เมื่อคืน แม่ นอน ดี สอง

๕.๑๐ ba:y^{2} 'บ่าย'

cua^{3}-mo:ŋ ba:y^{2} ʔa:-ca:n^{1} ŋot^{5} sɔ:n^{1}

ชั่วโมง บ่าย อาจารย์ งด สอน

๕.๑๑ bo:-la:n 'โบราณ'

sa-may^{1} bo:-la:n lot^{5} bo:^{2} nak^{5}

สมัย โบราณ รถ ไม่ มาก

๕.๑๒ tit^{5} 'อาทิตย์'

tit^{5} lɛ:w^{5} khaw^{1} mə:y^{3}

อาทิตย์ ที่แล้ว เขา เป็นไข้

๕.๑๓ ta:^{2} 'ตา'

ta:^{2} ni:^{5} phay^{1} pɛ:^{5}

ตา นี้ ใคร ชนะ

๕.๑๔ tu-la: 'ตุลา'

dian tu-la: nɔ±ŋ^{5} ca^{2} sɔ:p^{2}

เดือน ตุลา น้อง จะ สอบ

๕.๑๕ to:n 'เที่ยง'

kho:^{1} h±:^{4} ma: may^{2} m±a^{3} to:n

ขอ ให้ มา ใหม่ ตอน เที่ยง

๕.๑๖ to:n^{1} 'ตอน'

dɛ:ŋ ni:^{1} hian to:n^{1} ba:y^{2}

แดง หนี เรียน ตอน บ่าย

๕.๑๗ t±a^{3} 'ครั้ง'

p±an^{3} ma: ha:^{1} khaw^{1} sɔ:ŋ^{1} t±a^{3}

เพื่อน มา หา เขา สอง ครั้ง

๕.๑๘ than-wa: 'ธันวา'

dɨan than-wa: ho:ŋ-hian pit^{1} la:y^{1} wan
เดือน ธันวา โรงเรียน ปิด หลาย วัน

๕.๑๙ thə:m 'เทอม'

khaw^{1} ca?^{2} hian cop^{1} thə:m na:^{4}
เขา จะ เรียน จบ เทอม หน้า

๕.๒๐ thiaw^{3} 'เที่ยว'

lot^{5} khon^{1} sa:y day^{4} hok^{1} thiaw^{3}
รถ ขน ทราย ได้ หก เที่ยว

๕.๒๑ dək^{1} 'ดึก'

nɔ:ŋ^{5} pik^{5} ba:n^{4} tɔ:n^{1} dək^{1}
น้อง กลับ บ้าน ตอน ดึก

๕.๒๒ dɨan 'เดือน'

dɨan lɛ:w^{5} pɔ:^{3} bɔ:^{2} sa-ba:y
เดือน ที่แล้ว พอ ไม่ สบาย

๕.๒๓ caw^{5} 'เช้า'

caw^{5} ni:^{5} phay^{1} pay ca:y^{2} ka:t^{1}
เช้า นี้ ใคร ไป จ่าย ตลาด

๕.๒๔ can^{1} 'จันทร์'

ha:n^{5} ni:^{5} pit^{1} wan can^{1}
ร้าน นี้ ปิด วัน จันทร์

๕.๒๕ ca:t^{3} 'ชาติ'

ca:t^{3} ni:^{5} ?a:y^{4} mi: kam^{1}
ชาติ นี้ ที่ มี กรรม

๕.๒๖ cua^{3}-mo:ŋ 'ชั่วโมง'

cua^{3}-mo:ŋ lɛ:w^{5} hian thɨŋ^{1} nay^{1}
ชั่วโมง ที่แล้ว เรียน ถึง ไหน

๕.๒๗ ʔaŋ-ka:n ' อังคาร '

wan ni:^{5} pen^{1} wan ʔaŋ-ka:n
วัน นี้ เป็น วัน อังคาร

๕.๒๘ ʔɔ:k^{2} ' ขึ้น '

ʔɔ:k^{2} sa:m^{1} kham^{3} caʔ^{2} mi: ŋa:n-pɔ:y ti:^{3} wat^{5}
ขึ้น สาม ค่ำ จะ มี งานสมโภช ที่ วัด

๕.๒๙ siŋ^{1}-ha:^{1} ' สิงหา '

dɨan siŋ^{1}-ha: mi: wan yut^{1} to:y
เดือน สิงหา มี วัน หยุด ด้วย

๕.๓๐ sa-ta-wat^{5} ' ศตวรรษ '

ba-diaw^{2} ni:^{5} pen^{1} sa-ta-wat^{5} ti:^{3} sa:w-ha:^{4}
เดี่ยว นี้ เป็น ศตวรรษ ที่ ยี่สิบห้า

๕.๓๑ sa-may^{1} ' สมัย '

sa-may^{1} kɔ:n^{2} khon bɔ:^{2} nak^{5}
สมัย ก่อน คน ไม่ มาก

๕.๓๒ saw^{1} ' เสาร์ '

ho:ŋ-hian dɛ:ŋ bɔ:^{2} pit^{1} wan saw^{1}
โรงเรียน แดง ไม่ ปิด วัน เสาร์

๕.๓๓ suk^{1} ' ศุกร์ '

suk^{1} na:^{4} pen^{1} wan kɔt^{2} dam
ศุกร์ หน้า เป็น วัน เกิด ดำ

๕.๓๔ hɛ:m ' แรม '

hɛ:m sa:m^{1} kham^{3} dɨan mɨ:t^{3} lɛ:w^{5}
แรม สาม ค่ำ เดือน มืด แล้ว

๕.๓๕ hɨ: ' มะรืน '

wan hɨ: ho:ŋ-hian pɔ:t^{2}
วัน มะรืน โรงเรียน เปิด

๕.๓๖ hon^{1} 'คราว'

hon^{1} kɔ:n^{2} khaw^{1} pay lam-pa:ŋ
คราว ก่อน เขา ไป ลำปาง

๕.๓๗ mi:-na: 'มีนา'

dɨan mi:-na: sam^{5} ti:^{3} ŋaŋ na:w^{1} yu:^{2}
เดือน มีนา บาง แหง ยัง หนาว อยู่

๕.๓๘ mi?^{5}-thu-na: 'มิถุนา'

cu-la: pɛ:t^{2} thɔ:m may^{2} dɨan mi?^{5}-thu-na:
จุฬาฯ เปิด เทอม ใหม่ เดือน มิถุนา

๕.๓๙ me:-sa:^{1} 'เมษา'

dɨan me:-sa:^{1} ?a:-ka:t^{2} hɔ:n^{5} kha-na:t^{2}
เดือน เมษา อากาศ ร้อน มาก

๕.๔๐ mu:^{2} 'หมู่'

mu:^{2} ni:^{5} dɛ:ŋ bɔ:^{2} khay^{3} sa-ba:y
หมู่ นี้ แดง ไม่ ใคร่ สบาย

๕.๔๑ mok^{5}-ka-la: 'มกรา'

mok^{5}-ka-la: ni:^{5} khaw^{1} ca?^{2} pik^{5} ba:n^{4}
มกรา นี้ เขา จะ กลับ บ้าน

๕.๔๒ mo:ŋ 'โมง'

nɔ:ŋ^{5} ca?^{2} ma: ha:^{1} ba:y^{2} mo:ŋ
น้อง จะ มา หา บ่าย โมง

๕.๔๓ mɨa^{3} 'เมื่อ'

mɨa^{3} ta-wa: phay^{1} ma: ha:^{1}
เมื่อ วานนี้ ใคร มา หา

๕.๔๔ ñia:m 'ยาม'

ñia:m ni:^{5} phak^{1} sot^{1} di:
ยาม นี้ ผัก สด ดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๕.๔๕ ñuk^{5} ' ยุค '

ñuk^{5} kɔ:n^{2} mɛ:^{3}-ñiŋ sɔ:p^{3} ka-po:ŋ ña:w
ยุค ก่อน ผู้หญิง ชอบ กระโปรง ยาว

๕.๕๖ ñok^{5} ' ยก '

sɔ:n-dɛ:ŋ ka:n^{5} ñok^{5} ti:^{3}-sɔ:ŋ^{1}
ศรแดง แพ้ ยก ที่สอง

๕.๔๗ n±ŋ^{3} ' มะเรื่อง '

wan niŋ^{3} lot^{5} may^{2} ca?^{2} ma:
วัน มะเรื่อง รถ ใหม่ จะ มา

๕.๔๘ na:^{4} ' หน้า '

na:^{4} ni:^{5} som^{5} pɛ:ŋ
หน้า นี้ ส้ม แพง

๕.๔๙ na:-thi: ' นาที '

kho:^{1} we:-la: ha:^{4} na:-thi:
ขอ เวลา ห้า นาที

๕.๕๐ ŋa:y ' ข้าวเช้า '

m±a^{3} ŋa:y phay^{1} pay to:ŋ^{3}
ตอน ข้าวเช้า ใคร ไป ทุ่งนา

๕.๕๑ ŋuat^{3} ' งวด '

ŋuat^{3} lɛ:w^{5} mɛ:^{3} thu:k^{2} ho:y
งวด ที่แล้ว แม่ ถูก ลอตเตอรี่

๕.๕๒ we:-la: ' เวลา '

we:-la: ni:^{5} bɔ:^{2} cay^{3} we:-la: len^{4}
เวลา นี้ ไม่ ใช่ เวลา เล่น

๕.๕๓ wa:ŋ^{2} ' ระยะ '

wa:ŋ^{2} lɛ:w^{5} fon^{1} tok^{1}
ระยะ ที่แล้ว ฝน ตก

๕.๔๔ la-du: ' ฤๅ '

la-du:	na:w^{1}	phiw^{1}	caŋ^{3}	tɛ:k^{2}
ฤๅ	หนาว	ผิว	มัก	แตก

๕.๔๕ lɔ:p^{3} 'รอบ '

lɔ:p^{3}	lɛ:k^{3}	khon	nɛn^{4}	kha-na:t^{2}
รอบ	แรก	คน	แน่น	มาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖. หมวดคำคุณศัพท์

คำคุณศัพท์ในภาษาเชียงใหม่มี ๑๔๖ คำ คือ

๖.๑ pin^{4} pɔk^{5} pin^{4} pɛk^{5} 'กลับกลอก'

khon pin^{4} pɔk^{5} pin^{4} pɛk^{5} bɔ:^{2} na:^{4} khop^{5}

คน กลับกลอก ไม่ น่า คบ

๖.๒ pɛ:^{5} 'ชนะ'

ma:^{5} tua^{1} pɛ:^{5} ŋa:m di:

ม้า ตัว ชนะ สวย ดี

๖.๓ pɛ:ŋ 'แพง'

khaw^{1} bɔ:^{2} sɔ:p^{3} sɨ:^{5} khɔ:ŋ pɛ:ŋ

เขา ไม่ ชอบ ซื้อ ของ แพง

๖.๔ pə:y^{2} 'เปื่อย'

say^{2} cin^{5} pə:y^{2} nak^{5} nak^{5} nə:^{3}

ใส่ เนื้อ เปื่อย มาก ๆ นะ

๖.๕ paw^{2} 'เปล่า'

khɔ:^{1} kɛ:w^{4} paw^{2} kɛn^{2}

ขอ แก้ว เปล่า ใบ

๖.๖ put^{1} 'ขาด'

dɛ:ŋ mi: sɨa^{4} put^{1} la:y^{1} tua^{1}

แดง มี เสื้อ ขาด หลาย ตัว

๖.๗ pɔ:m^{1} 'ปลอม'

mɛ:^{3} kep^{1} sa-ta:ŋ pɔ:m^{1} day^{4}

แม่ เก็บ สตางค์ ปลอม ได้

๖.๘ pia^{4} 'ออนแอ'

mu:^{1} pia^{4} liaŋ^{5} bɔ:^{2} ñay^{2}

หมู ออนแอ เลี้ยง ไม่ โต

b.๘ piaw^{2} ' เปลี่ยว '

ta:ŋ piaw^{2} bɔ:^{2} di: pay

ทาง เปลี่ยว ไม่ ควร ไป

b.๑๐ p±an^{4} ' เบื้อน '

pha:^{4} p±an^{4} sak^{5} ña:k^{3}

ผ้า เบื้อน ซัก ยาก

b.๑๑ phit^{1} ' ผิด '

khon phit^{1} tɔ:ŋ^{4} hap^{5} phit^{1}

คน ผิด ต้อง รับ ผิด

b.๑๒ phɔ:m^{1} ' ผอม '

khon phɔ:m^{1} say^{2} ?añaŋ^{1} kɔ:^{2} ŋa:m

คน ผอม ใส่ อะไร ก็ สวย

b.๑๓ phua?^{5} ' ผู้ '

ca?^{2} pay ñiam^{3} may^{5} phua?^{5} nɘ:^{3}

อย่า เหยียบ ไม้ ผู้ นะ

b.๑๔ ba-da:y ' เปล่า '

mi: khuat^{2} ba-da:y kɔ:^{2}

มี ขวด เปล่า ไหม

b.๑๕ ba-lik^{1}-cik^{1}-cɔk^{1} ' กระจุกกระจิก '

mɛ:^{3} pay s±:^{5} khua ba-lik^{1}-cik^{1}-cɔk^{1}

แม่ ไป ซื้อ ของ กระจุกกระจิก

b.๑๖ ba:ŋ ' บาง '

pha:^{4} ba:ŋ tat^{1} ka-po:ŋ bɔ:^{2} di:

ผ้า บาง ตัด กระโปรง ไม่ ดี

b.๑๗ ba:ŋ^{4} 'บิ่น'

?aw thuay^{4} ba:ŋ^{4} khwa:ŋ^{3} hia^{1}

เอา ขาม บิ่น ทิ้ง เสีย

b.๑๘ ba:n 'บาน'

nɔ:ŋ^{5} sɔ:p^{3} ku-la:p^{2} ba:n

น้อง ชอบ กุหลาบ บาน

b.๑๙ ba:n-yen 'บานเย็น'

khaw^{1} bɔ:^{2} sɔ:p^{3} si: ba:n-yen

เขา ไม่ ชอบ สี บานเย็น

b.๒๐ bu:t^{2} 'บูด'

?aw khaw^{4} bu:t^{2} hɨ:^{4} mu:^{1} hɨa^{1}

เอา ข้าว บูด ให้ หมู เสีย

b.๒๑ bon 'บน'

?aw naŋ^{1}-sɨ:^{1} lem^{3} bon hɨ:^{4} kam

เอา หนังสือ เล่ม บน ให้ ที

b.๒๒ bo:-la:n 'โบราณ'

chan^{1} sɔ:p^{3} ba:n^{4} bo:-la:n

ฉัน ชอบ บ้าน โบราณ

b.๒๓ buam^{4} 'บูบ'

na:m^{5}-khu?^{5} buam^{4} yu:^{2} nay taw^{1}-fay

ถังน้ำ บูบ อยู่ ใน ครัว

b.๒๔ ti?^{1} 'ติ'

khaw^{1} bɔ:^{2} sɔ:p^{3} kam ti?^{1} khɔ:ŋ^{1} phay^{1}

เขา ไม่ ชอบ คำ ติ ของ ใคร

b.๒๕ tɨ:n^{4} 'ตื้น'

na:m^{5}-bɔ:^{2} tɨ:n^{4} caŋ^{3} bɔ:^{2} say^{1}

บ่อน้ำ ตื้น มัก ไม่ ใส

b.๒๖ tew 'เตี้ย'

khon tew ʔit^{1} lɨa^{1} khon naŋ^{3}

คน เตี้ย เหนื่อย กว่า คน นั่ง

b.๒๗ tɛ:^{5} 'จริง'

khaw^{1} sɔ:p^{3} khon tɛ:^{5}

เขา ชอบ คน จริง

b.๒๘ tɛ:k^{2} 'แตก'

la-waŋ kɛ:w^{4} tɛ:k^{2} caʔ^{1} ba:t^{2} hua^{1}

ระวัง แก้ว แตก จะ บาด เอา

b.๒๙ ta-lok^{1} 'ตลก'

khon ta-lok^{1} la-ʔɔn^{2} sɔ:p^{3}

คน ตลก เด็ก ชอบ

b.๓๐ ta:^{5} 'ท้า'

khaw^{1} hap^{5} kam ta:^{5} lɛ:w^{5}

เขา รับ คำ ท้า แล้ว

b.๓๑ ta:y 'ทาย'

kam ta:y khɔ:ŋ^{1} mɔ:^{1}-du: mɛn^{3} kha-na:t^{2}

คำ ทาย ของ หมอ ดู แม่น มาก

b.๓๒ ta:y^{1} 'ตาย'

khɔ: ʔa-hɔ:^{1}-siʔ^{1} hɨ:^{4} khon ta:y^{1} təʔ^{5}

ขอ อโหสิ ให้ คน ตาย เถอะ

๖.๓๓ ta:y^{1}-ka?^{1} 'ตะกละ'

?a:y^{4} som^{1} pen^{1} khon ta:y^{1}-ka?^{1}

พี่ สม เป็น คน ตะกละ

๖.๓๔ tam^{2} 'เตี้ย'

khon tam^{2} bɔ:^{2} ŋa:m

คน เตี้ย ไม่ สวย

๖.๓๕ tuk^{5} 'ยากจน'

khaw^{1} cɛ:k^{2} sa-ta:ŋ hɨ:^{4} khon tuk^{5}

เขา แจก สตางค์ ให้ คน ยากจน

๖.๓๖ tuy^{4} 'อ้วน'

la-?on^{2} tuy^{4} na:^{4} hak^{5}

เด็ก อ้วน น่า รัก

๖.๓๗ thi:^{2} 'ละเอียดลออ'

pi:^{3} kham pen^{1} khon thi:^{2}

พี่ คำ เป็น คน ละเอียดลออ

๖.๓๘ thɛw^{2} 'รุ่น ๆ'

kha:w^{1} kam^{1} laŋ pen^{1} ba:w^{2} thɛw^{2}

ขาว กำลัง เป็น หนุ่ม รุ่น

๖.๓๙ thaw^{4} 'แก่'

khon thaw^{4} caŋ^{3} bɔ:^{2} sa-ba:y cɨa^{2}

คน แก่ มัก ไม่ สบาย บ่อย

๖.๔๐ thɔ:n 'ทอน'

?uy^{5} day^{4} sa-ta:ŋ thɛ:n la?^{5} ŋaŋ

ยาย ได้ สตางค์ ทอน หรือ ยัง

b.๔๑ di: 'ดี'

nan^{1}-sɨ:^{1} di: yu:^{2} nay tu:^{4}

หนังสือ ดี อยู่ ใน ตู้

b.๔๒ dip^{1} 'ดิบ'

ba-muan^{3} dip^{1} som^{4}

มะม่วง ดิบ เปรี้ยว

b.๔๓ dɛ:ŋ 'แดง'

pa:k^{2}-ka:^{1} dɛ:ŋ ha:y^{1} pay nay^{1}

ปากกา แดง หาย ไป ไหน

b.๔๔ da:^{2} 'ดา'

kam da:^{2} kho:ŋ^{1} khaw^{1} cep^{1} sɛ:p^{2} kha-na:t^{2}

คำ ดา ของ เขา เจ็บ แสบ มาก

b.๔๕ dak^{1} 'ชรึม'

khaw^{1} pen^{1} khon dak^{1}

เขา เป็น คน ชรึม

b.๔๖ daŋ 'ดัง'

po:^{3} bo:^{2} so:p^{3} siaŋ^{1} daŋ

พ่อ ไม่ ชอบ เสียง ดัง

b.๔๗ dam 'ดำ'

kɨak^{2} dam put^{1} lɛ:w^{5}

รองเท้า ดำ ขาด แล้ว

b.๔๘ do:ŋ 'ดอง'

no:ŋ^{5} so:p^{3} ba-muaŋ^{3} do:ŋ

น้อง ชอบ มะม่วง ดอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๖.๔๙ do:ŋ^{4} ' ผอม '

ba:n^{4} phom^{1} mi: mu:^{1} do:ŋ^{4}

บ้าน ผม มี หมู ผอม

๖.๕๐ dɨat^{2} ' เดือด '

?aw na:m^{5} dɨat^{2} ma: hɨ:^{4} kam

เอา น้ำ เดือด มา ให้ ที

๖.๕๑ ki:^{3} ' ตี่ '

le:k^{3} kho:^{4} ki:^{3} ɲa:k^{3}

เลข ข้อ ตี่ ยาก

๖.๕๒ kin^{1} ' กิน '

khon kin^{1} bɔ:^{2} ?it^{1}

คน กิน ไม่ เหนื่อย

๖.๕๓ kiw^{2} ' คอด '

phom^{1} sɔ:p^{3} mɛ:^{3}-ɲiŋ ?ɛw kiw^{2}

ผม ชอบ ผู้หญิง เอว คอด

๖.๕๔ ki:t^{2} ' แคบ '

ba:n^{4} ni:^{5} mi: ka:^{3} hɔ:ŋ^{5} ki:t^{2}

บ้าน นี้ มี แต่ ห้อง แคบ

๖.๕๕ keŋ^{2} ' เก่ง '

khu: sɔ:p^{3} nak^{5}-lian keŋ^{2}

ครู ชอบ นักเรียน เก่ง

๖.๕๖ kem ' เค็ม '

ca?^{2} pay kin^{1} khɔ:ŋ^{1} kem nak^{5} nɔ:^{3}

อย่า กิน ของ เค็ม มาก นะ

b.๕๗ kɛ:^{2} ' แก่ '

mɛ:^{3} so:p^{3} khon kɛ:^{2}

แม่ ชอบ คน แก่

b.๕๘ kɛ:t^{3} ' แคระแกร็น '

pən^{3} ʔaw khon kɛ:t^{3} ma: sa-dɛ:ŋ nay ŋa:n

เขา เอา คน แคระแกร็น มา แสดง ใน งาน

b.๕๙ ka:^{4} ' กล้า '

dɛ:ŋ pen^{1} la-ʔon^{2} ka:^{4}

แดง เป็น เด็ก กล้า

b.๖๐ kap^{5} ' คับ '

say^{2} sɨa^{4} kap^{5} bɔ:^{2} di:

ใส่ เสื้อ คับ ไม่ ดี

b.๖๑ kaŋ^{3} ' ละเมอ '

siaŋ^{1} kaŋ^{3} khɔ:ŋ^{1} khaw^{1} na:^{4} kua^{1}

เสียง ละเมอ ของ เขา น่า กลัว

b.๖๒ kaw^{2} ' เก่า '

kɨak^{2} ku:^{3} kaw yu:^{2} nay^{1}

รองเท้า คู่ เก่า อยู่ ไหน

b.๖๓ kaw^{5} ' หัวปี '

dɛ:ŋ pen^{1} lu:k^{3} khon kaw^{5}

แดง เป็น ลูก คน หัวปี

b.๖๔ ka:n^{5} ' แพ้ '

khon ka:n^{5} bɔ:^{2} tɔ:ŋ^{4} sia^{1} cay^{1}

คน แพ้ ไม่ ต้อง เสีย ใจ

b.๖๔ ko:ŋ^{4} 'ค่าง'

ba:n^{4} no:ŋ^{5} liaŋ^{5} ma: ko:ŋ^{4}

บ้าน น้อง เลี้ยง หมา ค่าง

b.๖๕ ko:ŋ^{5} 'โค้ง'

tha-non^{1} ko:ŋ^{5} khap^{1} lot^{5} ɲa:k^{3}

ถนน โค้ง ขับ รถ ยาก

b.๖๗ kom 'กรมทา'

ka-po:ŋ kom put^{1} lɛ:w^{5} ka:

กระโปรง กรมทา ขาด แล้ว หรือ

b.๖๘ kot^{1} 'ด้วน'

ma:^{1} ha:ŋ^{1} kot^{1} khi:^{4} lak^{5}

หมา หาง ด้วน ขี้ ขโมย

b.๖๙ kom^{4} 'สั้น'

po:^{3} so:p^{3} nuŋ^{3} tew^{2} kom^{4}

พอ สอน นุ่ง กางเกง สั้น

b.๗๐ khi:^{4}-kua^{1} 'ขี้กลัว'

khon khi:^{4}-kua^{1} bɔ:^{2} ka:^{4} ɲia?^{5} ?a-ɲaŋ^{1}

คน ขี้กลัว ไม่ กล้า ทำ อะไร

b.๗๑ khi:^{4}-kha:n^{5} 'ขี้เกียจ'

khu: tham-tho:t^{3} nak^{5}-lain khi:^{4}- kha:n^{5}

ครู ทำโทษ นักเรียน ขี้เกียจ

b.๗๒ khi:^{4}-ci?^{5} 'ขี้เหนียว'

?a:y^{4} ma: pen^{1} khon khi:^{4}-ci?^{5}

พี่ มา เป็น คน ขี้เหนียว

b.๗๓ khi:^{4}-cu?^{1} ' โกหก '

khon ki:^{4}-cu?^{1} to:ŋ^{4} do:n ti:^{1}

คน โกหก ต้อง โดน ตี

b.๗๔ khɛŋ^{1}-lɛŋ ' แข็งแรง '

la-?on^{2} khɛŋ^{1}-lɛŋ na:^{4} hak^{5} di:

เด็ก แข็งแรง น่า รัก ดี

b.๗๕ khɨn^{2} ' ฉุน '

mɛ:^{3} so:p^{3} ya: khɨn^{2}

แม่ ชอบ ยา ฉุน

b.๗๖ kha:w^{1} ' ขาว '

sɨ:^{5} pha:^{4} kha:w^{1} so:ŋ^{1} met^{5}

ซื้อ ผ้า ขาว สอง เมตร

b.๗๗ kha:y^{1} ' ขาย '

khon kha:y^{1} pay nay^{1} hia^{1}

คน ขาย ไป ไหน เสีย

b.๗๘ khu:t^{2} ' ขูด '

nay ka:t^{2} mi: ba-pa:w^{5} khu:t^{2} kha:y^{1} ko:^{2}

ใน ตลาด มี มะพร้าว ขูด ขาย ไหม

b.๗๙ khom ' คม '

bo:^{2} di: len^{4} mi:t^{3} khom

ไม่ ควร เล่น มีด คม

b.๘๐ khom^{1} ' ขม '

no:ŋ^{5} bo:^{2} so:p^{3} ya: khom^{1}

น้อง ไม่ ชอบ ยา ขม

b.๘๑ khon^{1} ' กรน '

no:ŋ^{5} day^{4} ɲin sian^{1} khon^{1} nay ho:ŋ^{4}

น้อง ได้ ยิน เสียง กรน ใน ห้อง

b.๘๒ khiaw^{1} ' เขียว '

sɨa^{4} khiaw^{1} ha:y^{1} pay nay^{1}

เสื้อ เขียว หาย ไป ไหน

b.๘๓ cɛ?^{5} ' แฉะ '

tha-non^{1} cɛ?^{5} tew bo:^{2} sa-duak^{2}

ถนน แฉะ เดิน ไม่ สะดวก

b.๘๔ cɛ:ŋ^{4} ' สว่าง '

khaw^{1} so:p^{3} ho:ŋ^{4} cɛ:ŋ^{4}

เขา ชอบ ห้อง สว่าง

b.๘๕ cɨ:n^{5} ' ชื้น '

ba:n^{4} cɨan^{5} cay^{3} khɨn^{4} ha:

บ้าน ชื้น มัก ชื้น รา

b.๘๖ cat^{5} ' ร้าว '

la-wan kɛ:w^{4} cat^{5} ca?^{2} tɨ:k^{2}

ระวัง แก้ว ร้าว จะ แตก

b.๘๗ cam^{5} ' ช้ำ '

phak^{1} cam^{5} kha:y^{1} thu:k^{2}

ผัก ช้ำ ขาย ถูก

b.๘๘ com^{2} ' บน '

no:ŋ^{5} bo:^{2} so:p^{3} faŋ kam com^{2}

น้อง ไม่ ชอบ ฟัง คำ บน

b.๘๘ ʔek^{1} ' เอ็ด '

nɔ:ŋ^{5} sa-duŋ^{4} siaŋ^{1} ʔek^{1} khɔ:ŋ^{1} mɛ:^{3}

น้อง สะดุ้ง (เพราะ)เสียง เอ็ด ของ แม่

b.๘๙ ʔə:n^{4} ' ตะโกน '

khaw^{1} yu:^{2} nay hɔ:ŋ^{4} / khaw^{1} lə:y bɔ:^{2} day^{4}

เขา อยู่ ใน ห้อง / เขา เลย ไม่ ได้

ñin siaŋ^{1} ʔə:n^{4}

ยิน เสียง ตะโกน

b.๙๑ ʔa:p^{2} ' อาบ '

na:m^{5} ʔa:p^{2} nay ʔo:ŋ^{2} mi: kɔ:^{2}

น้ำ อาบ ใน โอ่ง มี ไหม

b.๙๒ ʔa:-phap^{5} ' อาภัพ '

dɛ:ŋ kə:t^{2} ma: pen^{1} khon ʔa:-phap^{5}

แดง เกิด มา เป็น คน อาภัพ

b.๙๓ ʔaw ka:n^{1} ʔaw ŋa:n ' เอาการเอางาน '

mɛ:^{3} sɔ:p^{3} khon ʔaw ka:n^{1} ʔaw ŋa:n

แม่ ชอบ คน เอา การ เอา งาน

b.๙๔ ʔu:^{4} : พูด :

kam ʔu:^{4} khɔ:ŋ^{1} dɛ:ŋ ñia$^{?5}$ hi:^{4} khaw^{1} phit^{1} kan^{1}

ทำ พูด ของ แดง ทำ ให้ เขา ทะเลาะ กัน

b.๙๕ ʔo:y^{2} ' สุรุยสุราย '

khon ʔo:y^{2} bɔ:^{2} mi: wan lo:y

คน สุรุยสุราย ไม่ มี วัน รวย

b.๙๖ ʔo:n ' ชมพู '

nɔ:ŋ^{5} sɔ:p^{3} si:^{1} ʔo:n

น้อง ชอบ สี ชมพู

b.๙๗ ʔɔ:n^{2} ' อ่อน '

nɔ:ŋ^{5} sɔ:p^{3} si: ʔɔ:n^{2}

น้อง ชอบ สี อ่อน

b.๙๘ ʔuat^{2} di: ' อวดดี '

khon ʔuat^{2} di: khop^{5} phay^{1} bɔ:^{2} day^{4}

คน อวดดี คบ ใคร ไม่ ได้

b.๙๙ ʔuat^{2} luak^{1} ' อวดฉลาด '

dam pen^{1} khon ʔuat^{2} luak^{1}

ค่า เป็น คน อวดฉลาด

b.๑๐๐ fɛ:t^{2} ' แฝด '

pi:^{3} sɛ:ŋ^{1} mi: lu:k^{3} fɛ:t^{2}

พี่ แสง มี ลูก แฝด

b.๑๐๑ fa:^{5} ' ฟ้า '

kaw-ʔi:^{4} si:^{1} fa:^{5} luʔ^{1} lɛ:w^{5}

เก้าอี้ สี ฟ้า ชำรุด แล้ว

b.๑๐๒ fan ' ฟัน '

tua^{1} khaw^{1} mi: ka:^{3} hɔ:y fan

ตัว เขา มี แต่ รอย ฟัน

b.๑๐๓ fa:t^{2} ' ฝาด '

mɛ:^{3} kin^{1} miaŋ^{4} fa:t^{2}

แม่ กิน เมี่ยง ฝาด

b.๑๐๔ si:t^{3} ' ชิด '

ka-po:ŋ si: si:t^{3} bɔ:^{2} ŋa:m

กระโปรง สี ชิด ไม่ สวย

b.๑๐๕ sɨ:^{3} ' ซื้อ '

khaw^{1} day^{4} cɨ:^{3} / wa:^{3} na:-yok^{5} khon sɨ:^{3}

เขา ได้ ซื้อ / ว่า นายก คน ซื้อ

b.๑๐๖ sɨ:^{5} ' ซื้อ '

khon sɨ:^{5} yɨ:n tha:^{4} na:^{4} ha:n^{5}

คน ซื้อ ยืน รอ หน้า ร้าน

b.๑๐๗ sɨŋ^{2}—tiŋ ' ไม่เต็มบาท '

?a:y^{4} pen^{1} khon sɨŋ^{2}- tɨŋ

พี่ เป็น คน ไม่เต็มบาท

b.๑๐๘ sə:m ' เสริม '

pay du: naŋ^{1} wan ni:^{5} / tɔ:ŋ^{4} naŋ^{3} kaw^{4}-?i:^{4} sə:m

ไป ดู หนัง วัน นี้ / ต้อง นั่ง เก้าอี้เสริม

b.๑๐๙ saŋ^{2} ' สั่ง '

nɔ:ŋ^{5} bɔ:^{2} faŋ kam saŋ^{2} khɔ:ŋ^{1} mɛ:^{3}

น้อง ไม่ ฟัง คำ สั่ง ของ แม่

b.๑๑๐ sa-?a:t^{2} ' สะอาด '

sɨa^{4} sa-?a:t^{2} say^{2} muan^{3}

เสื้อ สะอาด ใส่ สบาย

b.๑๑๑ som^{4} ' ส้ม '

pa:k^{2}— ka:^{1} si:^{1} som^{4} khɔ:ŋ^{1} phay^{1}

ปากกา สี ส้ม ของ ใคร

b.๑๑๒ san^{4} ' สั้น '

nɔ:ŋ^{5} sɔ:p^{3} say^{2} ka-po:ŋ san^{4}

น้อง ชอบ ใส่ กระโปรง สั้น

b.๑๑๓ say^{1} 'ใส'

?aw kɛ:w^{4} kɛn^{2} say^{1} ma: hɨ:^{4} kam

เอา แก้ว ใบ ใส มา ให้ ที

b.๑๑๔ sup^{5}_sa:p^{3} 'กระซิบกระซาบ'

siaŋ^{1} sup^{5}_sa:p^{3} kho:ŋ^{1} thə: daŋ put^{2}-tho?^{5}

เสียง กระซิบกระซาบ ของ เธอ ดัง มาก

b.๑๑๕ su:ŋ^{1} 'สูง'

ba:n^{4} su:ŋ^{1} khɨn^{4} loŋ lam-ba:k^{2}

บ้าน สูง ขึ้น ลง ลำบาก

b.๑๑๖ sot^{1} 'สด'

khaw^{1} sɨ:^{5} lot^{5} ŋə:n sot^{1}

เขา ซื้อ รถ เงิน สด

b.๑๑๗ som^{4} 'เปรี้ยว'

nɔ:ŋ^{5} sɔ:p^{3} kho:ŋ^{1} som^{4}

น้อง ชอบ ของ เปรี้ยว

b.๑๑๘ son^{4} 'ส้นสูง'

mɛ:^{3} bɔ:^{2} hɨ:^{4} nɔ:ŋ^{5} say^{2} kɨak^{2} son^{4}

แม่ ไม่ ให้ น้อง สวม รองเท้า ส้นสูง

b.๑๑๙ hiw^{1} 'หิว'

khon hiw^{1} caŋ^{3} ta:^{1} la:y

คน หิว มัก ตา ลาย

b.๑๒๐ hɛ:p^{2} 'แหบ'

siaŋ^{1} hɛ:p^{2} faŋ bɔ:^{2} thi:^{2}

เสียง แหบ ฟัง ไม่ ชัด

b.๑๒๑ hɛ:ŋ^{4} ' แห้ง '

mɛ:^{3} kam^{1}-laŋ kep^{1} pha:^{4} hɛ:ŋ^{4}
แม่ กำลัง เก็บ ผา แห้ง

b.๑๒๒ hɔ:m^{2} ' ห่าม '

kuay^{4} hɔ:m^{2} thɔ:t^{3} lam
กล้วย ห่าม ทอด อร่อย

b.๑๒๓ hak^{5} ' รัก '

dɛ:ŋ sɔŋ^{2} khɔ:ŋ^{1} hi:^{4} phian^{3} hak^{5}
แดง ส่ง ของ ให้ เพื่อน รัก

b.๑๒๔ haw^{2} ' เห่า '

ma:^{1} haw^{2} caŋ^{3} bɔ:^{2} khop^{1}
หมา เห่า มัก ไม่ กัด

b.๑๒๕ ha:ŋ^{2} ' ห่าง '

bɔ:-la:n wa:^{3} / khiaw^{4} ha:ŋ^{2} bɔ:^{2} di:
โบราณ ว่า / ฟัน ห่าง ไม่ ดี

b.๑๒๖ ha:ŋ^{5} ' ร้าง '

pi:^{3} som^{1} pen^{1} mɛ:^{3} ha:ŋ^{5}
พี่ สม เป็น แม่ ร้าง

b.๑๒๗ ha:m ' ขนาดกลาง '

?aw ka:-la-maŋ ha:m hi:^{4} kam
เอา กาละมัง ขนาดกลาง ให้ ที

b.๑๒๘ ha:y^{5} ' ขน '

khu: ca^{2} ti:^{1} la-?on^{2} ha:y^{5}
คุ จะ ตี เด็ก ขน

b.๑๒๙ ho:^{2} ' โห่ '

khaw^{1} sa-dun^{4} sian^{1} ho:^{2}

เขา สะดุ้ง (เพราะ)เสียง โห่

b.๑๓๐ hok^{5} ' รก '

ba:n^{4} hok^{5} yu:^{2} bɔ:^{2} muan^{3}

บ้าน รก อยู่ ไม่ สบาย

b.๑๓๑ hɔ:^{2} ' หอ '

pən^{3} sa:ŋ^{2} khaw^{4} hɔ:^{2} lɔ:y^{5} hɔ:^{2}

เขา สั่ง ข้าว หอ ร้อย หอ

b.๑๓๒ hɔ:ŋ^{5} ' ร้อง '

sian^{1} hɔ:ŋ^{5} khɔ:ŋ^{1} phay^{1} daŋ kha-na:t^{2}

เสียง ร้อง ของ ใคร ดัง มาก

b.๑๓๓ hɔ:n^{5} ' ร้อน '

ka:-fɛ: hɔ:n^{5} sa:m^{1}

กาแฟ ร้อน สาม

b.๑๓๔ hiaw^{2} ' เหี่ยว '

haw mi: ka:^{3} dɔ:k^{2} hiaw^{2}

เรา มี แต่ ดอกไม้ เหี่ยว

b.๑๓๕ hua^{3} ' ร่ัว '

?aw ka:^{1} hua^{3} khwa:ŋ^{3} te?^{5}

เอา กา ร่ัว ทิ้ง เถอะ

b.๑๓๖ mi: ' มั่งมี '

khon mi: caŋ^{3} man^{2}

คน มั่งมี มัก ขยัน

b.๑๓๗ men^{1} ʔap^{1} ' เหม็นอับ '

hɔ:ŋ^{4} men^{1} ʔap^{1} bɔ:^{2} di: yu:^{2}

ห้อง เหม็น อับ ไม่ ควร อยู่

b.๑๓๘ men^{1} sa:p^{2} ' เหม็นสาบ '

sɨa^{4} men^{1} sa:p^{2} yu:^{2} nay sa:^{5}

เสื้อ เหม็น สาบ อยู่ ใน ตะกร้า

b.๑๓๙ mɨ:t^{3} ' มืด '

mɛ:^{3} caʔ^{2} ʔaw nɔ:ŋ^{5} khaŋ^{1} hɔ:ŋ^{4} mɨ:t^{3}

แม่ จะ เอา น้อง ขัง ห้อง มืด

b.๑๔๐ mɤ:y^{3} ' ป่วย '

khon mɤ:y^{3} kin^{1} khaw^{4} bɔ:^{2} lam

คน ป่วย กิน ข้าว ไม่ อร่อย

b.๑๔๑ mak^{5} day^{4} ' มักได้ '

dam pen^{1} khon mak^{5} day^{4}

ดำ เป็น คน มักได้

b.๑๔๒ mak^{5} ŋa:y^{3} ' มักง่าย '

khu: tham thɔ:t^{3} nak^{5}-lain mak^{5} ŋa:y^{3}

ครู ทำ โทษ นักเรียน มักง่าย

b.๑๔๓ mak^{5} ñay^{2} fay^{2} su:ŋ^{1} ' มักใหญ่ใฝ่สูง '

ʔa:y^{4} kɤ:y pen^{1} khon mak^{5} ñay^{2} fay^{2} su:ŋ^{1}

พี่ เคย เป็น คน มัก ใหญ่ ใฝ่ สูง

b.๑๔๔ man^{2} ' ขยัน '

la-ʔɔn^{2} man^{2} na:^{4} hak^{5}

เด็ก ขยัน น่า รัก

๖.๑๕๕ man^{4} ' หมั้น '

la:n^{1} ca?^{2} pay ŋa:n man^{4} kho:ŋ^{1} pʰan^{3}

หลาน จะ ไป งาน หมั้น ของ เพื่อน

๖.๑๕๖ may^{2} ' ใหม่ '

pay ʔɛw^{2} ba:n^{4} may^{2} kan^{1} bɔ:^{2}

ไป เที่ยว บ้าน ใหม่ กัน ไหม

๖.๑๕๗ maw ' เมา '

ca?^{2} pay thʰi:^{1} khon maw

อย่า ที่ คน เมา

๖.๑๕๘ ma:y^{4} ' หม้าย '

ʔa:y^{4} som^{1} pen^{1} pɔ:^{3} ma:y^{4}

พี่ สม เป็น พ่อ หม้าย

๖.๑๕๙ mon ' กลม '

ŋɔk^{5} to?^{5} mon ma: hʰi:^{4} kam

ยก โต๊ะ กลม มา ให้ ที

๖.๑๖๐ muan^{3} muan^{3} ' เพราะๆ '

chan^{1} sɔ:p^{3} faŋ pheːŋ muan^{3}- muan^{3}

ฉัน ชอบ ฟัง เพลง เพราะ ๆ

๖.๑๖๑ muaŋ^{3} ' ม่วง '

sʰa^{4} muaŋ^{3} put^{1} lɛ:w^{5}

เสื้อ ม่วง ขาด แล้ว

๖.๑๖๒ nʰiŋ^{4} ' นึ่ง '

kin^{1} na:m^{5} phik^{5} kap^{1} phak^{1} nʰiŋ^{4} / lam di:

กิน น้ำ พริก กับ ผัก นึ่ง / อร่อย ดี

b.๑๕๓ na:^{1} ' หนา '

nɔ:ŋ^{5} hɔ:p^{3} sɨa^{4} na:^{1}

น้อง ชอบ เสื้อ หนา

b.๑๕๔ naŋ^{3} ' นั่ง '

khon naŋ^{3} bɔ:^{2} ?it^{1}

คน นั่ง ไม่ เหนื่อย

b.๑๕๕ na:^{4} ?en-du: ' น่าส่งสาร '

khaw^{1} pen^{1} khon na:^{4} ?en-du:

เขา เป็น คน น่า ส่งสาร

b.๑๕๖ na:^{4} hak^{5} ' น่ารัก '

la-?ɔn^{2} na:^{4} hak^{5} tɔ:ŋ^{4} cɨa^{3} faŋ pɔ:^{3} mɛ:^{3}

เด็ก น่า รัก ต้อง เชื่อ ฟัง พ่อ แม่

b.๑๕๗ naw^{3} ' เน่า '

mɛ:^{3} ka:^{3} kha:y^{1} pa:^{1} naw^{3}

แมกา ขาย ปลา เน่า

b.๑๕๘ na:m^{5}-ta:n^{1} ' น้ำตาล '

nɔ:ŋ^{5} kam^{1}- laŋ ni:t^{3} ka-po:ŋ na:m^{5}-ta:n^{1}

น้อง กำลัง รีด กระโปรง น้ำตาล

b.๑๕๙ na:m^{5} ŋɤ:n ' น้ำเงิน '

sɨa^{4} na:m^{5}-ŋɤ:n tua^{1} nan^{5} si:t^{3} lɛ:w^{5}

เสื้อ น้ำเงิน ตัว นั้น ซีด แล้ว

b.๑๖๐ na:w^{1} ' หนาว '

chan^{1} bɔ:^{2} sɔ:p^{3} ?a:-ka:t^{2} na:w^{1}

ฉัน ไม่ ชอบ อากาศ หนาว

b.๑๒๙ nɔ:k^{3} ' นอก '

khaw^{1} ca?^{2} pay m±aŋ nɔ:k^{3}

เขา จะ ไป เมือง นอก

b.๑๓๐ niaw^{1} ' เหนียว '

cin^{5} niaw^{1} kɛ:ŋ^{1} bɔ:^{2} lam

เนื้อ เหนียว แกง ไม่ อร่อย

b.๑๓๑ ñay^{2} ' ใหญ่ '

ñok^{5} to?^{5} ñay^{2} ma:

ยก โต๊ะ ใหญ่ มา

b.๑๓๒ ña:k^{3} ' ยาก '

khaw^{1} liaŋ^{3} le:k^{3} khɔ:^{4} ña:k^{3}

เขา เสี่ยง เลข ข้อ ยาก

b.๑๓๓ ña:w ' ยาว '

lep^{5} ña:w sok^{1}-ka-pok^{1} ŋa:y^{3}

เล็บ ยาว สกปรก ง่าย

b.๑๓๔ ñɤ:m^{1} ' เฉื่อย '

khon ñɤ:m^{1} bɔ:^{2} tan khon ?±n^{2}

คน เฉื่อย ไม่ ทัน คน อื่น

b.๑๓๕ ñia?^{5} ' ทำ '

khon ñia?^{5} tɔ:ŋ^{4} ?it^{1}

คน ทำ ต้อง เหนื่อย

b.๑๓๖ ŋa:m ' สวย '

nɔ:ŋ^{5} sɔ:p^{3} khon ŋa:m

น้อง ชอบ คน สวย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

b.๑๖๔ ŋa:y^{3} ' ง่าย '

ma:-li: lɛak^{3} le:k^{3} kho:^{4} ŋa:y^{3}

มาลี เลือก เลข ข้อ ง่าย

b.๑๗๐ ŋa:w^{3} ' โง่ '

khon ŋa:w^{3} caŋ^{3} sia^{1} piap^{2} khon luak^{1}

คน โง่ มัก เสีย เปรียบ คน ฉลาด

b.๑๗๑ ŋok^{5} ' ทุย '

khon hua^{1} ŋok^{5} ŋa:m di:

คน หัว ทุย สวย ดี

b.๑๗๒ ŋoŋ ' งง '

khon ŋoŋ ŋia?^{5} ?a-ŋaŋ^{1} bɔ:^{2} thuk^{2}

คน งง ทำ อะไร ไม่ ถูก

b.๑๗๓ ŋɔ: ' งอ '

chan^{1} bɔ:^{2} sɔ:p^{3} khon na^{4} ŋɔ:

ฉัน ไม่ ชอบ คน หน้า งอ

b.๑๗๔ ŋɔ:n 'งอน '

khon ŋɔ:n bɔ:^{2} ŋa:m

คน งอน ไม่ สวย

b.๑๗๕ ŋɔ:y^{3} ' ง่อย '

na:^{4} ?en-du: khon ŋɔ:y^{3} khon nan^{5}

น่า สงสาร คน ง่อย คน นั้น

b.๑๗๖ wɔ:ŋ^{5} ' โค้ง '

khwa:y khaw^{1} wɔ:ŋ^{5} ŋa:m di:

ควาย เขา โค้ง สวย ดี

๖.๑๗๗ wa:ŋ^{3} 'ว่าง'

ti:^{3} wa:ŋ^{3} mi: la:y^{1} ti:^{3} kɔ:^{2}

ที่ ว่าง มี หลาย ที่ ไหม

๖.๑๗๘ won 'วน'

na:m^{5} won na:^{4} kua^{1}

น้ำ วน น่า กลัว

๖.๑๗๙ yiŋ^{2} 'หยิ่ง'

bɔ:^{2} mi: phay^{1} sɔ:p^{3} khon yiŋ^{2}

ไม่ มี ใคร ชอบ คน หยิ่ง

๖.๑๘๐ yim^{5} 'ยิ้ม'

khaw sɔ:p^{3} khon na:^{4} yim^{5}

เขา ชอบ คน หน้า ยิ้ม

๖.๑๘๑ yen 'เย็น'

kɛ:ŋ^{1} yen kin^{1} bɔ:^{2}lam

แกง เย็น กิน ไม่ อร่อย

๖.๑๘๒ yap^{5} 'ยับ'

khaw^{1} bɔ:^{2} ñɔ:m say^{2} say^{4} yap^{5}

เขา ไม่ ยอม ใส่ เสื้อ ยับ

๖.๑๘๓ yɨ:n 'ยืน'

khon yɨ:n mə:y^{3}

คน ยืน เมื่อย

๖.๑๘๔ yu?^{5} 'ยุ'

khaw^{1} cɨa^{3} kam yu?^{5} khɔ:ŋ^{1} pɨan^{3}

เขา เชื่อ คำ ยุ ของ เพื่อน

b.๑๘๕ yɔ: 'ยอ'

kam yɔ: kin[1] bɔ:[2] day[4]

คำ ยอ กิน ไม่ ได้

b.๑๘๖ lɨ:ŋ[2] 'ดื้อ'

mɛ:[3] ca?[2] ti:[1] la-?ɔn[2] lɨ:ŋ[2]

แม่ จะ ตี เด็ก ดื้อ

b.๑๘๗ la:[4] 'สุดห้อง'

chan[1] pen[1] lu:k[3] la:[4]

ฉัน เป็น ลูก สุดห้อง

b.๑๘๘ lap[1] 'หลับ'

bɔ:[2] di: kuan[1] khon lap[1]

ไม่ ควร กวน คน หลับ

b.๑๘๙ la-ba:t[2] 'ระบาด'

lo:k[3] la-ba:t[2] ɦia?[5] hɨ:[4] khon ta:y[1] nak[5]

โรค ระบาด ทำ ให้ คน ตาย มาก

b.๑๙๐ lu?[1] 'ชำรุด'

khaw[1] sɔ:m[4] na:-li?[5]-ka: lu?[1]

เขา ซ่อม น่าศึกา เสีย

b.๑๙๑ lo:p[3] 'โลภ'

khon lo:p[3] caŋ[3] la:p[3] ha:y[1]

คน โลภ มัก ลาภ หาย

b.๑๙๒ liam[4] 'แหลม'

la-waŋ may[5] liam[4] taŋ[3] ?aw

ระวัง ไม้ แหลม ทิ่ม เอา

b.๑๔๓ l±am^{4} ' มันเลื่อม '

no:ŋ^{5}	bɔ:^{2}	sɔ:p^{3}	pha:^{4}	l±am^{4}
น้อง	ไม่	ชอบ	ผ้า	มันเลื่อม

b.๑๔๔ l±aŋ^{1} ' เหลือง '

thuŋ^{1}-ti:n^{1}	si:^{1}	l±aŋ^{1}	bɔ:^{2}	ŋa:m	
ถุงเท้า	สี	เหลือง	ไม่	สวย	

b.๑๔๕ luak^{1} ' ฉลาด '

khon	luak^{1}	day^{4}	piap^{2}
คน	ฉลาด	ได้	เปรียบ

b.๑๔๖ luam^{1} ' หลวม '

s±a^{4}	luam^{1}	say^{2}	bɔ:^{2}	muan^{3}
เสื้อ	หลวม	ใส่	ไม่	สบาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๗. หมวดคำลักษณนาม

คำลักษณนามในภาษาเชียงใหม่มีทั้งหมด ๒๗๐ คำ คือ

รายคำลักษณนาม		ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๗.๑ pip^{5}	'ปีบ'	ของที่บรรจุ ปีบ เช่น น้ำมัน
๗.๒ pi:k^{2}	'ปีก'	ปีกของสัตว์ เช่น นก เป็ด ไก่
๗.๓ pɛ:ŋ	'แปลง'	แปลงผัก, ดอกไม้
๗.๔ pɨp^{5}	'ปึก'	ของที่ตั้งซ้อนกันอยู่เช่น กระดาษ
๗.๕ pɨ:n^{4}	'ปื้น'	เลื่อย
๗.๖ pap^{5}	'พับ'	ของที่พับ เช่น กระดาษ
๗.๗ pan^{4}	'แปลง'	ที่นา
๗.๘ pan^{4}	'ปั้น'	ข้าวเหนียวนึ่ง มะขามเปียก
๗.๙ pa:k^{2}	'ปาก'	ปากของคน และสัตว์
๗.๑๐ pa:k^{3}	'กระจ่า'	ของที่ศักด้วยกระจ่าเช่น แกง
๗.๑๑ pa-thet^{3}	'ประเทศ'	ประเทศ
๗.๑๒ puk^{5}	'พวง, มัด'	ผลไม้ กระเทียมที่มัดรวมกัน
๗.๑๓ pun^{3}	'กอง, ส่วน'	ผักเป็นกอง, ของที่แบ่งออกเป็นส่วน ๆ เช่น เงิน มรดก
๗.๑๔ pom^{1}	'ปม'	ของที่ผูกเป็นปม เช่นเชือก
๗.๑๕ po:^{4}	'กล่อง'	ของที่บรรจุในกล่องกระดาษ
๗.๑๖ po?^{5}	'ตะกร้า'	ของที่บรรจุตะกร้าเช่น ผักต่าง ๆ
๗.๑๗ po:ŋ^{4}	'ปล้อง'	อ้อย ไม้ไผ่ ปล้องลำคอ
๗.๑๘ piat^{3}	'กระบุง'	ของที่บรรจุกระบุงเช่น รำ ข้าวสาร
๗.๑๙ pheŋ	'เพลง'	เพลง
๗.๒๐ phɛ:ŋ^{1}	'แผง'	ยาแผง แผงลอย
๗.๒๑ phɛn^{2}	'แผ่น'	กระดาษ ข้าวเกรียบ กระเบื้อง กระจกตัด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

	รายคำลักษณนาม		ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๓.๒๒	phɨ:n^{1}	'ผืน'	ผ้า พรม เสื่อ หนัง แห
๓.๒๓	phap^{5}	'พับ'	ผ้าพับ
๓.๒๔	pha:k^{2}	'ชีก'	ของที่แบ่งเป็นชีก เช่น ไก่ชีก
๓.๒๕	phə:k^{2}	'ชีก'	ของที่แบ่งเป็นชีก (มีปริมาณมากกว่า pha:k^{2}) เช่น ขนุนแบ่งเป็นชีก
๓.๒๖	phay	'ตับ'	ใบตองตึงแห้ง หรือหญ้าคาที่เย็บเป็นตับสำหรับมุงหลังคา
๓.๒๗	phu:k^{2}	'ผูก'	หนังสือใบลานผูก
๓.๒๘	phuaŋ	'พวง'	พวงมาลัย
๓.๒๙	bɛ:p^{2}	'แบบ'	แบบเสื้อ แบบบ้าน
๓.๓๐	bay	'ใบ'	หมวก, ชาม
๓.๓๑	baw^{4}	'มวน'	บุหรี่
๓.๓๒	ba:^{2}	'บ่า'	บ่า
๓.๓๓	ba:t^{2}	'บาท'	เงิน
๓.๓๔	ba:n	'บาน'	กระจก ประตู หน้าต่าง
๓.๓๕	ba:ŋ^{2}	'แผ่น'	กระดาษ ใบตอง
๓.๓๖	ban-that^{5}	'บรรทัด'	หนังสือ
๓.๓๗	buŋ^{2}	'กระบุง'	ของที่บรรจุกระบุง (ขนาดโตกว่า piat^{3}) เช่น นุ่น
๓.๓๘	bot^{1}	'บท'	คาถา บทเรียน
๓.๓๙	bo:y	'กระบวย'	ของที่ตวงด้วยกระบวย เช่น น้ำ
๓.๔๐	bo:^{2}	'บ่อ'	บ่อน้ำ บ่อปลา
๓.๔๑	bo:k^{2}	'กระบอก'	ปืน ข้าวหลาม
๓.๔๒	bo:ŋ^{4}	'บ้อง'	บ้องกัญชา
๓.๔๓	buaŋ^{4}	'บ่วง'	ของที่เป็นบ่วง เช่น เชือก

รายคำลักษณนาม			ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๓.๔๔	tit^{5}	'ทิศ'	ทิศ
๓.๔๕	tin^{2}	'ชิ้น'	หมูทอด เนื้อทอด ชิ้นเนื้อ
๓.๔๖	ti:^{3}	'ที่, แห่ง'	ที่นา ที่ดิน สถานที่
๓.๔๗	ti:n^{1}	'เท้า'	เท้าของคน สัตว์ และสิ่งของ บางชนิดเช่น โต๊ะ เก้าอี้
๓.๔๘	tɛn^{3}	'แท่น'	แท่น, แท่นบูชา
๓.๔๙	tɨ:n^{2}	'งีบ'	นอนหลับ
๓.๕๐	ta:^{1}	'ตา'	ลูกนัยน์ตา
๓.๕๑	ta:^{3}	'ท่า'	ท่าน้ำ ท่าเรือ
๓.๕๒	taŋ^{4}	'ตั้ง'	ของที่วางเป็นตั้ง เช่น กระดาษ จาน
๓.๕๓	ta:ŋ	'ทาง'	หนทาง
๓.๕๔	ta:ŋ^{1}	'ถัง'	ข้าวสาร, รำ
๓.๕๕	tam^{1}-bon	'ตำบล'	ตำบล
๓.๕๖	taw^{4}	'เต้า'	เต้านม
๓.๕๗	tun^{3}	'ทุ่น'	ทุ่น
๓.๕๘	ton^{1}	'ตน'	ภิกษุ สามเณร ฤาษี
๓.๕๙	ton^{4}	'ต้น'	ต้นไม้ ซุง เสา
๓.๖๐	to:^{1}	'ตอ'	ตอไม้
๓.๖๑	to:^{3}	'ท่อ'	ท่อน้ำ
๓.๖๒	ton^{3}	'ท่อน'	ของที่ตัดเป็นท่อน เช่นต้นไม้ ฟืน
๓.๖๓	to:n^{1}	'ตอน'	การแสดงเช่นละคร
๓.๖๔	to:ŋ^{5}	'ชั้น'	ชั้นปิ่นโต
๓.๖๕	tua^{1}	'ตัว'	สัตว์ทุกชนิด เช่น เป็ด ไก่ หมู นอกจากนี้ก็ใช้กับ ว่าว โต๊ะ เก้าอี้
๓.๖๖	tuaŋ^{2}	'ถุง'	ผ้าถุง

รายคำลักษณนาม			ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๓.๖๗	the:	' เห '	เหล้า
๓.๖๘	thɛ:p^{2}	' แถบ '	แพรแถบ ผ้าแถบ
๓.๖๙	thɛ:w^{1}	' แถว '	แถวทหาร แถวเก้าอี้
๓.๗๐	tha:^{3}	' ท่า '	ท่าถ่ายรูป
๓.๗๑	than^{1}	' ถัง '	ข้าวเปลือก ข้าวสาร
๓.๗๒	thæ:t^{2}	' ถาด '	ของใส่ถาด เช่น ขนมชั้น
๓.๗๓	thuŋ^{1}	' ถุง '	ของบรรจุถุง เช่น แป้งทำขนม
๓.๗๔	thun	' ทุน '	ทุนการศึกษา
๓.๗๕	thɔ:	' เชง '	เมี่ยงบรรจุเชง
๓.๗๖	thian^{2}	' เล่ม '	มีด ตะไกร
๓.๗๗	thuam^{4}	' ท่วม '	ความสึกของน้ำ ความสูงของต้นไม้
๓.๗๘	thuay^{4}	' ชาม, ถ้วย '	ของบรรจุชาม ถ้วย เช่นก๋วยเตี๋ยว ของหวาน
๓.๗๙	dɛ:t^{2}	' แดด '	ช่วงเวลาที่เอาของออกผึ่งแดด
๓.๘๐	da:m^{4}	' ด้าม '	ปากกา ทัพพี มีดยาว จอบ เสียม พาย
๓.๘๑	dun^{4}	' ดุ้น '	ฟืน
๓.๘๒	dɔ:k^{2}	' ดอก '	ดอกไม้ ดอกไม้เพลิง
๓.๘๓	duaŋ	' ดวง '	แสตมป์ ไฟ ฟ้า
๓.๘๔	kiŋ^{2}	' กิ่ง '	กิ่งต้นไม้ งาช้าง
๓.๘๕	ki-lo:	' กิโล '	ของที่ชั่งกิโล เช่นปลา
๓.๘๖	ket^{1}	' เกล็ด '	เกล็ดปลา เกล็ดพิมเสน
๓.๘๗	kɛ:n^{1}	' แกน '	แกนมะม่วง
๓.๘๘	kɛn^{2}	' ลูก, ผล, ฟอง '	ไข่ ผลไม้ เช่น มะม่วง มะละกอ มะนาว กล้วย ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดาว โอ่ง คนโท ตะกร้า แก้วน้ำ หม้อ ของที่มีลักษณะกลม ๆ เกือบทุกอย่าง เช่น บ่อน้ำ กระเป๋าถือ หมอน

รายคำลักษณนาม			ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๓.๘๙	kɛ:w^{4}	'แก้ว'	ของที่บรรจุ แก้ว เช่น กาแฟ น้ำ
๓.๙๐	kap^{1}	'กลัก,ตลับ'	ไม้ขีดไฟ ยาตลับ ชี้ผึ้งตลับ
๓.๙๑	kan^{1}	'กัณฑ์'	เทศน์
๓.๙๒	kam	'คำ'	หมากพลูคำ คำพูด ข้าว
๓.๙๓	kam^{1}	'กำ'	ของที่ใช้มือกำ เช่น เกลือ เมี่ยงที่แบ่งเป็นปั้น ๆ
๓.๙๔	kan	'คัน'	รถ ร่ม คันเบ็ด
๓.๙๕	ka:p^{2}	'กาบ'	กาบกล้วย กาบปลี กาบมะพร้าว
๓.๙๖	ka:n^{4}	'ก้าน'	ก้านผัก ก้านต้นไม้ ก้านใบตอง
๓.๙๗	ka-sɔ:p^{2}	'กระสอบ'	ของบรรจุกระสอบเช่น ถ่านหุงต้ม ข้าวเปลือก ข้าวสาร
๓.๙๘	kaw^{5}	'โคน, กอ'	ต้นมะพร้าว ลำใย
๓.๙๙	ka:w^{4}	'ก้าว'	การเดิน
๓.๑๐๐	ka-pɔŋ^{1}	'กระป๋อง'	ของบรรจุกระป๋อง เช่น นมข้น
๓.๑๐๑	kum^{2}	'กลุ่ม'	ด้ายกลุ่ม ป่านกลุ่ม
๓.๑๐๒	ku:^{3}	'คู่'	ใช้กับของสองสิ่งที่ใช้ด้วยกันเสมอเช่น ช้อน ส้อม รองเท้า กำไล ตะเกียบ
๓.๑๐๓	kum^{4}	'ก้อน'	ก้อนเนื้อ
๓.๑๐๔	kɔ:y^{1}	'ซอง'	ถ่านหุงต้ม
๓.๑๐๕	kɔŋ^{5}	'กึง'	สุรา
๓.๑๐๖	kɔ:ŋ^{1}	'กอง'	กองอิฐ กองทราย ของที่เป็นกอง
๓.๑๐๗	kɔ:n^{4}	'ก้อน'	ก้อนดิน ก้อนหิน ก้อนอิฐ สบู่ น้ำแข็งก้อน ถ่านไฟฉาย
๓.๑๐๘	kɔ:^{1}	'กอ'	กอไผ่ กอหญ้า กอไม้
๓.๑๐๙	kɔ:m^{4}	'ท่อน'	ของที่ตัดเป็นท่อน เช่น เนื้อปลา ฟืน
๓.๑๑๐	kɔŋ^{2}	'กล่อง'	ของที่บรรจุกล่องเช่น กล่องผงซักฟอก
๓.๑๑๑	kɔʔ^{1}	'เกาะ'	เกาะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายคำลักษณนาม			ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๗.๑๑๒	kɔk^{1}	' ชัน '	ของที่บรรจุชันเล็ก ๆ เช่น น้ำ สุรา
๗.๑๑๓	kɔ:p^{2}	' กอบ '	ของที่ใช้มือกอบ
๗.๑๑๔	khi:t^{2}	' ขีด'	รอยขีด ของที่ชั่งกิโล ($\frac{๑}{๑๐}$ ก.ก.)
๗.๑๑๕	kheŋ^{2}	' เข่ง'	ของที่บรรจุเข่งเช่น ถ่านหุงต้ม
๗.๑๑๖	khɨ:p^{3}	' คืบ'	ความยาวของสิ่งของเช่น ไม้
๗.๑๑๗	kha:^{1}	' ขา'	ขาของคนและสัตว์
๗.๑๑๘	kha:p^{3}	' มื้อ '	มื้ออาหาร
๗.๑๑๙	khaw^{1}	' เขา'	เขาสัตว์
๗.๑๒๐	kha-nɛ:ŋ	' ทะลาย'	ทะลายหมาก ทะลายมะพร้าว
๗.๑๒๑	kha-na:n^{1}	' ชนาน'	ยา
๗.๑๒๒	kha:ŋ^{4}	' ข้าง '	ของที่เป็นส่วนหนึ่งของคู่เช่น กำไล
๗.๑๒๓	kha-na?^{5}	' คณะ'	ละคร วงดนตรี
๗.๑๒๔	khum^{1}	' หลุม '	หลุม
๗.๑๒๕	khu?^{5}	' ถัง '	ของที่บรรจุถังน้ำ เช่น น้ำ ทราย
๗.๑๒๖	khot^{1}	' ขด '	ของที่เป็นขด เช่น ขดเชือก ขดลวด
๗.๑๒๗	khon	' คน'	คน
๗.๑๒๘	khɔ:p^{2}	' ซีก '	แคบหมู
๗.๑๒๙	khɔ:	' คอ '	ลำคอคน และสัตว์
๗.๑๓๐	khɔ:^{3}	' ข้อ '	ข้อนิ้วมือ นิ้วเท้า
๗.๑๓๑	khɔ:^{4}	' ข้อ '	โจทย์เลข คำถาม มะขาม
๗.๑๓๒	khɔ:p^{2}	' กรอบ'	กรอบรูป
๗.๑๓๓	khɔ:k^{3}	' คอก '	คอกเลี้ยงสัตว์
๗.๑๓๔	khɔ:n^{1}	' ขอน '	ข้างหนึ่งของ ของที่เป็นคู่ เช่น รองเท้า
๗.๑๓๕	khɨa	' เครือ '	กล้วย

รายคำลักษณะนาม			ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๓.๑๓๖	khuat^{2}	'ขวด'	ของที่บรรจุขวด เช่น น้ำ สุรา ยา น้ำอัดลม
๓.๑๓๗	ci:p^{2}	'กสีบ'	กสีบเสื้อ กสีบกระโปรง
๓.๑๓๘	cap^{1}	'ช่วง'	ความยาวของผ้า
๓.๑๓๙	can^{5}	'ชั้น'	ชั้นเรียน ชั้นของตึก
๓.๑๔๐	caŋ^{1}-wat^{1}	'จังหวัด'	จังหวัด
๓.๑๔๑	cay^{1}	'ใจ'	ใจไหม
๓.๑๔๒	ca:n	'จาน'	ของใส่จานเช่น ข้าว
๓.๑๔๓	ca:w^{1}	'จาว'	จาวมะพร้าว
๓.๑๔๔	cuk^{1}	'จุก'	หอม กระเทียม ผมจุก
๓.๑๔๕	cum	'สำรับ'	ไพ่ สิ่งของที่เป็นสำรับ เช่นเครื่องแต่งตัวละคร
๓.๑๔๖	cop^{1}	'จบ'	การร่ายคาถา ร้องเพลง ท่องหนังสือ
๓.๑๔๗	cɔk^{1}	'ห่อ'	ของที่ห่อ เช่น น้ำพริก อาหาร ขนมต่าง ๆ (โดยมากมีขนาดเล็กกว่าห่อ)
๓.๑๔๘	cɔ:k^{2}	'จอก'	ของที่บรรจุหรือตวงด้วยชันน้ำ เช่น สุรา น้ำ
๓.๑๔๙	cɔ:n^{5}	'ช้อน'	ของที่ตวงด้วยช้อนเช่น ยาน้ำ น้ำปลา
๓.๑๕๐	cɔ:ŋ^{3}	'ช่อง'	ของที่เป็นช่อง
๓.๑๕๑	cɔ:^{3}	'ช่อ'	ช่อดอกไม้
๓.๑๕๒	ʔɛp^{1}	'ตลับ'	ของบรรจุตลับเช่น ชี้ฉิ้ง
๓.๑๕๓	ʔan	'อัน'	ขนมแห้ง ไม้เรียว
๓.๑๕๔	ʔam-phɔ:	'อำเภอ'	อำเภอ
๓.๑๕๕	ʔoŋ	'องค์'	พระประธาน, พระพุทธรูป, พระเครื่อง
๓.๑๕๖	ʔom	'อม'	ท้อฟฟี่ เมี่ยง
๓.๑๕๗	ʔo:ŋ^{4}	'อุ้ง'	อุ้งมือ
๓.๑๕๘	ʔo:k^{2}	'จั่น'	จั่นหมาก จั่นมะพร้าว

รายคำลักษณนาม			ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนาม
๓.๑๕๙	fak^{1}	'ฝัก'	มะขามฝัก ฝักดาบ
๓.๑๖๐	faŋ^{2}	'ฝั่ง'	ฝั่งน้ำ ตลิ่ง
๓.๑๖๑	fa:^{1}	'ฝา'	ฝาชี
๓.๑๖๒	fut^{5}	'ฟุต'	มาตราวัดความยาว
๓.๑๖๓	fu:ŋ^{1}	'ฝูง'	ฝูงสัตว์
๓.๑๖๔	fɔ:n^{3}	'ฟ่อน'	หญ้า ฟาง
๓.๑๖๕	sɨ:^{1}	'สี่'	สี่
๓.๑๖๖	sɨ:^{4}	'ซี่'	ฟัน ขั้นบันได ซี่ล้อรถ ซี่กรง
๓.๑๖๗	sen^{4}	'เส้น'	ของที่เป็นเส้น, มาตราวัดระยะทาง
๓.๑๖๘	sɛ:^{4}	'แส้'	ไม้เรียว ธูป ทางมะพร้าว
๓.๑๖๙	sɛ:ŋ	'ทาง'	ของที่เป็นลายเป็นทางยาว ๆ
๓.๑๗๐	sa:t^{2}-sa-na:^{1}	'ศาสนา'	ศาสนา
๓.๑๗๑	sa:y^{1}	'สาย'	แม่น้ำ ปิ่นโตเถา
๓.๑๗๒	sa-ta:ŋ	'สตางค์'	มาตราเงิน
๓.๑๗๓	sam^{1}-lap^{5}	'สำรับ'	สำรับข้าว
๓.๑๗๔	sup^{1}	'คำ, อม'	หมากคำ
๓.๑๗๕	sop^{1}	'ศพ'	ศพ
๓.๑๗๖	sɔ:k^{2}	'ศอก'	มาตราวัดความยาว, ศอก
๓.๑๗๗	sɔ:ŋ	'ซอง'	ซองจดหมาย บุหรี่ซอง
๓.๑๗๘	siap^{2}	'ไม้'	ปลาปิ้ง
๓.๑๗๙	sianŋ^{1}	'เสียง'	เสียง
๓.๑๘๐	hi:p^{2}	'ไม้'	ปลาปิ้ง (ใช้ไม้ประกบสองข้างตัวปลา)
๓.๑๘๑	hi:p^{2}	'หีบ'	ของที่บรรจุหีบ
๓.๑๘๒	hay^{3} pha:-si:	'ไร่'	ที่ดิน ที่นา (๔๐๐ ตารางวา)
๓.๑๘๓	hay^{3} mɨan	'ไร่'	ฝืนนาสี่เหลี่ยมที่มีคันนาคั่นเป็นสัดส่วน
๓.๑๘๔	hay^{1}	'ไห'	ของที่บรรจุไห เช่นข้าวเหนียวนึ่ง

รายคำลักษณนาม			ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๓.๑๘๕	ha:^{2}	'ห่า'	ฝน
๓.๑๘๖	ha:p^{2}	'หาบ'	ของบรรจุหาบ
๓.๑๘๗	ha:n^{5}	'ร้าน'	ร้านขายของ
๓.๑๘๘	haŋ	'รัง'	รังนก
๓.๑๘๙	ha:ŋ	'ราง'	กบไสไม้
๓.๑๙๐	ha:ŋ^{1}	'หาง'	หางสัตว์ หน่อไม้
๓.๑๙๑	ha:k^{3}	'ราก'	รากไม้ รากผัก เช่นรากผักชี
๓.๑๙๒	hu:	'รู'	รูหนู รูปู
๓.๑๙๓	hu:^{1}	'หู'	ใบหู
๓.๑๙๔	hu:p^{3}	'รูป'	รูปถ่าย รูปภาพ
๓.๑๙๕	ho:ŋ	'โรง'	โรงภาพยนตร์ โรงละคร
๓.๑๙๖	hun^{3}	'หุ้น'	หุ้นส่วน
๓.๑๙๗	ho:^{1}	'หอ'	หอพัก
๓.๑๙๘	ho:^{2}	'ห่อ'	ของที่ห่อเช่น ก๋วยเตี๋ยว
๓.๑๙๙	ho:p^{2}	'หอบ'	ของที่ใช้มือหอบ
๓.๒๐๐	ho:p^{3}	'รอบ'	การวิ่ง, การกระทำซ้ำๆ
๓.๒๐๑	ho:ŋ^{4}	'ห้อง'	ห้อง
๓.๒๐๒	ho:y	'รอย'	รอยเปื้อน
๓.๒๐๓	hua^{1}	'หัว'	หัวมัน หัวเผือก กระเทียม หอม ปลี
๓.๒๐๔	huaŋ^{2}	'ห่วง'	ของที่ร้อยเข้าด้วยกันเป็นห่วง ๆ
๓.๒๐๕	met^{5}	'เม็ด'	เพชร พลอย เมล็ดผักต่าง ๆ ทราย กรวด
๓.๒๐๖	met^{5}	'เมตร'	มาตราวัดความยาวของสิ่งของเช่น ผ้า
๓.๒๐๗	met^{5}	'ขีด'	มาตราชั่งของสิ่งของเช่น เนื้อ ($\frac{2}{10}$ กิโล)
๓.๒๐๘	mɨ:	'มือ'	มือ

รายคำลักษณนาม			ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๗.๒๐๙	mɨn^{2}	หมื่น	มาตราตวงสำหรับข้าวสาร ข้าวเปลือก รำ เกลือ (๑๐ ลิตร)
๗.๒๑๐	mat^{5}	' มัด '	ของที่เป็นมัด เช่น ผัก ฟืน
๗.๒๑๑	may^{1}	' เส้น '	หมากซอยที่ตากแห้งแล้วร้อยเป็นเส้น
๗.๒๑๒	may^{5}	' ไม้ '	ลูกชิ้นปิ้ง
๗.๒๑๓	mu:^{2}	' หมู่ '	หมู่คน ฝูงสัตว์ โต๊ะหมู่
๗.๒๑๔	mu:^{2}-ba:n^{4}	' หมู่บ้าน '	หมู่บ้าน
๗.๒๑๕	mo:k^{3}	' ก้อน '	ข้าวเหนียวนึ่ง (ปริมาณมากกว่าก้อน)
๗.๒๑๖	mo:^{4}	' หม้อ '	ของที่บรรจุในหม้อ เช่น แกง
๗.๒๑๗	mon^{3}	' ลูก '	ภูเขา
๗.๒๑๘	muan^{5}	' ม้วน '	กระดาษม้วน ภาพยนตร์
๗.๒๑๙	niw^{5}	' นิ้ว '	นิ้วมือ นิ้วเท้า มาตราวัดความยาวเป็น นิ้วฟุต
๗.๒๒๐	ni?^{5}-ka:y^{1}	' นิกาย '	นิกายศาสนา
๗.๒๒๑	nat^{5}	' นัด '	กระสุนปืน การยิงปืน
๗.๒๒๒	na:^{4}	' หน้า '	ใบหน้าของคน, สัตว์, หน้าหนังสือ
๗.๒๒๓	na:m^{5}	' น้ำ '	ช่วงระยะเวลาที่ชนไก่ ยกหนึ่ง ๆ
๗.๒๒๔	no:y^{2}	' ลูก, ผล '	ผลไม้ เช่น มะละกอ มะพร้าว มะม่วง (โดยมากใช้แทน kɛn^{2} ได้)
๗.๒๒๕	no:^{2}	' หน่อ '	หน่อต้นไม้
๗.๒๒๖	ñim^{3}	' หยิบมือ '	ของที่หยิบด้วยมือ เช่น เกลือป่น
๗.๒๒๗	ñum^{2}	' ป่อย '	ป่อยผม
๗.๒๒๘	ñok^{5}	' ยก '	การชกมวย มาตราวัดไม้ (กว้าง ๑ ศอก ยาว ๑๖ วา) มาตราวัดความหนาของหนังสือ
๗.๒๒๙	ño:t^{3}	' ยอด '	ยอดผักต่าง ๆ

	รายคำลักษณนาม		ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๗.๒๓๐	ɲuan	'พูน, ยวง'	พูนุเรียน ยวงขนุน
๗.๒๓๑	ŋi:p^{3}	'งีบ'	การนอนหลับ
๗.๒๓๒	ŋɛŋ^{3}	'แง่ง'	แง่งขิง แง่งข่า
๗.๒๓๓	ŋa:n	'งาน'	ที่ดิน (๑ งานเท่ากับ ๑๐๐ ตารางวา)
๗.๒๓๔	ŋa:m^{3}	'ง่าม'	ง่ามเหล็ก, ง่ามไม้
๗.๒๓๕	ŋo:^{2}	'ปั้น'	ข้าวเหนียวนึ่ง (ปริมาณมากกว่าปั้น)
๗.๒๓๖	ŋiaŋ^{3}	'เงี่ยง'	เงี่ยงปลาดุก
๗.๒๓๗	ŋuaŋ	'รวง'	ข้าวรวง ข้าวฟ่าง
๗.๒๓๘	ŋuaŋ	'งวง'	งวงช้าง
๗.๒๓๙	wi:^{1}	'หวี'	กล้วย
๗.๒๔๐	wi?^{5}-thi:	'วิธี'	การกระทำ
๗.๒๔๑	we:-thi:	'เวที'	เวที
๗.๒๔๒	wɛn^{4}	'แว่น'	อ้อยควั่น ชิงแว่น ข่าแว่น
๗.๒๔๓	wə:n^{4}	'ชิ้น'	ของที่เป็นแผ่น (โตกว่า wɛn^{4})
๗.๒๔๔	wa:	'วา'	มาตราวัดความยาว
๗.๒๔๕	woŋ	'วง'	แหวน วงดนตรี
๗.๒๔๖	yak^{1}	'หยัก'	สิ่งที่เป็นหยัก ๆ เช่น รอยผมหยักศก
๗.๒๔๗	ya:ŋ^{2}	'อย่าง'	สิ่งของและการกระทำทั่ว ๆ ไป
๗.๒๔๘	yot^{1}	'หยด'	หยดน้ำ
๗.๒๔๙	yo:t^{3}	'โยชน์'	มาตราวัดความยาว
๗.๒๕๐	yiam^{4}	'เยี่ยม'	มาตราวัดความยาว จากหัวแม่มือถึงปลายนิ้วชี้ เมื่อเหยียดเต็มที่
๗.๒๕๑	lit^{5}	'ลิตร'	มาตราตวงใช้กับ ข้าวสาร เกลือ
๗.๒๕๒	lim^{4}	'ลิ่ม'	เลือด ไข่ปลา ทองแท่ง

	รายคำลักษณนาม		ตัวอย่างคำนามที่ใช้กับคำลักษณนามแต่ละคำ
๗.๒๕๓	li:p^{2}	'กลีบ'	กระเทียมกลีบ
๗.๒๕๔	lem^{4}	'เล่ม'	หนังสือ เทียนไข เข็ม
๗.๒๕๕	lɛp^{2}	'พับ'	ใบตองกล้วยที่พับ
๗.๒๕๖	l±:m^{5}	'คราว'	การกระทำที่ซ้ำ ๆ
๗.๒๕๗	lak^{1}	'หลัก'	เสาที่ปักไว้
๗.๒๕๘	laŋ	'ลัง'	ของบรรจุลังเช่น ส้ม, น้ำอัดลม
๗.๒๕๙	la:ŋ-wan	'รางวัล'	รางวัล
๗.๒๖๐	laŋ^{1}	'หลัง'	บ้าน มุ้ง จักรเย็บผ้า
๗.๒๖๑	lam	'ลำ'	ไม้ไผ่ อ้อย ทราย กรวด ที่บรรทุกเต็มคันรถ หนึ่ง ๆ
๗.๒๖๒	law	'เลา'	ปี่ ขลุ่ย
๗.๒๖๓	law^{5}	'เล้า'	เล้าเป็ด เล้าไก่
๗.๒๖๔	lu:k^{3}	'ลูก'	ลูกระเบิด
๗.๒๖๕	lo:^{1}	'โหล'	ของที่มีจำนวน ๑๒ ชิ้น
๗.๒๖๖	lɔ:^{5}	'ล้อ'	ล้อรถ
๗.๒๖๗	lɔ:p^{3}	'รอบ'	การแสดง
๗.๒๖๘	lɔ:t^{2}	'หลอด'	หลอดไฟฟ้า ยาสีฟันหลอด
๗.๒๖๙	l±aŋ^{3}	'เรื่อง'	ภาพยนตร์ นวนิยาย
๗.๒๗๐	l±an	'เรือน'	นาฬิกา

๘. หมวดคำจำนวนนับ

คำจำนวนนับในภาษาเชียงใหม่ มี ๒ ชนิด คือ

๘.๑ คำจำนวนนับชนิดที่เป็นจำนวนเลข เช่น

๘.๑.๑ pi:^{3} kho:ŋ^{1} dɛ:ŋ ʔa:-ɲuʔ^{5} sa:w pi:^{1}
ที่ ของ แดง อายุ ยี่สิบ ปี

๘.๑.๒ dam liaŋ^{5} pet^{1} sip^{1}-hok^{1} tua^{1}
ดำ เสี้ยง เป็ด สิบหก ตัว

๘.๒ คำจำนวนนับที่เป็น คำอื่น ๆ อีก ๕ คำ คือ

๘.๒.๑ ki:^{4} 'กี่'
pa:^{4} thə: mi: lu:k^{3} ki:^{4} khon
ป้า เธอ มี ลูก กี่ คน

๘.๒.๒ ku:^{3} 'ทุก'
mɛ:^{3} hak^{5} lu:k^{3} ku:^{3} khon
แม่ รัก ลูก ทุก คน

๘.๒.๓ kəŋ^{2} 'ครึ่ง'
mɛ:^{3} sɨ:^{5} kay^{2} kəŋ^{2} tua^{1}
แม่ ซื้อ ไก่ ครึ่ง ตัว

๘.๒.๔ sam^{5} 'บาง'
nak^{5}-lian sam^{5} khon khi:^{4}-kha:n^{5}
นักเรียน บาง คน ขี้เกียจ

๘.๒.๕ la:y^{1} 'หลาย'
phay^{1} mi: sa-mut^{1} la:y^{1} lem^{4} phoŋ^{3}
ใคร มี สมุด หลาย เล่ม บ้าง

๔. หมวดคำลำดับที่

คำลำดับที่ ในภาษาเชียงใหม่ มี ๓ ชนิด คือ

๔.๑ คำลำดับที่ ที่ประกอบด้วยคำว่า ti:^{3} 'ที่' กับจำนวนเลข เช่น

mɛ:^{3} sɔ:p^{3} cɔ:ŋ^{4} kan ti:^{3}-sa:m^{1}

แม่ ชอบ ร่ม คัน ที่สาม

๔.๒ คำลำดับที่ที่เป็นจำนวนเลข เช่น

khaw^{1} yu:^{2} hɔ:^{1} can^{5} si:^{2}

เขา อยู่ หอ ชั้น สี่

๔.๓ คำลำดับที่ที่เป็นคำอื่น ๆ อีก ๕ คำ คือ

๔.๓.๑ diaw 'เดียว'

nɔ:ŋ^{5} mi: tew^{2} tua^{1} diaw

น้อง มี กางเกง ตัว เดียว

๔.๓.๒ na:^{4} 'หน้า'

mɛ:^{3} ca?^{2} naŋ^{3} lot^{5} kan na:^{4}

แม่ จะ นั่ง รถ คัน หน้า

๔.๓.๓ sut^{1}-ta:y^{5} 'สุดท้าย'

khaw^{1} ca?^{2} ma: lot^{5}-fay kha-buan sut^{1}-ta:y^{5}

เขา จะ มา รถไฟ ขบวน สุดท้าย

๔.๓.๔ laŋ^{1} 'หลัง'

nɔ:ŋ^{5} ca?^{2} naŋ^{3} kaw^{4}-?i:^{4} thɛ:w^{1} laŋ^{1}

น้อง จะ นั่ง เก้าอี้ แถว หลัง

๔.๓.๕ lɛ:k^{3} 'แรก'

phay^{1} ca?^{2} ma: khon lɛ:k^{3}

ใคร จะ มา คน แรก

๑๐. หมวดคำหน้าลจำนวน

คำหน้าจำนวนในภาษาเชียงใหม่แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ

๑๐.๑ คำหน้าจำนวนที่เป็นคำเดี่ยว

๑๐.๒ คำหน้าจำนวนที่เป็นคำผสม

๑๐.๑ คำหน้าจำนวนที่เป็นคำเดี่ยวมี ๗ คำ คือ

๑๐.๑.๑ t±ŋ ' ทั้ง , ตั้ง '

khaw^{1}	khay^{3}	day^{4}	t±ŋ	sa:m^{1}	khon
เขา	อยาก	ได้	ทั้ง	สาม	คน
nɔ:ŋ^{5}	kin^{1}	khaw^{4}	t±ŋ	si:^{2}	ca:n
น้อง	กิน	ข้าว	ตั้ง	สี่	จาน

๑๐.๑.๒ thɛ:m^{1} ' อีก '

pha:^{4}	l±a^{1}	thɛ:m^{1}	sɔ:ŋ^{1}	met^{5}
ผ้า	เหลือ	อีก	สอง	เมตร

๑๐.๑.๓ k±ap^{2} ' เกือบ '

sa-ta:ŋ	nɔ:ŋ^{5}	ha:y^{1}	k±ap^{1}	lɔ:y^{5}	ba:t^{2}
สตางค์	น้อง	หาย	เกือบ	ร้อย	บาท

๑๐.๑.๔ mɔ:k^{3} ' ประมาณ '

mɛ:^{3}	khay^{3}	day^{4}	phik^{5}-tɛ:^{4}	mɔ:k^{3}	ha:^{4}	met^{5}
แม่	อยาก	ได้	พริกขี้หนู	ประมาณ	ห้า	เม็ด

๑๐.๑.๕ mɛ?^{1} ' เกือบ '

pa:^{1}	tua^{1}	ni:^{5}	nak^{1}	mɛ:?^{1}	si:^{2}	ki-lo:
ปลา	ตัว	นี้	หนัก	เกือบ	สี่	กิโล

๑๐.๑.๖ sak^{5} ' สัก '

s±:^{5}	cin^{5}-mu:	sak^{5}	ki-lo:	kəŋ^{2}
ซื้อ	หมู	สัก	กิโล	ครึ่ง

๑๐.๑.๗ him ' เกือบ '

luk^{5} ni:^{4} pay wiaŋ kay^{1} him sa:w ki-lo:
จาก นี่ ไป ในเมือง ไกล เกือบ ยี่สิบ กิโล

๑๐.๒ คำหน้าจำนวนที่เป็นคำผสมมี ๕ คำ คือ

๑๐.๒.๑ tɨŋ kɨap^{2} ' ตั้งเกือบ '

khaw^{1} mi: sa-ta:ŋ tɨŋ kɨap^{2} la:n^{5}
เขา มี สตางค์ ตั้ง เกือบ ล้าน

๑๐.๒.๒ thɛ:m^{1} tɨŋ ' อีกตั้ง '

haw mi: we:-la: thɛ:m tɨŋ so:ŋ^{1} cua^{3}-mɛ:ŋ
เรา มี เวลา อีก ตั้ง สอง ชั่วโมง

๑๐.๒.๓ thɛ:m^{1} kɨap^{2} ' อีกเกือบ '

ho:ŋ^{2}-hian ca?^{1} pit^{1} thɛ:m^{1} kɨap^{2} so:ŋ^{1} dɨan
โรงเรียน จะ ปิด อีก เกือบ สอง เดือน

๑๐.๒.๔ thɛ:m sak^{5} ' อีกสัก '

pay sɨ:^{5} na:m^{5}-khɛŋ^{1} ma: thɛ:m^{1} sak^{5} ha:^{4} mɨ:
ไป ซื้อ น้ำแข็ง มา อีก สัก ห้า มือ

๑๐.๒.๕ sak^{5} mo:k^{3} ' สักประมาณ '

pha:^{4} kha:t^{2} pay sak^{5} mo:k^{3} so:ŋ^{1} sen
ผ้า ขาด ไป สักประมาณ สอง เซ็นต์

๑๑. หมวดคำหลังจำนวน

คำหลังจำนวนในภาษาเชียงใหม่มี ๖ คำ คือ

๑.๑.๑ pa:y^{1} 'กว่า'

no:ŋ^{5} liaŋ^{5} nok^{5} sip^{1} pa:y^{1}

น้อง เลี้ยง นก สิบ กว่า

๑.๑.๒ taw^{3}-ʔan^{4} 'เท่านั้น'

khaw^{1} mi: no:ŋ^{5} so:ŋ^{1} khon taw^{3}-ʔan^{4}

เขา มี น้อง สอง คน เท่านั้น

๑.๑.๓ thuan^{4} 'ถ้วน'

pən^{3} tho:n sa-ta:ŋ má: sip^{1} ba:t^{2} thuan^{4}

เขา ทอน สตางค์ มา สิบ บาท ถ้วน

๑.๑.๔ kəŋ^{2} 'ครึ่ง'

tiaŋ ña:w hok^{1} fut^{5} kəŋ^{2}

เศียง ยาว หก ฟุต ครึ่ง

๑.๑.๕ suat^{2} 'พูน'

no:ŋ^{5} kin^{1} khaw^{4} so:ŋ^{1} ca:n suat^{2}

น้อง กิน ข้าว สอง จาน พูน

๑.๑.๖ ñom^{3} 'หม่อนๆ'

khaw^{4}-sa:n^{1} nay piat^{3} mi: sip^{1} lit^{5} ñom^{3}

ข้าวสาร ใน กระบุง มี สิบ ลิตร หม่อนๆ

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๒. หมวดคำช่วยหน้ากริยา

คำช่วยหน้ากริยาในภาษาเชียงใหม่ มีทั้งหมด ๒๕ คำ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑๒.๑ ประเภทคำเดี่ยว

๑๒.๒ ประเภทคำผสม

๑๒.๑ ประเภทคำเดี่ยว คือ คำช่วยหน้ากริยาที่ปรากฏตามลำพัง หน้าคำกริยาได้ โดยไม่ต้องมีคำช่วยหน้ากริยา cà$^{?2}$ ‘จะ’ ปรากฏอยู่ด้วย มี ๒๑ คำ คือ

๑๒.๑.๑ ba-la:ŋ^{4} ‘คง’

nɔ:ŋ^{5} ba-la:ŋ^{4} nɔ:n la$^{?5}$ ka:^{3}

นอง คง นอน ละ กระมัง

๑๒.๑.๒ tɔ:ŋ^{4} ‘ต้อง’

lu:k^{3} tɔ:ŋ^{4} cia^{3} faŋ pɔ:^{3} mɛ:^{3}

ลูก ต้อง เชื่อ ฟัง พ่อ แม่

๑๒.๑.๓ thu:k^{2} ‘ถูก’

khwa:y khɔ:ŋ^{1} dam thu:k^{2} lak^{5} pay lɛ:w^{5}

ควาย ของ ดำ ถูก ขโมย ไป แล้ว

๑๒.๑.๔ di: ‘ควร’

naŋ^{1}-si:^{1} ya:ŋ^{2} ni:^{5} di: ?a:n^{2} kɔ:^{2}

หนังสือ อย่าง นี้ ควร อ่าน ไหม

๑๒.๑.๕ day^{4} ‘ได้’

ta-khi:n day^{4} nɔ:n nɔ:y^{4} diaw

เมื่อคืน ได้ นอน นิด เดียว

๑๒.๑.๖ do:n 'โดน'

nɔ:ŋ^{5} do:n mɛ:^{3} ti:^{1}

นอง โดน แม่ ตี

๑๒.๑.๗ ka:^{3}-ha:^{1} 'เพิ่ง'

luŋ ka:^{3}-ha:^{1} ma: ka:

ลุง เพิ่ง มา หรือ

๑๒.๑.๘ kam^{1}- laŋ 'กำลัง'

la:n^{1} kam^{1}-laŋ sɔ:p^{2}

หลาน กำลัง สอบ

๑๒.๑.๙ kə:y 'เคย'

khaw^{1} kə:y tit^{1} khɔ:k^{3}

เขา เคย ติด คุก

๑๒.๑.๑๐ kɔ:y^{3} 'คอย'

kin^{1} khaw^{4} lɛ:w^{5} / kɔ:y^{3} pay ho:ŋ-hian

กิน ข้าว แล้ว / คอย ไป โรงเรียน

๑๒.๑.๑๑ kiap^{2} 'เกือบ'

nɔ:ŋ^{5} kiap^{2} tok^{1} ton^{4}-may^{5}

น้อง เกือบ ตก ต้นไม้

๑๒.๑.๑๒ khay^{4} 'อยาก'

dɛ:ŋ khay^{4} pay miaŋ-nɔ:k^{3}

แดง อยาก ไป เมืองนอก

๑๒.๑.๑๓ caŋ^{3} 'มัก'

tɔ:n^{1} ba:y^{2} nak^{5}-lian caŋ^{3} ŋaw^{1} - lap^{1}

นอน บ่าย นักเรียน มัก งวงนอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๒.๑.๑๔ ʔot^{1} 'อก'

khaw^{1} ʔot^{1} su:p^{2} bu-li: bɔ:^{2} day^{4} sak^{5} tâa^{3}

เขา อก สูบ บุหรี่ ไม่ ได้ ซัก ที

๑๒.๑.๑๕ hi$^{?5}$ 'พยายาม'

dɛ:ŋ hi$^{?5}$ len^{4} ki:-ta:^{3} him ta:y^{1}

แดง พยายาม เล่น กีตาร์ แทบ ตาย

๑๒.๑.๑๖ maw 'ม้ว'

nɔ:ŋ^{5} maw phɔ:^{2} tho-la-that^{5} bon ba:n^{4}

น้อง ม้ว ดู โทรทัศน์ บน บ้าน

๑๒.๑.๑๗ na:^{4} 'น่า'

kha —nom^{1} ni:^{5} na:^{4} kin^{1} kha-na:t^{2}

ขนม นี้ น่า กิน มาก

๑๒.๑.๑๘ ŋiŋ^{3} 'ยิ่ง'*

lu:k^{3} khon ni:^{5} ŋiŋ^{3} wa:^{3} ŋiŋ^{3} ŋia$^{?5}$

ลูก คน นี้ ยิ่ง ว่า ยิ่ง ทำ

---

* คำช่วยหน้ากริยา ŋiŋ^{3} 'ยิ่ง' นี้ จะต้องปรากฏในประโยคซ้ำ ๒ ครั้ง คือ ปรากฏ ข้างหน้าคำกริยาคำแรก ๑ ครั้ง และปรากฏหน้าคำกริยาคำหลังอีก ๑ ครั้ง เป็น

ŋiŋ^{3} 'กริยา' ŋiŋ^{3} 'กริยา'

๑๒.๑.๑๙ กัง ' ยัง '

nuy^{2} กัง lap^{1} yu:^{2}
หนุย ยัง หลับ อยู่

๑๒.๑.๒๐ ya:k^{2} ' อยาก '

khaw^{1} ya:k^{2} hian pha:-sa:^{1} ʔang-kit^{1}
เขา อยาก เรียน ภาษา อังกฤษ

๑๒.๑.๒๑ leng^{3} ' ยิ่ง '[๑]

la-ʔɔn^{2} khon ni:^{5} leng^{3} กay^{2} leng^{3} suay^{3}
เด็ก คน นี้ ยิ่ง โต ยิ่ง สวย

๑๒.๒ ประเภทคำผสม คือ คำช่วยหน้ากริยาที่ปรากฏคำเดียวหน้าคำกริยาไม่ได้ จะต้องมีคำช่วยหน้ากริยา ca^{ʔ2} ' จะ ' ตามหลังเสมอ มีอยู่ ๔ คำ คือ

๑๒.๒.๑ tha:^{3} ca^{ʔ2} ' ทำจะ '

dam tha:^{3} ca^{ʔ2} ʔit^{1} | phɔ^{ʔ5} lon^{3} nak^{5}
คำ ทำ จะ เหนื่อย | เพราะ วิ่ง มาก

๑๒.๒.๒ kay^{4} ca^{ʔ2} ' จวนจะ '

phian^{3} kay^{4} ca^{ʔ2} pik^{5} luk^{5} mueang-nɔ:k^{3} lɛ:w^{5}
เพื่อน จวน จะ กลับ จาก เมือง นอก แล้ว

๑๒.๒.๓ ma:y^{1} ca^{ʔ2} ' หมายจะ '

mɛ:^{3} ma:y^{1} ca^{ʔ2} pay ka:t^{2} sak^{5} nɔy^{3}
แม่ หมาย จะ ไป ตลาด สัก หน่อย

---

๑ คำช่วยหน้ากริยา leng^{3} ' ยิ่ง ' นี้ จะต้องปรากฏในประโยคซ้ำ ๒ ครั้ง คือ ปรากฏข้างหน้าคำกริยาคำแรก ๑ ครั้ง และ ปรากฏข้างหน้าคำกริยาคำหลังอีก ๑ ครั้ง เป็น

leng^{3} ' กริยา ' leng^{3} ' กริยา '

๑๒.๒.๔ mian^{1} ca$^{?2}$ 'เหมือนจะ'

khaw^{1} mian^{1} ca$^{?2}$ caŋ lu:k^{3} khaw ta:^{3}

เขา เหมือน จะ เกลียด ลูกี่ เขา นะ

คำช่วยหน้ากริยาในประเภทคำเดี่ยวดังกล่าว นอกจากจะปรากฏตามลำพังหน้าคำกริยาได้แล้ว ยังสามารถปรากฏร่วมกับคำช่วยหน้ากริยา ca$^{?2}$ 'จะ' ได้ทุกคำ เพราะฉะนั้น จึงสามารถแบ่งคำช่วยหน้ากริยาที่เป็นคำเดี่ยว ออกเป็นประเภทย่อยได้ ๓ ประเภท คือ

๑. ที่ปรากฏข้างหน้าคำว่า ca$^{?2}$ 'จะ' ได้มี ๕ คำ คือ

๑.๑ ba-la:ŋ^{4} ca$^{?2}$ 'คงจะ'

de:ŋ ba - la:ŋ^{4} ca$^{?2}$ lap^{1} la$^{?5}$ ka:^{3}

แดง คง จะ หลับ ละ กระมัง

๑.๒ ka:^{3}-ha:^{1} ca$^{?2}$ 'เพิ่งจะ'

sia^{4} nan^{5} ka:^{3}-ha:^{1} ca$^{?2}$ na:p^{2} ni:^{4}

เสื้อ นั้น เพิ่ง จะ ปะ นี่

๑.๓ kam^{1}-laŋ ca$^{?2}$ 'กำลังจะ'

nɔ:ŋ^{5} kam^{1}-laŋ ca$^{?2}$?a:p^{2} na:m^{5}

น้อง กำลัง จะ อาบ น้ำ

๑.๔ kiap^{2} ca$^{?2}$ 'เกือบจะ'

nɔ:ŋ^{5} kiap^{2} ca$^{?2}$ tok^{1} ton^{4}-may^{5}

น้อง เกือบ จะ ตก ต้นไม้

๑.๕ na:^{4} ca$^{?2}$ 'น่าจะ'

pɔ:^{3} na:^{4} ca$^{?2}$ kin^{1} khaw^{4} kɔ:n^{2}

พ่อ น่า จะ กิน ข้าว ก่อน

๒. ที่ปรากฏข้างหลังคำว่า ca$^{?2}$ 'จะ' ได้ มี ๖ คำ คือ

๒.๑ ca$^{?2}$ tɔ:ŋ^{4} 'จะตอง'

nɔ:ŋ^{5} ca$^{?2}$ tɔ:ŋ^{4} sɔ:p^{2} hi:^{4} day^{4}

นอง จะ ตอง สอบ ให ได

๒.๒ ca$^{?2}$ thu:k^{2} 'จะถูก'

dɛ:ŋ ca$^{?2}$ thu:k^{2} khu: tham tho:t^{3}

แดง จะ ถูก ครู ทำ โทษ

๒.๓ ca$^{?2}$ day^{4} 'จะได'

som-si:^{1} ca$^{?2}$ day^{4} pay mi:aŋ-nɔ:k^{3}

สมศรี จะ ได ไป เมืองนอก

๒.๔ ca$^{?2}$ do:n 'จะโดน'

khaw^{1} kua^{1} thə: ca$^{?2}$ do:n da:^{2}

เขา กลัว เธอ จะ โดน ตา

๒.๕ ca$^{?2}$ kɔ:y^{3} 'จะคอย'

dɛ:ŋ ca$^{?2}$ kɔ:y^{3} pay mi:a^{3} lu:n

แดง จะ คอย ไป ที่ หลัง

๒.๖ ca$^{?2}$ khay^{4} 'จะอยาก'

khaw^{1} ca$^{?2}$ khay^{4} pay kap^{1} haw kɔ:^{2}

เขา จะ อยาก ไป กับ เรา ไหม

๓. ประเภทที่ปรากฏได้ทั้งข้างหน้าและข้างหลัง ca$^{?2}$ 'จะ' มี ๗ คำ คือ

๓.๑ $^{?}$ot^{1} 'อด'*

๓.๑.๑ $^{?}$ot^{1} ca$^{?2}$ 'อดจะ'

mɛ:^{3} $^{?}$ot^{1} ca$^{?2}$ law^{3} lâaŋ^{3} nɔ:ŋ^{5} bɔ:^{2} day^{4}
แม อด จะ เอา เรื่อง น้อง ไม่ ได้

๓.๑.๒ ca$^{?2}$ $^{?}$ot^{1} 'จะอด'

khaw^{1} kua^{1} / wa:^{3} khaw^{1} ca$^{?2}$ $^{?}$ot^{1} hak^{5}
เขา กลัว / ว่า เขา จะ อด รัก

thə: bɔ:^{2} day^{4}
เธอ ไม่ ได้

๓.๒ maw 'มัว'

๓.๒.๑ maw ca$^{?2}$ 'มัวจะ'

mɛ:^{3} maw ca$^{?2}$ hia$^{?5}$ kin^{1}
แม่ มัว จะ ทำกับข้าว

๓.๒.๒ ca$^{?2}$ maw 'จะมัว'

thə: ca$^{?2}$ maw nɔ:n yu:^{2} hia$^{?5}$ - haŋ^{1}
เธอ จะ มัว นอน อยู่ ทำไม

๓.๓ hiŋ^{3} 'ยิ่ง'

๓.๓.๑ hiŋ^{3} ca$^{?2}$

hiŋ^{3} kham^{3} / hun kɔ:^{2} hiŋ^{3} ca$^{?2}$ nak^{5}
ยิ่ง ค่ำ / ยุง ก็ ยิ่ง จะ มาก

---

* เมื่อคำช่วยหน้ากริยา $^{?}$ot^{1} ca$^{?2}$ 'อดจะ' หรือ ca$^{?2}$ - $^{?}$ot^{1} 'จะอด' ปรากฏหน้ากริยา หลังคำกริยานั้น มักจะต้องตามด้วยคำว่า bɔ:^{2} day^{4} 'ไม่ได้' เสมอ

๓.๓.๒ ca$^{?2}$ ŋiŋ^{3} 'จะยิ่ง'

ŋiŋ^{3} wa:^{3} / no:ŋ^{5} ca$^{?2}$ ŋiŋ^{3} ha:y^{5}
ยิ่ง ว่า / น้อง จะ ยิ่ง ชน

๓.๔ ŋaŋ 'ยัง'

๓.๔.๑ ŋaŋ ca$^{?2}$ 'ยังจะ'

tua^{1}kaw^{1} ŋia$^{?5}$ phit^{1} / lɛ:w^{5} ŋaŋ ca$^{?2}$ thiaŋ^{1} the:m^{1}
ตัวเอง ทำ ผิด / แล้ว ยัง จะ เฉียง อีก

๓.๔.๒ ca$^{?2}$ ŋaŋ 'จะยัง'

mɛ:^{3} ha:m^{4} lɛ:w^{5} / lu:k^{3} ca$^{?2}$ ŋaŋ pay the:m^{1} ka:
แม่ ห้าม แล้ว / ลูก จะ ยัง ไป อีก หรือ

๓.๕ hi$^{?5}$ 'พยายาม'

๓.๕.๑ hi$^{?5}$ ca$^{?2}$ 'พยายามจะ'

ta-khin kha-mo:y hi$^{?5}$ ca$^{?2}$ khin^{4} ba:n^{4}
เมื่อคืน ขโมย พยายาม จะ ขึ้น บ้าน

๓.๕.๒ ca$^{?2}$ hi$^{?5}$ 'จะพยายาม'

khaw^{1} ca$^{?2}$ hi$^{?5}$ hat^{1} wa:y^{4} na:m^{5} con^{1} day^{4}
เขา จะ พยายาม หัด ว่าย น้ำ จน ได้

๓.๖ ya:k^{2} 'อยาก'

๓.๖.๑ ya:k^{2} ca$^{?2}$ 'อยากจะ'

noŋ^{5} ya:k^{2} ca$^{?2}$ du: naŋ^{1}
น้อง อยาก จะ ดู หนัง

๓.๖.๒ ca$^{?2}$ ya:k^{2} 'จะอยาก'

na:m^{5} thuam^{4} ya:ŋ^{2} ni:^{5} the: ca$^{?2}$ ya:k^{2}
น้ำ ท่วม อย่าง นี้ เขอ จะ อยาก

pay ka:t^{2} yu:^{2} the:m^{1} ka:
ไป ตลาด อยู่ อีก หรือ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓.๗ leŋ^{3} 'ยิ่ง'

๓.๗.๑ leŋ^{3} ca$^{?2}$ 'ยิ่งจะ'

na:m^{5} leŋ^{3} thuam^{3} / khi:^{4}-pə$^{?1}$ leŋ^{3} ca$^{?2}$ nak^{5}

น้ำ ยิ่ง ท่วม / โคลน ยิ่ง จะ มาก

๓.๗.๒ ca$^{?2}$ leŋ^{2} 'จะยิ่ง'

ca$^{?2}$-pay khian^{4} khaw^{1} nə:^{3} / khaw^{1} ca$^{?2}$ leŋ^{3}

อย่า เขียน เขา นะ / เขา จะ ยิ่ง

paŋ^{5} pay ñay^{2}

เตลิด ไป ใหญ่

คำช่วยหน้ากริยาทั้งที่เป็นคำเดี่ยวและคำผสม ยังสามารถแบ่งออกเป็นประเภทย่อยได้อีก ๔ ประเภท โดยอาศัยคำปฏิเสธ bɔ:^{2} 'ไม่'[๑] เป็นเกณฑ์ คือ

๑. ประเภทที่ปรากฏข้างหน้าคำว่า bɔ:^{2} 'ไม่' ได้ มี ๑๖ คำ คือ

๑.๑ ba-la:ŋ^{4} bɔ:^{2} 'คงไม่'

khaw^{1} ba-la:ŋ^{4} bɔ:^{2} ma: la$^{?5}$ ka:^{3}

เขา คง ไม่ มา ละ กระมัง

๑.๒ ka:^{3}-ha:^{1} bɔ:^{2} 'เพิ่งไม่'

dɛ:ŋ ka:^{3}-ha:^{1} bɔ:^{2} sa-ba:y ta-wa:

แดง เพิ่ง ไม่ สบาย เมื่อวาน

๑.๓ kam^{1}-laŋ bɔ:^{2} 'กำลังไม่'

pɔ:^{3} ?a:-lom kam^{1}-laŋ bɔ:^{2} di:

พ่อ อารมณ์ กำลัง ไม่ ดี

---

[๑] ดูเรื่องนี้ ในบทที่ ๓ หน้า

๑.๔ kiap^{2} bɔ:^{2}

khaw^{1} kiap^{2} bɔ:^{2} ma: ŋa:n lɛ:w^{5}

เขา เกือบ ไม่ มา งาน แล้ว

๑.๕ caŋ^{3} bɔ:^{2} ,มักไม่,

dɛ:ŋ caŋ^{3} bɔ:^{2} cia^{3} faŋ pɔ:^{3} mɛ:^{3}

แดง มัก ไม่ เชื่อ ฟัง พ่อ แม่

๑.๖ ʔiŋ^{3} bɔ:^{2} ,ยิ่งไม่,

ca$^{?2}$ pay hi:^{4} nɔ:ŋ^{5} ta:k^{2} fon^{1} / nɔ:ŋ^{5}

อย่า ไป้ห น้อง ตาก ฝน / น้อง

ʔiŋ^{3} bɔ:^{2} sa-ba:y yu:^{2} to:y

ยิ่ง ไม่ สบาย อยู่ ด้วย

๑.๗ ʔaŋ bɔ:^{2} ,ยังไม่,

khaw^{1} kin^{1} khaw^{4} ʔaŋ bɔ:^{2} lɛ:w^{5}

เจา กิน ข้าว ยัง ไม่ เสร็จ

๑.๘ lɛŋ^{3} bɔ:^{2} ,ยิ่งไม่,

lɛŋ^{3} wa:^{3} nɔ:ŋ^{5} lɛŋ^{3} bɔ:^{2} faŋ

ยิ่ง ว่า น้อง ยิ่ง ไม่ ฟัง

๑.๙ tha:^{3} ca$^{?2}$ bɔ:^{2} ,ท่าจะไม่,

kɛ:ŋ^{1} ni:^{5} tha:^{3} ca$^{?2}$ bɔ:^{2} lam taw^{3} day

แกง นี้ ท่า จะ ไม่ อร่อย เท่า ไร

๑.๑๐ kay^{4} ca$^{?2}$ bɔ:^{2} ,จวนจะไม่,

nay hɔ:ŋ^{4} kay^{4} ca$^{?2}$ bɔ:^{2} wa:ŋ^{3} lɛ:w^{5}

ใน หอง จวน จะ ไม่ ว่าง แล้ว

๑.๑๑ ma:y^{1} ca$^{?2}$ bɔ:^{2} ' หมายจะไม่ '

kam hua^{1} thi: khaw^{1} ma:y^{1} ca$^{?2}$ bɔ:^{2} pay

ที่แรก เขา หมาย จะ ไม่ ไป

๑.๑๒ mian^{1} ca$^{?2}$ bɔ:^{2} ' เหมือนจะไม่ '

khaw^{1} ?u:^{4} / mian^{1} ca$^{?2}$ bɔ:^{2} tem^{1} cay^{1}

เขา พูด / เหมือน จะ ไม่ เต็ม ใจ

๒. ประเภทที่ปรากฏข้างหลังคำว่า bɔ:^{2} ' ไม่ ' ได้ มี ๔ คำ คือ

๒.๑ bɔ:^{2} thu:k^{2} ' ไม่ถูก '

wan ni:^{5} dɛ:ŋ bɔ:^{2} thu:k^{2} ti:^{1} lə:y

วันนี้ แดง ไม่ ถูก ตี เลย

๒.๒ bɔ:^{2} di: ' ไม่ควร '

la-?ɔn^{2} bɔ:^{2} di: kin^{1} kha-nom^{1}

เด็ก ไม่ ควร กิน ขนม

say^{2} si:^{1}

ใส่ สี

๒.๓ bɔ:^{2} day^{4} ' ไม่ได้ '

mɛ:^{3} bɔ:^{1} day^{4} hap^{5} cot^{1}-ma:y^{1} nɔ:ŋ^{5}

แม่ ไม่ ได้ รับ จดหมาย น้อง

๒.๔ bɔ:^{2} do:n ' ไม่โดน '

dam di: cay^{1} / ti:^{3} dɛ:ŋ bɔ:^{2} do:n ñap^{5}

คำ ดี ใจ / ที่ แดง ไม่ โดน จับ

๒.๕ bɔ:^{2} kɔ:y^{3} ' ไม่คอย '

ha:n^{5} ni:^{5} bɔ:^{2} kɔ:y^{3} sa-?a:t^{2}

ร้าน นี้ ไม่ คอย สะอาด

๒.๖ bɔ:^{2} khay^{3} ' ไม่อยาก '

la:n^{1} bɔ:^{2} khay^{3} pay ho:ŋ-hian
หลาน ไม่ อยาก ไป โรงเรียน

๒.๗ bɔ:^{2} maw ' ไม่ม้ว '

tha:^{4} nɔ:ŋ^{5} bɔ:^{2} maw ʔu:^{4} / kɔ:^{2} day^{4} pay
ถ้า น้อง ไม่ ม้ว พูด / ก็ ได้ ไป

du: naŋ^{1} lɛ:w^{5}
ดู หนัง แล้ว

๒.๘ bɔ:^{2} na:^{4} ' ไม่น้า '

kay^{2} khɔ:ŋ^{1} haw bɔ:^{2} na:^{4} ta:y^{1} le:y
ไก่ ของ เรา ไม่ น้า ตาย เลย

๓. ประเภทที่ปรากฏได้ทั้งข้างหน้าและข้างหลัง bɔ:^{2} ' ไม่ ' มี ๔ คำ คือ

๓.๑ kə:y ' เคย '

๓.๑.๑ kə:y bɔ:^{2} ' เคยไม่ '

dɛ:ŋ kə:y bɔ:^{2} pay ho:ŋ-hian tiŋ tit^{5}
แดง เคย ไม่ ไป โรงเรียน ตั้ง อาทิตย์

๓.๑.๒ bɔ:^{2} kə:y ' ไม่เคย '

dam bɔ:^{2} kə:y pay kuŋ-thep^{3} lə:y
ดำ ไม่ เคย ไป กรุงเทพฯ เลย

๓.๒ tɔːŋ^{4} 'ต้อง'

๓.๒.๑ tɔːŋ^{4} bɔː^{2} 'ต้องไม่'

khon diː tɔːŋ^{4} bɔː^{1} hăn^{1} kɛː^{2} tua^{1}

คนดี ตอง ไม่ เห็น แก่ ตัว

๓.๒.๒ bɔː^{2} tɔːŋ^{4} 'ไม่ต้อง'

bɔː^{2} tɔːŋ^{4} tăam^{2} phik^{5} la$^{?5}$ nəː^{3}

ไม่ ตอง เติม พริก ละ นะ

๓.๓ hi$^{?5}$ 'พยายาม'

๓.๓.๑ hi$^{?5}$ bɔː^{2} 'พยายามไม่'

khaw^{1} hi$^{?5}$ bɔː^{2} suːp^{2} buːliː maː məːn lɛːw^{5}

เขา พยายาม ไม่ สูบ บุหรี่ มา นาน แล้ว

๓.๓.๒ bɔː^{2} hi$^{?5}$ 'ไม่พยายาม'

dɛːŋ bɔː^{2} hi$^{?5}$ hat^{1} khap^{1} lot^{5} kaː

แกง ไม่ พยายาม หัด ขับ รถ หรือ

๓.๔ yaːk^{2} 'อยาก'

๓.๔.๑ yaːk^{2} bɔː^{2} 'อยากไม่'

phay^{1} khɔː^{1} hăː^{4} thəː yaːk bɔː^{2} maː

ใคร ขอ ให้ เธอ อยาก ไม่ มา

๓.๔.๒ bɔː^{2} yaːk^{2} 'ไม่อยาก'

tiː^{3} tɛː^{5} haw bɔː^{2} yaːk^{2} hian ləːy

ที่ จริง เรา ไม่ อยาก เรียน เลย

๔. ประเภทที่ไม่เคยปรากฏกับคำว่า bɔː^{2} 'ไม่' เลย มี ๑ คำ คือ

๔.๑ $^{?}$ot^{1} 'อด'

mɛː^{3} $^{?}$ot^{1} $^{?}$en-duː luːk^{3} bɔː^{2} day^{4}

แม่ อด สงสาร ลูก ไม่ ได้

๑๓. หมวดคำหลังกริยา

คำหลังกริยาในภาษาเชียงใหม่มีทั้งหมด ๙ คำ คือ

๑๓.๑ pay ' ไป '

thə: ʔaw paːk^{2}-kaː^{1} pay kaː

เธอ เอา ปากกา ไป หรือ

๑๓.๒ maː ' มา '

mɛː^{3} pay kaːt^{2} maː

แม่ ไป ตลาด มา

๑๓.๓ kɔːy ' ดู '

hat^{1} pɛːŋ^{1} kha-nom^{1} kɔːy lɔː

หัด ทำ ขนม ดู ซิ

๑๓.๔ khɨn^{4} ' ขึ้น '

nɔːŋ^{5} tuy^{4} khɨn^{4}

น้อง อ้วน ขึ้น

๑๓.๕ ʔaw ' เอา '

kua khuː waː^{3} ʔaw

กลัว ครู ว่า เอา

๑๓.๖ hɨː^{4} ' ให้ '

laːŋ^{5} phak^{1} hɨː^{4} kam

ล้าง ผัก ให้ ที

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๓.๗ hia^{1} ' เสีย '

lap^{1} ta:^{1} hia^{1} lu:k^{3}

หลับ ตา เสีย ลูก

๑๓.๘ hua^{1} ' เอา '

nɔ:ŋ^{5} kua^{1} p̀an^{3} ca?^{2} wa:^{3} hua^{1}

น้อง กลัว เพื่อน จะ ว่า เอา

๑๓.๙ way^{5} ' ไว้ '

kep^{1} s̀a^{4} way^{5} kam

เก็บ เสื้อ ไว้ ที

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔. หมวดคำกริยาวิเศษณ์ *

คำกริยาวิเศษณ์ในภาษาเชียงใหม่มี ๒๓๓ คำ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ

๑๔.๑ คำเดี่ยว

๑๔.๒ คำซ้ำ

๑๔.๑ ประเภทคำเดี่ยวมีทั้งหมด ๑๓๐ คำคือ

๑๔.๑.๑ pit^{1}-cit^{1} 'เปี๊ยบ'

mạy^{5} ni:^{5} liam^{4} pit^{1}-cit^{1}

ไม้ นี้ แหลม เปี๊ยบ

๑๔.๑.๒ pik^{5}-sik^{5} 'เผาะๆ'

na:m^{5}-ta:^{1} hɔ:y^{5} pik^{5}-sik^{5}

น้ำตา หยด เผาะๆ

๑๔.๑.๓ pị̀ŋ^{4} 'กริบ'

ba:n^{4} dak^{1} pị̀ŋ^{4}

บ้าน เงียบ กริบ

๑๔.๑.๔ pi̇k^{5}-si̇k^{5} 'มะลอกมะแลก'

si̇a^{4} khaw^{1} pia?: pi̇k^{5}-si̇k^{5}

เสื้อ เขา เปียก มะลอกมะแลก

---

*คำกริยาวิเศษณ์บางคำในภาษาเชียงใหม่ ไม่สามารถหาคำที่มีความหมายเหมือน หรือใกล้เคียงกับคำในภาษากรุงเทพฯ ได้ จึงเขียนอธิบายความหมายของคำกริยาวิเศษณ์คำนั้นไว้ใน (———)

๑๔.๑.๕ pɨŋ^{4}-lɨŋ^{4} ' แจ๋ '

mɛ:^{3}-ñiŋ khon nan^{5} tha: pa:k^{2} dɛ:ŋ pɨŋ^{4}-lɨŋ^{4}
ผู้หญิง คน นั้น ทา ปาก แดง แจ๋

๑๔.๑.๖ pat^{5}-soŋ^{4}-pat^{5}-seŋ^{4} 'โซซัดโซเซ'

khon maw tew pat^{5}-soŋ^{4}-pat^{5}-seŋ^{4}
คนเมา เดิน โซซัดโซเซ

๑๔.๑.๗ pa-lə$^{?5}$ ' เยอะ'

luŋ mi: sa-ta:ŋ pa-lə$^{?5}$
ลุง มี สตางค์ เยอะ

๑๔.๑.๘ pa-lə$^{?5}$-pa-tɛ:^{1} ' เยอะแยะ '

dɔ:k^{2} nay suan^{1} mi: pa-lə$^{?5}$-pa-tɛ:^{1}
ดอกไม้ ใน สวน มี เยอะแยะ

๑๔.๑.๙ pa-lam^{5}-pa-lɨa^{1} ' นักหนา'

nɔ:ŋ^{5} maw ñia$^{?5}$?a-ñaŋ^{1} pa-lam^{5}-pa-lɨa^{1}
น้อง มัว ทำ อะไร นักหนา

๑๔.๑.๑๐ pa-lot^{1}-pot^{1}-pa:t^{2} 'พรากๆ'

ma:^{1} do:n lot^{5} con din^{4} pa-lot^{1}-pot^{1}-pa:t^{2}
หมา เดิน รถ ชน ดิน พรากๆ

๑๔.๑.๑๑ put^{2}-tho$^{?5}$ ' เหลือเกิน '

sɨa^{4} nɔ:ŋ^{5} ŋa:m put^{2}-tho$^{?5}$
เสื้อ น้อง สวย เหลือเกิน

๑๔.๑.๑๒ phi:^{4}-li:^{4} 'พริ้ง'

som^{1}-si:^{1} ŋa:m phi:^{4}-li:^{4}

สมศรี สวย พริ้ง

๑๔.๑.๑๓ phɛ:^{4}-lɛ:^{4} 'เผล'

mɛ:^{3} kam^{1}-laŋ yim^{5} phɛ:^{4}-lɛ:^{4}

แม่ กำลัง ยิ้ม เผล

๑๔.๑.๑๔ ba-lin^{2}-tin^{2}-tɔn^{2} 'กะรุงกะริง'

pha:^{4} put^{1} ba-lin^{2}-tin^{2}-tɔn^{2}

ผา ขาด กะรุงกะริง

๑๔.๑.๑๕ ba-dit^{1}-ba-diaw^{2} 'สดๆร้อนๆ'

kɛ:ŋ^{1} ka:^{3}-ha:^{1} suk^{1} ba-dit^{1}-ba-diaw^{2}

แกง เพิ่ง สุก สดๆร้อนๆ

๑๔.๑.๑๖ ba-dɔ:k^{2}-ba-da:y 'เตี้ยะ'

lu:k^{3} mian^{1} pɔ:^{3} ba-dɔ:k^{2}-ba-da:y

ลูก เหมือน พ่อ เตี้ยะ

๑๔.๑.๑๗ ba-lun^{3}-ba-cun^{1} 'พะรุงพะรัง'

nɔ:ŋ^{5} hɔ:p^{2} khua ba-lun^{3}-ba-cun^{1}

น้อง หอบ ของ พะรุงพะรัง

๑๔.๑.๑๘ - bay^{4} - ŋa:w^{3} 'จริงๆ' ๑

wɛ:n^{1} ŋa:m bay^{4} ŋa:m ŋa:w^{3}
แหวน สวย จริงๆ

๑๔.๑.๑๙ phi:^{4}-li:^{4} 'เปง'

pa:k^{2} bin phi:^{4}-li:^{4}
ปาก บวม เปง

๑๔.๑.๒๐ phə:^{4}-lə:^{4} 'โพลง'

sop^{1} mi:n ta:^{1} phə:^{4}-lə:^{4}
ศพ ลืม ตา โพลง

๑๔.๑.๒๑ phɔŋ^{3} 'บ้าง'

phay^{1} ca$^{?2}$ pay phɔŋ^{3}
ใคร จะ ไป บ้าง

๑๔.๑.๒๒ phɔ$^{?1}$-phɔ$^{?1}$-phɛ$^{?1}$-phɛ$^{?1}$ 'ประปราย'

fon^{1} tok^{1} phɔ$^{?1}$-phɔ$^{?1}$-phɛ$^{?1}$-phɛ$^{?1}$
ฝน ตก ประปราย

๑๔.๑.๒๓ phɔ: di: 'พอดี'

khaw^{4} suk^{1} phɔ: di:
ข้าว สุก พอดี

---

๑ คำกริยาวิเศษณ์คำนี้ แตกต่างจากคำกริยาวิเศษณ์คำอื่นๆคือ จะต้องมีคำกริยาปรากฏซ้ำสองครั้ง คือข้างหน้าคำว่า bay^{4} หนึ่งครั้ง และข้างหน้าคำว่า ŋa:w^{3} อีกหนึ่งครั้งเสมอไป

๑๔.๑.๒๔ bɔ:^{2}ha:y^{5}bɔ:^{2}di: 'ปานกลาง'

may^{5} ni:^{5} khɛ:ŋ^{1} bɔ:^{2}ha:y^{5}bɔ:^{2}di:
ไม้ นี้ แข็ง ปานกลาง

๑๔.๑.๒๕ tem^{1} ta:^{1} 'เต็มตา'

nɔ:ŋ^{5} han^{1} khaw^{1} tem^{1} ta:^{1}
น้อง เห็น เขา เต็มตา

๑๔.๑.๒๖ tɛ:^{5} 'จริง'

can^{1}-som^{1} ŋa:m tɛ:^{5}
จันทร์สม สวย จริง

๑๔.๑.๒๗ - tɛ:^{5} - wa:^{3} 'จริงๆ' *

phe:ŋ ni:^{5} muan^{3} tɛ:^{5} muan^{3} wa:^{3}
เพลง นี้ เพราะ จริงๆ

๑๔.๑.๒๘ tik^{5}-kik^{5} 'อึ้ง'

ka-sɔ:p^{2} kɛn^{2} ni:^{5} nak^{1} tik^{5}-kik^{5}
กระสอบ ใบ นี้ หนัก อึ้ง

๑๔.๑.๒๙ tit^{5}-ti:^{1} 'ติดตื๋อ'

hɔ:ŋ^{4} ni:^{5} mi:t^{3} tit^{5}-ti:^{1}
ห้อง นี้ มืด ติดตื๋อ

---

* คำกริยาวิเศษณ์คำนี้ แตกต่างจากคำกริยาวิเศษณ์คำอื่นๆคือ จะต้องมีคำกริยาปรากฏซ้ำสองครั้ง คือข้างหน้าคำว่า tɛ:^{5} หนึ่งครั้ง และข้างหน้าคำว่า wa:^{3} อีกหนึ่งครั้งเสมอไป

๑๔.๑.๓๐ tɨŋ^{5} 'ฉิ่ง'

ha:^{5} men^{1} tɨŋ^{5}
ปลาร้า เหม็น ฉิ่ง

๑๔.๑.๓๑ teŋ^{4}-ɲeŋ^{4} 'โตงเตง'

wa:w^{3} hɔ:y^{4} teŋ^{4}-ɲeŋ^{4} bon ton^{4}-may^{5}
ว่าว แขวน โตงเตง บน ต้นไม้

๑๔.๑.๓๒ ta-lum^{4} (ในลักษณะเป็นวงกลม)

nak^{5}-lian naŋ^{3} we:t^{3} khu: ta-lum^{4}
นักเรียน นั่ง รอบ ครู (ลักษณะเป็นวงกลม)

๑๔.๑.๓๓ taw^{3} day 'เท่าไร'

ʔa:y^{4} mi: ŋe:n taw^{3} day
พี่ มี เงิน เท่าไร

๑๔.๑.๓๔ tup^{5}-ɲup^{5} (จนเกือบปิด ใช้กับตาเท่านั้น)

ta:^{1} tup^{1} tup^{5}-ɲup^{5}
ตา บวม (จนเกือบปิด)

๑๔.๑.๓๕ tum^{4}-lum^{4} (ลักษณะเกือบกลมดิก)

na:^{4} ŋɔ:ŋ^{5} mon tum^{4}-lum^{4}
หนา นอง กลม (ลักษณะเกือบกลมดิก)

๑๔.๑.๓๖ to:ŋ^{4}-ɲo:ŋ^{4} 'โหวง'

kheŋ^{2} ken^{2} ni:^{5} baw to:ŋ^{4}-ɲo:ŋ^{4}
เขิง ใบ นี้ เบา โหวง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๑.๓๗ to:^{4}-lo:^{4} 'โบ๋'

ta:^{1} kuaŋ^{1} to:^{4}-lo:^{4}
ตา กลวง โบ๋

๑๔.๑.๓๘ to:y 'ด้วย'

nɔ:ŋ^{5} ca$^{?2}$ pay to:y
น้อง จะ ไป ด้วย

๑๔.๑.๓๙ to:y kan^{1} 'ด้วยกัน'

kin^{1} khaw^{4} to:y kan^{1} nɔ:^{3}
กิน ข้าว ด้วยกัน นะ

๑๔.๑.๔๐ tɔ$^{?5}$-tɛ$^{?5}$ 'เตาะแตะ'

nɔ:ŋ^{5} la:^{4} kam^{1}-laŋ tew tɔ$^{?5}$-tɛ$^{?5}$
น้อง สุดท้อง กำลัง เดิน เตาะแตะ

๑๔.๑.๔๑ thi:^{2} 'ชัด'

han^{1} thi:^{2} kɔ:^{2}
เห็น ชัด ไหม

๑๔.๑.๔๒ thɛp^{5} 'แบบ'

pɔ:^{3} bɔ:^{2} sa-ba:y / con^{1} nɔ:n thɛp^{5}
พ่อ ไม่ สบาย / จน นอน แบบ

๑๔.๑.๔๓ thɛk^{5} 'ปั๋ง'

khaw^{1} mat^{5} mi: kha-mo:y nɛn^{4} thɛk^{5}
เขา มัด มือ ขโมย แน่น ปั๋ง

๑๔.๑.๔๔ then^{2}-ben^{2} 'ตึง'

ŋɔ̌:ŋ^{5} ta:w̌^{3} ta:k^{2}-ŋa:y^{1} then^{2}-ben^{2}
นอง หกลม หงายหลัง ตึง

๑๔.๑.๔๕ di: 'ดี'

naŋ^{1} liaŋ^{3} nan^{5} mɯan^{3} di:
หนัง เรื่อง นั้น สนุก ดี

๑๔.๑.๔๖ daŋ 'ดัง'

khu: ʔu:^{4} daŋ
ครู พูด ดัง

๑๔.๑.๔๗ keŋ^{1} 'กระฉับกระเฉง'

ʔuy^{5} khon nan^{5} ŋaŋ tew keŋ^{1}
ยาย คน นั้น ยัง เดิน กระฉับกระเฉง

๑๔.๑.๔๘ keŋ^{2} 'เกง'

dɛ:ŋ hian keŋ^{2}
แดง เรียน เกง

๑๔.๑.๔๙ kɛk^{1}-dek^{1} 'ขอด'

na:m^{5}-kɛ:ŋ hɛ̌:ŋ^{4} kɛk^{1}-dɛk^{1}
น้ำแกง แหง ขอด

๑๔.๑.๕๐ kwɛt^{5} 'คิก'

la-ʔɔ:n khon nan^{5} ta:^{1} mon kwɛt^{5}
เด็ก คน นั้น ตา กลม คิก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๑.๕๑ kwɛn^{2} ' ชำนาญ '

luŋ$^{}$ fan^{4} cɨak^{3} kwɛn^{2} kha-na:t^{2}
ลุง ฟัน เชือก ชำนาญ มาก

๑๔.๑.๕๒ kəŋ^{2}-kəŋ^{2}-ka:ŋ^{1}-ka:ŋ^{1} 'ครึ่งๆกลางๆ '

mɛ:^{3} bɔ:^{2} sɔ:p^{3} / khon ñia?^{5} ka:n^{1} kəŋ^{2}-kəŋ^{2}-ka:ŋ^{1}-ka:ŋ^{1}
แม่ ไม่ ชอบ / คน ทำ งาน ครึ่งๆกลางๆ

๑๔.๑.๕๓ kəŋ^{4}-dəŋ^{4} 'ปรี๊ด'

?a:y^{4} khɔ:ŋ^{1} dɛ:ŋ su:ŋ kəŋ^{4}-dəŋ^{4}
พี่ ของ แดง สูง ปรี๊ด

๑๔.๑.๕๔ ka:n^{3}-ŋa:n^{3} ' พะเนินเทินทึก '

laŋ^{1} ba:n^{4} mi: ba-pa:w^{5} kɔ:ŋ^{1} ka:n^{3}-ŋa:n^{3}
หลัง บ้าน มี มะพร้าว กอง พะเนินเทินทึก

๑๔.๑.๕๕ ka-dɔk^{1}-ka-dɛk^{1} ' ค็อกแค็ก '

tuk^{5}-ka-ta:^{1}-ma:^{1} san^{2} hua^{1} dɔk^{1}-dɛk^{1}
ตุ๊กตาหมา สั่น หัว ค็อกแค็ก

๑๔.๑.๕๖ ka:p^{2}-da:p^{2} ' กระด้าง '

pha:^{4} phɯ:n^{1} ni:^{5} khɛ:ŋ^{1} ka:p^{2}-da:p^{2}
ผ้า ผืน นี้ แข็ง กระด้าง

๑๔.๑.๕๗ ka:p^{3}-ŋa:p^{3} ' ยะงาบๆ '

cɔ:-la-khe:^{4} ?a:^{4} pa:k^{2} ka:p^{3}-ŋa:p^{3}
จระเข้ อ้า ปาก ยะงาบๆ

๑๔.๑.๕๔ kan^{1} 'กัน'

mɛ:^{3}-ka:^{5} kam^{1}-laŋ thiaŋ^{1} kan^{1}

แม่ค้า กำลัง เถียง กัน

๑๔.๑.๕๕ kay^{1} 'ไกล'

ba:n^{4} khaw^{1} yu:^{2} kay^{1}

บ้าน เขา อยู่ ไกล

๑๔.๑.๕๖ kay^{4} 'ไกล้'

ba:n^{4} chan^{1} yu:^{2} kay^{4}

บ้าน ฉัน อยู่ ไกล้

๑๔.๑.๕๗ kam^{2} 'ก่ำ'

na:^{4} nɔ:ŋ^{5} dɛ:ŋ kam^{2}

หน้า น้อง แดง ก่ำ

๑๔.๑.๕๘ ku$^{?5}$-ku$^{?5}$-ma$^{?5}$-ma$^{?5}$ 'งูๆปลาๆ'

mɛ:^{3} hu:^{5} naŋ^{1}-sǎ:^{1} ku$^{?5}$-ku$^{?5}$-ma$^{?5}$-ma$^{?5}$

แม่ รู้ หนังสือ งูๆปลาๆ

๑๔.๑.๕๙ ko:k^{3}-wo:k^{3} 'โกรก'

khon- thaw^{4} khon nan^{5} phɔ:m^{1} ko:k^{3}-wo:k^{3}

คนแก่ คน นั้น ผอม โกรก

๑๔.๑.๕๙ kɔk^{5}-ŋɔk^{5} 'หงิก'

nɔ:ŋ^{5} pɛ:ŋ^{1} na:^{4} ŋɔ: kɔk^{5}-ŋɔk^{5}

น้อง ทำ หน้า งอ หงิก

๑๔.๑.๖๕ kɔ:n^{2} 'ก่อน'

haw ca$^{?2}$ pay kɔ:n^{2} ka:

เรา จะ ไป ก่อน หรือ

๑๔.๑.๖๖ kut^{1}-dut^{1} 'จุ๋ย'

ma:^{1} ha:ŋ^{1} san^{4} kut^{1}-dut^{1}

หมา หาง สั้น จุ๋ย

๑๔.๑.๖๗ khi:^{4}-mi:^{4} 'เป็นเหนี่ยง'

nɔ:ŋ^{5} ta:k^{2} dɛ:t^{2} / con^{1} dam khi:^{4}-mi:^{4}

น้อง ตาก แดด / จน ดำ เป็นเหนี่ยง

๑๔.๑.๖๘ khɛ$^{?1}$-lɛ$^{?1}$ 'เหมือนปอกกล้วย'

le:k^{3} khɔ:^{4} ni:^{5} ŋa:y^{3} khɛ$^{?1}$-lɛ$^{?1}$

เลข ข้อ นี้ ง่าย เหมือนปอกกล้วย

๑๔.๑.๖๙ khɛŋ^{4}-yɛŋ^{4} 'เกร็ง'

pi:^{3} thə: phɔ:m^{1} khɛŋ^{4}-yɛŋ^{4}

พี่ เธอ ผอม เกร็ง

๑๔.๑.๗๐ khǎn^{2} 'ฉุย'

kɛ:ŋ^{1} hɔ:m^{1} khǎn^{2}

แกง หอม ฉุย

๑๔.๑.๗๑ kha-lik^{1}-kha-tik^{1} 'ขะมุกขะมอม'

sǎa^{4} nɔ:ŋ^{5} dam kha-lik^{1}-kha-tik^{1}

เสื้อ น้อง ดำ ขะมุกขะมอม

๑๔.๑.๓๒ kha-lăŋ-tăŋ 'มิดหมี'

khwa:y tua^{1} nan^{5} dam kha-lăŋ-tăŋ

ควาย ตัว นั้น ดำ มิดหมี

๑๔.๑.๓๓ kha-na:t^{2} 'มาก'

kha-nom^{1}-sen^{4} lam kha-na:t^{2}

ขนมจีน อร่อย มาก

๑๔.๑.๓๔ kha-กือŋ^{3}-kha-กียŋ^{3} 'กระย่องกระแย่ง'

khon-khay^{4} tew kha-กือŋ^{3}-kha-กียŋ^{3}

คนไข้ เดิน กระย่องกระแย่ง

๑๔.๑.๓๕ kha-lɛ:-kha-cɛ: 'กระจัดกระจาย'

khon lon^{3} tɛ:k^{2} kha-lɛ:-kha-cɛ:

คน วิ่ง แตก กระจัดกระจาย

๑๔.๑.๓๖ kha-lom^{3}-tom^{3}-ta:m^{3} 'โครมคราม'

phay^{1} lon^{3} kha-lom^{3}-tom^{3}-ta:m^{3} bon ba:n^{4}

ใคร วิ่ง โครมคราม บน บ้าน

๑๔.๑.๓๗ kha:k^{2}-la:k^{2} 'คร่ำคร่า'

lot^{5}-thi:p^{2} kaw^{2} kha:k^{2}-la:k^{2}

รถจักรยาน เก่า คร่ำคร่า

๑๔.๑.๓๘ khop^{5} 'ครบ'

nɔ:ŋ^{5} day^{4} naŋ^{1}-si:^{1} khop^{5} lɛ:w^{5}

น้อง ได้ หนังสือ ครบ แล้ว

๑๔.๑.๘๙ khon-diaw 'เอง'

mɛ:^{3} ñia$^{?5}$-kin^{1} khon-diaw

แม่ ทำกับข้าว เอง

๑๔.๑.๘๐ khɔŋ^{3} 'คลอง'

sa-mak^{1} ?u:^{4} khɔŋ^{3}

สมัคร พูด คลอง

๑๔.๑.๘๑ khɔk^{5}-lɔk^{5} 'ตะแหมะแซะ'

luŋ mi: tam^{2} khɔk^{5}-lɔk^{5}

ลุง มี เตี้ย ตะแหมะแซะ

๑๔.๑.๘๒ ci:t^{2} 'เฉียบ'

mi: yen ci:t^{2}

มือ เย็น เฉียบ

๑๔.๑.๘๓ cim^{2} 'หนอย'

cuay^{3} ñok^{5} kheŋ^{2} cim^{2}

ชวย ยก เขง หนอย

๑๔.๑.๘๔ cew^{3} 'เชี่ยว'

na:m^{5}-mɛ:^{3} lay^{1} cew^{3}

แม่น้ำ ไหล เชี่ยว

๑๔.๑.๘๕ cɛ:-hɛ: 'ชืด'

kɛ:ŋ^{1}-phet^{1} ca:ŋ^{1} cɛ:-hɛ:

แกงเผ็ด จืด ชืด

๑๔.๑.๘๖ cɨk^{5}-kɨk^{5} 'ชรึม'

khaw^{1} naŋ^{3} dak^{1} cɨk^{5}-kɨk^{5}

เขา นั่ง เงียบ ชรึม

๑๔.๑.๘๗ ca:t^{3}-la:t^{3} 'เหยียด'

mɛ:w nɔ:n ña:w ca:t^{3}-la:t^{3}

แมว นอน ยาว เหยียด

๑๔.๑.๘๘ ca:^{5} 'ข้า'

mɛ:^{3}-ʔuy^{5} tew ca:^{5}

ยาย เดิน ข้า

๑๔.๑.๘๙ ca:-day 'อย่างไร'

pən^{3} wa:^{3} ca:-day

เขา ว่า อย่างไร

๑๔.๑.๙๐ ca:t^{3} 'มาก' [๑]

naŋ^{1} way-ʔon-la-won ca:t^{3} muan^{3}

หนัง "วัยอลวน" สนุก มาก

๑๔.๑.๙๑ ca:t^{3} nak^{5} 'มากมาย'

ba:n^{4} khaw^{1} pu:k^{2} dɔ:k^{2} ca:t^{3} nak^{5}

บ้าน เขา ปลูก ดอกไม้ มากมาย

---

๑ คำกริยาวิเศษณ์คำนี้ จะปรากฏหน้ากริยาเสมอ

๑๔.๑.๔๒ ca-liam^{2}-ca-kiam^{2} 'ปะแล่มๆ'

sa:-khu: ni:^{5} wa:n^{1} ca-liam^{2}-ca-kiam^{2}

สาคู นี้ หวาน ปะแล่มๆ

๑๔.๑.๔๓ cun^{4}-ʔun^{4} (อย่างชนิดไม่มีผมเลย)

luŋ bun hua^{1} mot^{1} cun^{4}-ʔun^{4}

ลุง บุญ หัว ล้าน (อย่างชนิดไม่มีผมเลย)

๑๔.๑.๔๔ co^{ʔ5}-fo^{ʔ5} 'จวก'

som^{1}-si:^{1} kha:w^{1} co^{ʔ5}-fo^{ʔ5}

สมศรี ขาว จวก

๑๔.๑.๔๕ co:^{4}-wo:^{4} (เป็นรูขนาดใหญ่)

fa:^{1} ba:n^{4} kuaŋ^{1} co:^{4}-wo:^{4}

ฝา บ้าน กลวง (เป็นรูขนาดใหญ่)

๑๔.๑.๔๖ cot^{1}-lot^{1} เกลี้ยงเกลา

lu:k^{3}-sa:w^{1} ba:n^{4} ni:^{5} kha:w^{1} cot^{1}-lot^{1}

ลูกสาว บ้าน นี้ ขาว เกลี้ยงเกลา

๑๔.๑.๔๗ co:y-wo:y 'ไม่เห็นวี่แวว'

ʔay^{2} paw ha:y^{1} pay co:y-wo:y

ไอ้ เปา หาย ไป ไม่เห็นวี่แวว

๑๔.๑.๔๘ co:ŋ^{4}-ʔo:ŋ^{4} (ลักษณะเป็นหลุมรีๆ)

tha:t^{2} bay ni:^{5} ña:w co:ŋ^{4}-ʔo:ŋ^{4}

ถาด ใบ นี้ ยาว (ลักษณะเป็นหลุมรีๆ)

๑๔.๑.๙๙ cia^{2} 'บ่อย'

khaw^{1} ma: cia^{2} kɔ:^{2}

เขา มา บ่อย ไหม

๑๔.๑.๑๐๐ ʔi:^{2}-ŋɔ:t^{3}-ʔi:^{2}-ŋɛ:t^{3} 'ไปมา'

dɛ:ŋ yi:n bit^{1} ʔi:^{2}-ŋɔ:t^{3}-ʔi:^{2}-ŋɛ:t^{3}

แดง ยืน บิด ไปมา

๑๔.๑.๑๐๑ ʔɛt^{5} - ʔɛt^{5} (จนอึดอัด)

sia^{4} kap^{5} ʔɛt^{5}-ʔɛt^{5}

เสื้อ คับ (จนอึดอัด)

๑๔.๑.๑๐๒ ʔɛŋ^{4} - mɛŋ^{4} 'แอ้งแม้ง'

khon thu:k^{2} lot^{5} con nɔ:n ʔɛŋ^{4}-mɛŋ^{4} him tha-mon^{1}

คน ถูก รถ ชน นอน แอ้งแม้ง ริม ถนน

๑๔.๑.๑๐๓ ʔi:-hi: 'อื๋อ'

sia^{4} tua^{1} nan^{5} khiaw^{1} ʔi:-hi:

เสื้อ ตัว นั้น เขียว อื๋อ

๑๔.๑.๑๐๔ ʔiŋ^{3} - piŋ^{3} 'จ้ำม่ำ'

nɔ:ŋ^{5} khaw^{1} tuy^{4} ʔiŋ^{3} - piŋ^{3}

น้อง เขา อ้วน จ้ำม่ำ

๑๔.๑.๑๐๕ ʔa:-la^{ʔ5} 'ที่เดียว'

pi:^{3} khaw^{1} ñia^{ʔ5}-kin^{1} lam ʔa:-la^{ʔ5}

พี่ เขา ทำกับข้าว อร่อย ที่เดียว

๑๔.๑.๑๐๖ ʔa:m^{2}-sa:m^{2} 'ออย'

sia^{4} phay^{1} liang^{1} ʔa:m^{2} - sa:m^{2}

เสื้อ ใคร เหลือง ออย

๑๔.๑.๑๐๗ ʔa-ləm^{2} - phəm^{2} - phə:^{5} 'เผละผละ'

ca^{ʔ2} pay pɔ:y^{2} tua^{1} hi:^{4} tuy^{4} ʔa-ləm^{2}-phəm^{2}-phə:^{5}

อย่า ปล่อย ตัว ให้ อ้วน เผละผละ

๑๔.๑.๑๐๘ ʔop^{5}-pop^{5} (ไม่ราบกับพื้น)

khon ta:y^{1} nɔ:n ʔuap^{2} ʔop^{5}- pop^{5}

คน ตาย นอน คว่ำหน้า (ไม่ราบกับพื้น)

๑๔.๑.๑๐๙ ʔo^{ʔ5}-mo^{ʔ5} 'คลั่ก'

na:m^{5} - bɔ:^{2} khun^{4} ʔo^{ʔ5} - mo^{ʔ5}

บ่อน้ำ ขุน คลั่ก

๑๔.๑.๑๑๐ ʔo:y^{2} 'สุรุยสุราย'

nɔ:ng^{5} ca:y^{2} sa-ta:ng ʔo:y^{2}

น้อง จ๋าย สตางค์ สุรุยสุราย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๑.๑๑๑ $ʔ_{ə}ʔ5$ (จนเรอ)

haw kin^{1} khaw^{4} con^{1} $ʔ_{im}^{2}$ $ʔ_{ə}ʔ5$

เรา กิน ข้าว จน อิ่ม (จนเรอ)

๑๔.๑.๑๑๒ $ʔɔ:^{4}$_$ʔɔ:^{4}$_$ʔɛ:^{4}$_$ʔɛ:^{4}$ 'ออแอ'

nɔ:ŋ^{5} kam^{1}-laŋ hat^{1} $ʔu:^{4}$ $ʔɔ:^{4}$_$ʔɔ:^{4}$_ $ʔɛ:^{4}$_ $ʔɛ:^{4}$

น้อง กำลัง หัด พูด ออ ๆ แอ ๆ

๑๔.๑.๑๑๓ $ʔɔ:m$- $pɔ^{?1}$_$ʔɔ:m$-$pɔy^{1}$ 'อย่างทะนุถนอม'

khaw^{1} liaŋ^{5} lu:k^{3} $ʔɔ:m$- $pɔ^{?1}$_$ʔɔ:m$ -$pɔy^{1}$

เขา เลี้ยง ลูก อย่างทะนุถนอม

๑๔.๑.๑๑๔ $ʔ_{ia}ʔ5$_ $t_{ia}ʔ5$ 'อร่าม'

kuay^{4} wi:^{1} ni:^{5} l$_{ia}$aŋ^{1} $ʔ_{ia}ʔ5$_ $t_{ia}ʔ5$

กล้วย หวี นี้ เหลือง อร่าม

๑๔.๑.๑๑๕ $ʔ$uam 'อบอ้าว'

wan ni:^{5} hɔ:n^{5} $ʔ$uam

วัน นี้ ร้อน อบอ้าว

๑๔.๑.๑๑๖ fuŋ^{5} ฟุ้ง

dɔ:k^{2}-ku-la:p^{2} hɔ:m^{1} fuŋ^{5}

ดอกกุหลาบ หอม ฟุ้ง

๑๔.๑.๑๑๗ fuŋ^{5}-fa$^{?5}$-fuŋ^{5}-fa:y 'กระจัดกระจาย'

nɔ:ŋ^{5} te: kɔ:ŋ^{2}-ka-da:t^{2} fuŋ^{5}-fa$^{?5}$-fuŋ^{5}-fa:y

น้อง เรือ กองกระดาษ กระจัดกระจาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๑.๑๑๘ sɛp^{1} ' ค้อม '

dɛ:ŋ ha:y^{1} sɛp^{1} pay nay^{1} hia^{1}

แดง หาย ค้อม ไป ไหน เสีย

๑๔.๑.๑๑๙ sɛ:^{4} - lɛ:^{4} ' จ้า '

dɛ:t^{2} cɛ:ŋ^{4} sɛ:^{4} - lɛ:^{4}

แดด ส่วาง จ้า

๑๔.๑.๑๒๐ sɛt^{5} ' แน่ว '

nɔ:ŋ^{5} tat^{1} ka-da:t^{2} si:^{3} sɛt^{5} lə:y

น้อง ตัด กระดาษ ตรง แน่ว เลย

๑๔.๑.๑๒๑ sak^{5} - sak^{5} 'โชก'

sia^{4} pia$^{?1}$ sak^{5} - sak^{5}

เสื้อ เปียก โชก

๑๔.๑.๑๒๒ sə:^{4} -lə:^{4} (นิ่งอยู่กับที่ด้วยความตกตะลึง)

dɛ:ŋ naŋ^{3} sə:^{4} - lə:^{4}

แดง นั่ง (นิ่งอยู่กับที่ด้วยความตกตะลึง)

๑๔.๑.๑๒๓ sa - luat^{3} ' เสมอ '

khaw^{1} ma: $^{?}$ew^{2} ti:^{3} ni:^{4} sa - luat^{3}

เขา มา เที่ยว ที่ นี่ เสมอ

๑๔.๑.๑๒๔ sa:ŋ^{3} - la:ŋ^{3} ' จังก้า '

mi:^{1}-khwa:y yi:n sa:ŋ^{3} - la:ŋ^{3}

หมี ควาย ยืน จังก้า

๑๔.๑.๑๒๕ sa:w^{5} 'เซ็งแซ่'

ba-kɔ:ŋ mɛ:^{3} tew pha:n^{2} / pən^{3} kɔ:^{2} tak^{5} sa:w^{5}

พอ แม่ เดิน ผ่าน / เขา ก็ หัก เซ็งแซ่

๑๔.๑.๑๒๖ sa-tok^{5}-sa-ŋa:n^{5} 'ประชดประชัน'

nɔ:ŋ^{5} kho:t^{2} / lɛ:y nia?^{5} sa-tok^{5}-sa-ŋa:n^{5}

น้อง โกรธ / เลย ทำ ประชดประชัน

๑๔.๑.๑๒๗ sam-pák^{5}-sam^{3}-pak^{5} 'อย่างรีบเร่ง'

nɔ:ŋ^{5} tew sam^{3}-pák^{5}-sam^{3}-pak^{5}

น้อง เดิน อย่างรีบเร่ง

๑๔.๑.๑๒๘ sa-bəŋ^{4}-sa-cəŋ^{3} 'กะเรอกะรา'

phay tew sa-bəŋ^{4}-sa-cəŋ^{3} ma: han^{4}

ใคร เดิน กะเรอกะรา มา นั่น

๑๔.๑.๑๒๙ sa-nan^{2}-pan^{2}-pá:n^{5} 'สนั่นหวั่นไหว'

la-?ɔn ci?^{1} ba-thop^{1} daŋ sa-nan^{2}-pan^{2}-pá:n^{5}

เด็ก จุด ประทัด ดัง สนั่นหวั่นไหว

๑๔.๑.๑๓๐ swa:t^{3}-se:t^{3} 'เผินๆ'

phɔ:^{2} swa:t^{3}-se:t^{3} mǎan^{1} khu: kha-na:t^{2}

ผู้ เผินๆ เหมือน ครู มาก

๑๔.๑.๑๓๑ hɔ?^{5}-hɔ?^{5}-hɛ?^{5}-hɛ?^{5} 'ระริกระรี้'

dɛ:ŋ khay^{3}-hua^{1} hɔ?^{5}-hɔ?^{5}-hɛ?^{5}

แดง หัวเราะ ระริกระรี้

๑๔.๑.๑๓๒ həm^{2}-hə$^{?1}$-həm^{2}-hə:^{2} 'ปานกลาง'

kuay^{4} wi:^{1} ni:^{5} suk^{1} həm^{2}-hə$^{?1}$-həm^{2}-hə:^{2}

กล้วย หวี นี้ สุก ปานกลาง

๑๔.๑.๑๓๓ haŋ-ma$^{?5}$ haŋ- mɛ:n (ไม่ถึงขนาดที่ต้องการ)

pha:^{4} man ñaːw haŋ-ma$^{?5}$ haŋ - mɛ:n

ผ้า มัน ยาว (ไม่ถึงขนาดที่ต้องการ)

๑๔.๑.๑๓๔ hon^{1}-hon^{1}-khwa:ŋ^{1}-khwa:ŋ^{1} 'เก้ ๆ กัง ๆ'

khon-maw yi:n hon^{1}-hon^{1}-khwa:ŋ^{1}-khwa:ŋ^{1}

คนเมา ยืน เก้ ๆ กัง ๆ

๑๔.๑.๑๓๕ hia^{3} 'เรื่อ !

tha:n^{2} dɛ:ŋ hia^{3} lɛ:w^{5}

ถาน แดง เรื่อ แล้ว

๑๔.๑.๑๓๖ yot^{2}-yot^{2}-yɔy-yɔy 'กระปริบกระปรอย'

na:m^{5} lay^{1} yot^{2}- yot^{2}- yɔy -yɔy

น้ำ ไหล กระปริบกระปรอย

๑๔.๑.๑๓๗ yɔŋ^{2}-khɔ$^{?1}$ 'ยองๆ

khaw^{1} naŋ^{3} yɔŋ^{2}-khɔ$^{?1}$

เขา นั่ง ยอง ๆ

๑๔.๑.๑๓๘ mɛn^{4}-lɛn^{4} 'แผล็บ ๆ'

nɔ:ŋ^{5} lɔ:k^{3} lin^{5} mɛn^{4} - lɛn^{4}

น้อง แลบ ลิ้น แผล็บ ๆ

๑๔.๑.๑๓๔ map^{5} 'หมับ'

liŋ pia^{1} kuay^{4} map^{5}

ลิง ควา กล้วย หมับ

๑๔.๑.๑๔๐ ma:k^{2}-ka:k^{2} (ลักษณะสีที่ชัดจนเกือบขาว)

ka-po:ŋ nɔ:ŋ^{5} kha:w^{1} ma:k^{2}-ka:k^{2}

กระโปรง น้อง ขาว (ลักษณะสีที่ชัดจนเกือบขาว)

๑๔.๑.๑๔๑ man^{4} 'แนน'

liŋ kɔ?^{1} ton^{4}-may^{5} man^{4} kha-na:t^{2}

ลิง เกาะ ต้นไม้ แนน มาก

๑๔.๑.๑๔๒ mo?^{5}-ho?^{5} 'ฉุ'

na:^{4} khaw^{1} buam mo?^{5}-ho?^{5}

หน้า เขา บวม ฉุ

๑๔.๑.๑๔๓ mɔ:k^{3}-kam^{1}-pɔ: 'กำลังดี'

kɛ:ŋ^{1} kem mɔ:k^{3}-kam^{1}-pɔ:

แกง เค็ม กำลังดี

๑๔.๑.๑๔๔ mɔ:^{3} 'คลอง'

khaw^{4}-tom^{4} li:n mɔ:^{3} di:

ข้าวต้ม กลืน คลอง ดี

๑๔.๑.๑๔๕ mɔ:k^{3}-day 'ขนาดไหน'

tat^{1} cia:k^{3} ŋa:w mɔ:k^{3}-day

ตัด เชือก ยาว ขนาดไหน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๑.๑๔๖ m̀an^{1}kan^{1} 'เหมือนกัน'

s̀a^{4} tua^{1} ni:^{5} ŋa:m m̀an^{1}kan^{1}

เสื้อ ตัว นี้ สวย เหมือนกัน

๑๔.๑.๑๔๗ niw^{4}diaw 'นิดเดียว'

kɛ:ŋ^{1} l̀a^{1} niw^{4}diaw

แกง เหลือ นิดเดียว

๑๔.๑.๑๔๘ nɛ:^{3} 'แน่'

haw pik^{5} nɛ:^{3}

เรา กลับ แน่

๑๔.๑.๑๔๙ nak^{5} 'มาก'

na:^{5} mi: mia nak^{5}

น้า มี เมีย มาก

๑๔.๑.๑๕๐ nak^{5}-kɛ: 'มากที่เดียว'

khaw^{1} bɔ:^{2} sa-ba:y nak^{5}-kɛ:

เขา ไม่ สบาย มากที่เดียว

๑๔.๑.๑๕๑ nɔy^{3} 'หน่อย'

s̀i:^{5} khua nɔy^{3}

ซื้อ ของ หน่อย

๑๔.๑.๑๕๒ nɔ:y^{4} 'น้อย'

khaw^{4} mi: nɔ:y^{4}

ข้าว มี น้อย

๑๔.๑.๑๕๓ nian-nɛk^{5} ' อย่างรวดเร็ว '

tip^{5} tew nian-nɛk^{5}

ทิพย์ เดิน อย่างรวดเร็ว

๑๔.๑.๑๕๔ ñi$^{?5}$-ña$^{?5}$ ' ยอง '

kɛ:ŋ^{1} man ñi$^{?5}$-ña$^{?5}$

แกง มัน ยอง

๑๔.๑.๑๕๕ ñə:m^{1} ' เฉื่อย '

nɔ:ŋ^{5} ñia$^{?5}$ $^{?}$a-ñaŋ^{1} ñə:m^{1} kha-na:t^{2}

น้อง ทำ อะไร เฉื่อย มาก

๑๔.๑.๑๕๖ ñɔp^{5}-ñɛp^{5} ' เฉา '

phak^{1} hiaw^{2} ñɔp^{5}-ñɛp^{5}

ผัก เหี่ยว เฉา

๑๔.๑.๑๕๗ ñia$^{?5}$-ñaŋ^{1} ' ทำไม '

khaw^{1} ma: ñia$^{?5}$-ñaŋ^{1}

เขา มา ทำไม

๑๔.๑.๑๕๘ ŋa:w^{3} ' จริงๆ '

pi:^{1} ni:^{5} na:w^{1} ŋa:w^{3}

ปี้ นี้ หนาว จริง

๑๔.๑.๑๕๙ ŋa:y^{3} ' ง่าย '

muak^{2} ya:ŋ^{2} ni:^{5} thak^{1} ŋa:y^{3}

หมวก อย่าง นี้ ถัก ง่าย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๑.๑๖๐ ŋɔm^{2}-ŋɔ$^{?1}$-ŋɔm^{2}-ŋɔ:^{2} ,งกๆเงิ่นๆ,

$^{?}$uy^{5} kɛ:^{2} / con^{1} tew ŋɔm^{2}-ŋɔ$^{?1}$-ŋɔm^{2}-ŋɔ:^{2}

ยาย แก่ / จน เดิน งกๆเงิ่นๆ

๑๔.๑.๑๖๑ wəy ,ไว,

mɛ:^{3} tew wəy

แม่ เดิน ไว

๑๔.๑.๑๖๒ lɛ:w^{1}-lɛt^{5} ,คลองแคล่ว,

muk^{5}-da: $^{?}$u:^{4} lɛ:w^{1}-lɛt^{5}

มุกดา พูด คลองแคล่ว

๑๔.๑.๑๖๓ lə̀ŋ^{2} ,ขี้เขา,

nɔ:ŋ^{5} lap^{1} lə̀ŋ^{2}

น้อง นอน ขี้เขา

๑๔.๑.๑๖๔ lə̀ŋ^{5} (จนดูโล่ง)

hɔ:ŋ^{4} ni:^{5} kwa:ŋ^{4} lə̀ŋ^{5}

ห้อง นี้ กว้าง (จนดูโล่ง)

๑๔.๑.๑๖๕ lə:y 'เลย'

khaw^{1} pik^{5} lə:y ka:

เขา กลับ เลย หรือ

๑๔.๑.๑๖๖ lu:n ,ทีหลัง,

nɔ:ŋ^{5} ma: lu:n

น้อง มา ทีหลัง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๑.๑๖๗ lɔk^{5}-lɛk^{5} (ไปมาอย่างรวดเร็ว)

nɔ:ŋ^{5} liaw^{1} na:^{4} lɔk^{5}-lɛk^{5}

น้อง เหลียว หน้า (ไปมาอย่างรวดเร็ว)

๑๔.๑.๑๖๘ lɔ:ŋ^{4}-ŋɔ:ŋ^{4} (งอจนโค้งเป็นวง)

mɛ:w nɔ:n lɔ:ŋ^{4}-ŋɔ:ŋ^{4}

แมว นอน (งอจนโค้งเป็นวง)

๑๔.๑.๑๖๙ lɔ:^{3}-lɛ:m^{5} 'ลับๆล่อๆ'

phay^{1} yi:n lɔ:^{3}-lɛ:m^{5} ti:^{3} pa-tu:^{1}

ใคร ยืน ลับๆล่อๆ ที่ ประตู

๑๔.๑.๑๗๐ luaŋ^{3}-na:^{4} 'ล่วงหน้า'

mɛ:^{3} ca:y^{2} ŋɤ:n luaŋ^{3}-na:^{4}

แม่ จ่าย เงิน ล่วงหน้า

๑๔.๒ ประเภทคำซ้ำ มีทั้งหมด ๖๓ คำ คือ

๑๔.๒.๑ pit^{1} pit^{1} 'ปุดๆ'

lɯat^{3} lay^{1} pit^{1} pit^{1}

เลือด ไหล ปุด ๆ

๑๔.๒.๒ pɛp^{5} pɛp^{5} 'แปลบๆ'

nɔ:ŋ^{5} siaw^{1} kha:^{1} pɛp^{5} pɛp^{5}

น้อง เสียว ขา แปลบ ๆ

๑๔.๒.๓ phɨ:t^{2} phɨ:t^{2} 'ครอกๆ'

pɔ:^{3} lap^{1} khon^{1} phɨ:t^{2} phɨ:t^{2}

พ่อ หลับ กรน ครอก ๆ

๑๔.๒.๔ ba$^{?5}$ ba$^{?5}$ 'จั๊กๆ'

fon^{1} tok^{1} ba$^{?5}$ ba$^{?5}$

ฝน ตก จั๊ก ๆ

๑๔.๒.๕ baŋ^{5} baŋ^{5} (แรงจนมีเสียงอย่างนั้น)

na:m^{5} cew^{3} baŋ^{5} baŋ^{5}

น้ำ เชี่ยว (แรงจนมีเสียงอย่างนั้น)

๑๔.๒.๖ phɨk^{5} phɨk^{5} 'พลั๊ก'

hɨa^{2} paŋ phɨk^{5} phɨk^{5}

เหงื่อ แตก พลั๊ก

๑๔.๒.๗ pha - lɛŋ^{4} pha-lɛŋ^{4} 'ฉอดๆ'

nuy^{2} sɔ:p^{3} thiaŋ^{1} mɛ:^{3} pha-lɛŋ^{4} pha-lɛŋ^{4}

หนุ่ย ซอบ เถียง แม่ ฉอด ๆ

๑๔.๑.๘ bɨk^{5} bɨk^{5} 'อึกๆ'

nɔ:ŋ^{5} kin^{1} na:m^{5} bɨk^{5} bɨk^{5}

น้อง ดื่ม น้ำ อึก ๆ

๑๔.๑.๙ bo$^{?5}$ bo$^{?5}$ (จนมีเสียงอย่างนั้น)

kɛ:ŋ^{1} dɨat^{2} bo$^{?5}$ bo$^{?5}$

แกง เดือด (จนมีเสียงอย่างนั้น)

๑๔.๒.๑๐ tik^{1} tik^{1} (โดยไม่หยุด)

khaw^{1} tew pay tik^{1} tik^{1}

เขา เดิน ไป (โดยไม่หยุด)

๑๔.๒.๑๑ tɨk^{5} tɨk^{5} 'ตึกๆ'

cay^{1} ten^{4} tɨk^{5} tɨk^{5}

ใจ เต้น ตึกๆ

๑๔.๒.๑๒ tɨŋ^{5} tɨŋ^{5} 'เกรียวกราว'

khon du: moːy hoː^{2} tɨŋ^{5} tɨŋ^{5}

คน ดู มวย โห่ เกรียวกราว

๑๔.๒.๑๓ ta-lon^{4} ta-lon^{4} 'ตองแตง'

liŋ hoːy^{4} ta-lon^{4} ta-lon^{4} bon ton^{4} - may^{5}

ลิง ห้อย ตองแตง บน ต้นไม้

๑๔.๒.๑๔ tom^{3} tom^{3} 'โครมคราม'

khaw^{1} tiː^{1} mɛːw | con^{1} din^{4} tom^{3} tom^{3}

เขา ตี แมว | จน ดิ้น โครมคราม

๑๔.๒.๑๕ dɛw^{2} dɛw^{2} 'กระแด่วๆ'

maː^{1} doːn bup^{1} din^{4} dɛw^{2} dɛw^{2}

หมา โดน ตี ดิ้น กระแด่ว ๆ

๑๔.๒.๑๖ dum^{2} dum^{2} 'ตุ๋มๆ'

khaw^{1} tew dum^{2} dum^{2} pay

เขา เดิน ตุ๋ม ๆ ไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๒.๑๗ dɔ̀k^{1} dɔ̀k^{1} 'ดิกๆ'

maː^{1} swaːy^{2} haːŋ^{1} dɔ̀k^{1} dɔ̀k^{1}

หมา แกว่ง หาง ดิกๆ

๑๔.๒.๑๘ dɔːy^{2} dɔːy^{2} 'ริกๆ'

mɯ̄ː san^{2} dɔːy^{2} dɔːy^{2}

มือ สั่น ริกๆ

๑๔.๒.๑๙ ka-laːn^{3} ka-laːn^{3} 'พลาน'

naːm^{5} dɯ̄at^{2} ka-laːn^{3} ka-laːn^{3}

น้ำ เดือด พลาน

๑๔.๒.๒๐ kɔp^{5} kɔp^{5} 'สะท้าน'

nɔːŋ^{5} naːw^{1} / con^{1} san^{2} kɔp^{5} kɔp^{5}

น้อง หนาว / จน สั่น สะท้าน

๑๔.๒.๒๑ khɛn^{4} khɛn^{4} 'แน่นๆ'

mat^{5} cɯ̄ak^{3} khɛn^{3} khɛn^{3} naʔ^{3}

มัด เชือก แน่นๆ นะ

๑๔.๒.๒๒ kha-ñik^{5} kha-ñik^{5} 'ยิกๆ'

nɔːŋ^{5} kam^{1}-laŋ khian^{1} cot^{1}-maːy^{1} kha-ñik^{5} kha-ñik^{5}

น้อง กำลัง เขียน จดหมาย ยิกๆ

๑๔.๒.๒๓ kha-ñɛk^{5} kha-ñɛk^{5} 'งวนอยู่'

khaw^{1} kam^{1}-laŋ sɔ̀m^{4} wit^{5}-tha-yu$^{?5}$

เขา กำลัง ซ่อม วิทยุ

kha-ñɛk^{5} kha-ñɛk^{5}

งวนอยู่

๑๔.๒.๒๔ kha-mɛp^{5} kha-mɛp^{5} ' แขม่วๆ '

khon-cep^{1} ha:y^{1}-cay^{1} kha-mɛp^{5} kha-mɛp^{5}

คนเจ็บ หายใจ แขม่วๆ

๑๔.๒.๒๕ kha:w^{3} kha:w^{3} ' คราวๆ '

khaw^{1} ʔa:n^{2} naŋ^{1}-si: kha:w^{3} kha:w^{3}

เขา อ่าน หนังสือ คราวๆ

๑๔.๒.๒๖ khwa:t^{2} khwa:t^{2} ' แกรกๆ '

luŋ som^{1} kaw^{1} hua^{1} khwa:t^{2} khwa:t^{2}

ลุง สม เกา หัว แกรกๆ

๑๔.๒.๒๗ cin^{4} cin^{4} ' ติ้ว '

lɔ:^{5}-lot^{5} phat^{1}-mon cin^{4} cin^{4}

ล้อรถ หมุน ติ้ว

๑๔.๒.๒๘ co?^{5} co?^{5} (สะท้านด้วยความตกใจ)

nɔ:ŋ^{5} kua^{1} / con^{1} san^{2} co?^{5} co?^{5}

น้อง กลัว / จน สั่น (สะท้านด้วยความตกใจ)

๑๔.๒.๒๙ ʔaŋ^{5} ʔaŋ^{5} ' เกรียวกราว '

khon du: ki:-la: ho:^{2} kan^{1} ʔaŋ^{5} ʔaŋ^{5}

คน ดู กีฬา ให้ กัน เกรียวกราว

๑๔.๒.๓๐ ʔum^{2} ʔum^{2} ' พึมพำ '

mɛ:^{3} com^{2} ʔum^{2} ʔum^{2}

แม่ บ่น พึมพำ

๑๔.๒.๓๑ si$^{?5}$ si$^{?5}$ 'ปรอยๆ'

fon^{1} tok^{1} si$^{?5}$ si$^{?5}$

ฝน ตก ปรอยๆ

๑๔.๒.๓๒ si:^{3} si:^{3} 'ตรงๆ'

bɔ:k^{2} si:^{3} si:^{3} / wa:^{3} bɔ:^{2} ŋa:m

บอก ตรงๆ / ว่า ไม่ สวย

๑๔.๒.๓๓ suy^{1} suy^{1} 'หยิมๆ'

fon^{1} tok^{1} suy^{1} suy^{1}

ฝน ตก หยิมๆ

๑๔.๒.๓๔ suy^{5} suy^{5} 'ฉิวๆ'

lom pat^{5} suy^{5} suy^{5}

ลม พัด ฉิวๆ

๑๔.๒.๓๕ so$^{?5}$ so$^{?5}$ (จำนวนมากและไม่ขาดสาย)

na:m^{5} ɦɔ:y^{5} so$^{?5}$ so$^{?5}$

น้ำ หยด (จำนวนมากและไม่ขาดสาย)

๑๔.๒.๓๖ son^{1} son^{1} (เป็นฝอยไม่ขาดสาย)

na:m^{5}-la:y sa-den son^{1} son^{1}

น้ำลาย กระเด็น (เป็นฝอยไม่ขาดสาย)

๑๔.๒.๓๗ sɔ:t^{2} sɔ:t^{2} 'ฟี้ๆ'

pɔ:^{3} khon^{1} sɔ:t^{2} sɔ:t^{2}

พ่อ กรน ฟี้ๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๒.๓๘ hi$^{?5}$ hi$^{?5}$ 'พิรี้พิไร'

lu:k^{3}-nɔ:y^{4} hop^{5} hi$^{?5}$ hi$^{?5}$

ลูกน้อย ออกอ้อน พิรี้พิไร

๑๔.๒.๓๙ ho$^{?5}$ ho$^{?5}$ 'แฮกๆ'

dɛ:ŋ $^{?}$it^{1} / con^{1} saw^{2} ho$^{?5}$ ho$^{?5}$

แดง เหนื่อย / จน หอบ แฮกๆ

๑๔.๒.๔๐ mip^{5} mip^{5} 'ระยิบระยับ'

phet^{5} tɔ:ŋ^{4} fay mip^{5} mip^{5}

เพชร สะท้อน ไฟ ระยิบระยับ

๑๔.๒.๔๑ mɛp^{5} mɛp^{5} 'แป๋มๆ'

fa:^{5} mɛp^{3} mɛp^{5} mɛp^{5}

ฟ้า แลบ แป๋มๆ

๑๔.๒.๔๒ mɛ$^{?5}$ mɛ$^{?5}$ 'เหนอะหนะ'

tua^{1} ya:ŋ mɛ$^{?5}$ mɛ$^{?5}$

ตัว เหนียว เหนอะหนะ

๑๔.๒.๔๓ ma:p^{3} ma:p^{3} 'ปลาบ'

nɔ:ŋ^{5} cet^{5} hian / con^{1} liam^{4} ma:p^{3} ma:p^{3}

น้อง ถูบ้าน / จน มัน ปลาบ

๑๔.๒.๔๔ miaŋ miaŋ 'ริบหรี่'

ba:n^{4} pu:n^{5} ta:m^{1} kom miaŋ miaŋ

บ้าน นูน จุด ตะเกียง ริบหรี่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๔.๒.๔๕ กีɛk^{5} กีɛk^{5} ' ยิก ๆ '

pi:^{3} but^{1} kaw^{1} hua^{1} กีɛk^{5} กีɛk^{5}

พี่ บุตร เกา หัว ยิก ๆ

๑๔.๒.๔๖ กีwa:^{3} กีwa:^{3} (จำนวนมากและไม่ขาดสาย)

mɛ:ŋ-maw^{3} bin ʔɔ:k^{2} ca:k^{2} hu: กีwa:^{3} กีwa:^{3}

แมลงเม่า บิน ออก จาก รู (จำนวนมากและไม่ขาดสาย)

๑๔.๒.๔๗ กีwaʔ^{5} กีwaʔ^{5} ' กระจาย '

bɔ:k^{2}-fay-dɔ:k^{2} tɛ:k^{2} กีwaʔ^{5} กีwaʔ^{5}

ดอกไม้ไฟ แตก กระจาย

๑๔.๒.๔๘ กีup^{5} กีup^{5} ยุบยิบ

nɔ:ŋ^{5} pay nɔ:n bon กีa:^{4} le:y khan กีup^{5} กีup^{5}

น้อง ไป นอน บน หน้า เลย คัน ยุบยิบ

๑๔.๒.๔๙ กีo:k^{3} กีo:k^{3} ' ผาว ๆ '

na:^{4}-phaːk^{2} nɔ:ŋ^{5} hɔ:n^{5} กีo:k^{3} กีo:k^{3}

หน้าผาก น้อง ร้อน ผาว ๆ

๑๔.๒.๕๐ ŋ̊ak^{5} ŋ̊ak^{5} ' หงึก ๆ '

pɔ:^{3} ka-ŋɔk^{5} hua^{1} ŋ̊ak^{5} ŋ̊ak^{5}

พ่อ พยักหน้า หงึก ๆ

๑๔.๒.๕๑ ŋ̊wa:p^{3} ŋ̊wa:p^{3} ' หวอด ๆ '

la:n^{1} ha:w^{1} ŋ̊wa:p^{3} ŋ̊wa:p^{3}

หลาน หาว หวอด ๆ

๑๔.๒.๕๒ ŋo:^{4} ŋo:^{4} 'โอ ๆ'

dɛ:ŋ hay^{4} ŋo:^{4} ŋo:^{4}

แดง ร้องไห้ โอ ๆ

๑๔.๒.๕๓ ŋɔk^{5} ŋɔk^{5} 'งก ๆ'

pɔ:^{3} kam^{1} laŋ hia?^{5}-ka:n^{1} ŋɔk^{5} ŋɔk^{5}

พ่อ กำลัง ทำงาน งก ๆ

๑๔.๒.๕๔ wa:w^{3} wa:w^{3} 'ผ่าว ๆ'

tua^{1} nɔ:ŋ^{5} hɔ:n^{5} wa:w^{3} wa:w^{3}

ตัว น้อง ร้อน ผ่าว ๆ

๑๔.๒.๕๕ wo:ŋ^{4} wo:ŋ^{4} 'หึ่ง ๆ'

phə:ŋ^{4} bin wo:ŋ^{4} wo:ŋ^{4}

ผึ้ง บิน หึ่ง ๆ

๑๔.๒.๕๖ wɔ:ŋ^{4} wɔ:ŋ^{4} (ไม่เห็นวี่แวว)

khaw^{1} pay wɔ:ŋ^{4} wɔ:ŋ^{4}

เขา ไป (ไม่เห็นวี่แวว)

๑๔.๒.๕๗ yip^{1} yip^{1} 'ปริบ ๆ'

nɔ:ŋ^{5} phap^{5} ta:^{1} yip^{1} yip^{1}

น้อง กระพริบ ตา ปริบ ๆ

๑๔.๒.๕๘ yɔŋ^{2} yɔŋ^{2} 'สะท้าน'

khaw^{1} na:w^{1} san^{2} yɔŋ^{2} yɔŋ^{2}

เขา หนาว สั่น สะท้าน

๑๔.๒.๕๘ lɛp^{5} lɛp^{5} (ไม่รู้จักหยุด)

ŋɔ:ŋ^{5} ʔɛw^{2} lɛp^{5} lɛp^{5}
น้อง เที่ยว (ไม่รู้จักหยุด)

๑๔.๒.๖๐ lwa:ŋ^{2} lwa:ŋ^{2} 'รุมๆ'

tua^{1} nɔ:ŋ^{5} hɔ:n^{5} lwa:ŋ^{2} lwa:ŋ^{2}
ตัว น้อง ร้อน รุมๆ

๑๔.๒.๖๑ lət^{1} lət^{1} 'รา'

nɔ:ŋ^{5} sɔ:p^{3} cay^{1} khay^{3}-hua^{1} lət^{1} lət^{1}
น้อง สอบใจ ห้วเราะ รา

๑๔.๒.๖๒ lə:y^{3} lə:y^{3} 'เรื่อยๆ'

khaw^{1} tew pay lə:y^{3} lə:y^{3}
เขา เดิน ไป เรื่อยๆ

๑๔.๒.๖๓ lo^{ʔ5} lo^{ʔ5} (เลียนเสียงสายน้ำที่คอนข้างแรง)

na:m^{5} nay na:m^{5}-mɛ:^{3} lay^{1} lo^{ʔ5} lo^{ʔ5}
น้ำ ใน แม่น้ำ ไหล (เลียนเสียงสายน้ำที่คอนข้างแรง)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๕. หมวดคำบุพบท

คำบุพบทในภาษาเชียงใหม่ มี ๓๐ คำ คือ

๑๕.๑ p±:n^{5} ' ใต้ '

ʔa-ñaŋ^{1} tok^{1} p±:n^{5} khan^{4}-day

อะไร ตก ใต ขันได

๑๕.๒ pa-cam^{1} ' ประจำ '

khaw^{1} ñiaʔ^{5}-ka:n^{1} pa-cam^{1} tha-na:-kha:n-kuŋ-thep^{3}

เขา ทำงาน ประจำ ธนาคารกรุงเทพ

๑๕.๓ p±a^{3} ' เพื่อ '

po:^{3} mɛ:^{3} hiʔ^{5}-ha:^{1} p±a^{3} lu:k^{3}

พ่อ แม่ ทำมาหากิน เพื่อ ลูก

๑๕.๔ phap^{1} ' ทั่ว '

mɛ:^{3} soʔ^{5} s±:^{5} pa:^{1} phap^{1} ka:t^{2}

แม่ หา ซื้อ ปลา ทั่ว ตลาด

๑๕.๕ phum^{3} ' พร้อม '

dɛ:ŋ pik^{5} kuŋ-thep^{3} phum^{3} nɔ:ŋ^{5}

แดง กลับ กรุงเทพฯ พร้อม น้อง

๑๕.๖ ti:^{3} ' ที่ '

naŋ^{1}-s±:^{1} ni:^{5} khaw^{1} kha:y^{1} ti:^{3} ha:n^{5} kɛ:

หนังสือ นี้ เขา ขาย ที่ ร้าน หรือ

๑๕.๗ tat^{5} ' ตรง '

ma:^{1} dɛ:ŋ nɔ:n tat^{5} la-biaŋ

หมา แดง นอน ตรง ระเบียง

๑๕.๘ taŋ^{4} ' ตั้งแต่ '

khaw^{1} pay khɔ:n^{1}-kɛn^{2} taŋ^{4} pi:^{1} lɛ:w^{5} laʔ^{5}

เขา ไป ขอนแก่น ตั้งแต่ ปี ที่แล้ว ละ

๑๕.๙ ta:m^{1} ' ตาม '

lot^{5}-kha:y^{1}-ya: pay ta:m^{1} ba:n^{4}-nɔ:k^{3}

รถขายยา ไป ตาม บ้านนอก

๑๕.๑๐ ta:ŋ ' ทาง '

dɛ:ŋ ni:^{1} mɛ:^{3} ʔɔk^{2} ta:ŋ na:^{4}-ta:ŋ^{2}

แดง หนี แม่ ออก ทาง หน้าทาง

๑๕.๑๑ thɛ:w^{1} ' แถว '

lot^{5} con kan^{1} thɛ:w^{1} ta:^{3}-pɛ:

รถ ชน กัน แถว ทาแพ

๑๕.๑๒ ka:^{3} ' แต่ '

nɔ:ŋ^{5} kin^{1} ka:^{3} lu:k^{3}-cin^{5}

น้อง กิน แต่ ลูกชิ้น

๑๕.๑๓ kap^{1} ' กับ '

dɛ:ŋ phit^{1} kap^{1} pʉan^{3}

แดง ทะเลาะ กับ เพื่อน

๑๕.๑๔ kay^{1} ' ไกล '

ba:n^{4} haw yu:^{2} kay^{1} ka:t^{2}

บ้าน เรา อยู่ ไกล ตลาด

๑๕.๑๕ kay^{4} ' ใกล้ '

ho:ŋ-hian yu:^{2} kay^{4} ba:n^{4}

โรงเรียน อยู่ ใกล้ บ้าน

๑๕.๑๖ ka:ŋ^{1} ' กลาง '

la-ʔon^{2} len^{4} yu:^{2} ka:ŋ^{1} khuaŋ^{2}-ba:n^{4}

เด็ก เล่น อยู่ กลาง ลานบ้าน

๑๕.๑๗ kha:ŋ^{4} ' ข้าง '

kay^{2} khay^{2} kha:ŋ^{4} law^{5}

ไก่ ไข่ ข้าง เล้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๕.๑๘ khɔy^{3} 'ทั่ว'

khaw^{1} kɤ:y pay ʔɛw^{2} khɔy^{3} pa-thet^{3}-thay

เขา เคย ไป เที่ยว ทั่ว ประเทศไทย

๑๕.๑๙ him 'ริม'

pɔ:^{3} pu:k^{2} phak^{1} him hua^{5}

พ่อ ปลูก ผัก ริม รั้ว

๑๕.๒๐ hɨ:^{4} 'ให้'

nit^{5} we:^{1} phom^{1} hɨ:^{4} nɔ:ŋ^{5}

นิด หวี ผม ให้ น้อง

๑๕.๒๑ ha:ŋ^{2} 'ห่าง'

naŋ^{3} ha:ŋ^{2} kɔ:ŋ^{1}-fay nɔ:y^{3} nə:^{3}

นั่ง ห่าง กองไฟ หน่อย นะ

๑๕.๒๒ mɛʔ^{1} 'ชิด'

khon ti:^{3} naŋ^{3} mɛʔ^{1} som^{1}-si: | pen^{1} nɔ:ŋ^{5} khaw^{1}

คน ที่ นั่ง ชิด สมศรี | เป็น น้อง เขา

๑๕.๒๓ na:^{4} 'หน้า'

phay^{1} ma: na:^{4} ba:n^{4}

ใคร มา หน้า บ้าน

๑๕.๒๔ nay 'ใน'

sɨa^{3} may^{2} khwɛ:n^{1} nay tu:^{4}

เสื้อ ใหม่ แขวน ใน ตู้

๑๕.๒๕ nɔ:k^{3} 'นอก'

khu: yɨ:n nɔ:k^{3} hɔ:ŋ^{4}

ครู ยืน นอก ห้อง

๑๕.๒๖ nɨa^{1} 'เหนือ'

muak^{2} hɔ:y^{4} nɨa^{1} hu:p^{3}

หมวก แขวน เหนือ รูป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๕.๒๗ wɛ:t^{3} ' รอบ '

pha:n-lo:ŋ tew wɛ:t^{3} sa-na:m^{1}

ภารโรง เดิน รอบ สนาม

๑๕.๒๘ laŋ^{1} ' หลัง '

mɛ:w mɔ:p^{3} laŋ^{1} tu:^{4}

แมว แอบ หลัง ตู้

๑๕.๒๙ luk^{5} ' จาก '

sɨa^{4} ni:^{5} khaw^{1} sɨ:^{5} luk^{5} kuŋ-thep^{3} ma:

เสื้อ นี้ เขา ซื้อ จาก กรุงเทพฯ มา

๑๕.๓๐ lum^{3} ' ใต้ '

khaw^{1} pay len^{4} na:m^{5} lum^{3} khua^{1} may^{2}

เขา ไป เล่น น้ำ ใต้ สะพาน ใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๖. หมวดคำเชื่อมอนุพากย์

คำเชื่อมอนุพากย์ในภาษาเชียงใหม่แบ่งตามตำแหน่งได้ ๓ ประเภทคือ [๑]

๑๖.๑ คำเชื่อมอนุพากย์ที่ปรากฏอยู่ต้นอนุพากย์เสมอไม่ว่าอนุพากย์นั้นจะมีประธานอยู่ด้วยหรือไม่ก็ตาม เรียกว่า "คำเชื่อมต้น" มีทั้งหมด ๔๕ คำ คือ

๑๖.๑.๑ p±a^{3} 'เพื่อ' เช่น

po:^{3} mɛ:^{3} ha:^{1} sa-ta:ŋ ya:ŋ^{2} nak^{1} / p±a^{3} lu:k^{3}
พ่อ แม่ หา เงิน อย่าง หนัก / เพื่อ ลูก

ca?^{2} day^{4} sa-ba:y
จะ ได้ สบาย

๑๖.๑.๒ p±a^{3} h±:^{4} 'เพื่อให้'

po:^{3} kha:y^{1} na: / p±a^{3} h±:^{4} lu:k^{3} day^{4}
พ่อ ขาย นา / เพื่อ ให้ ลูก ได้

hian to:^{2}
เรียน ต่อ

๑๖.๑.๓ pho?^{5} 'เพราะ'

no:ŋ^{5} bo:^{2} sa-ba:y / pho?^{5} ta:k^{2} fon^{1}
น้อง ไม่ สบาย / เพราะ ตาก ฝน

๑๖.๑.๔ phi±a^{2} 'เผื่อ'

phi±a^{2} khaw^{1} ma: / cuay^{3} bo:k^{2} khaw^{1} kam nɔ:^{3}
เผื่อ เขา มา / ช่วย บอก เขา ที นะ

---

[๑] การแบ่งประเภทของคำเชื่อมอนุพากย์ตามตำแหน่งนี้แบ่งตามที่ปรากฏใน
ดุษฎีพร ชำนิโชคศานต์, "อนุพากย์ ในภาษาไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย ๒๕๑๒). (อัดสำเนา).

๑b.๑.๕ ba-ko:ŋ 'พอ'

ba-ko:ŋ mɛ:^{3} hu:^{5} kha:w^{2} | ko:^{2} pen^{1} lom
พอ แม่ รู้ ข้าว | ก็ เป็น ลม

๑b.๑.b ti:^{3} 'ที่'

naŋ^{1}-sɨ:^{1} ti:^{3} no:ŋ^{5} yɨ:m ma: | yu:^{2} nay^{1}
หนังสือ ที่ น้อง ยืม มา | อยู่ ไหน

๑b.๑.๗ tɛ:^{2} 'แต่'

som^{1} pen^{1} khon ŋa:m | tɛ:^{2} yiŋ^{2} kha-na:t^{2}
สม เป็น คน สวย | แต่ หยิ่ง มาก

๑b.๑.๘ ta:m^{1} 'ตาม'

khaw^{1} nia?^{5} | ta:m^{1} po:^{3} saŋ^{2}
เขา ทำ | ตาม พ่อ สั่ง

๑b.๑.๙ to:n^{1} 'ตอน'

lot^{5} caŋ^{3} tit^{1} | to:n^{1} ho:ŋ-hian lɛ:k^{3}
รถ มัก ติด | ตอน โรงเรียน เลิก

๑b.๑.๑๐ to:^{2} mɨa^{3} 'ตอเมื่อ'

dɛ:ŋ ca?^{2} ma: | to:^{2} mɨa^{3} mɛ:^{3} ñia?^{5} kin^{1} set^{1}
แดง จะ มา | ตอ เมื่อ แม่ ทำกับข้าว เสร็จ

๑b.๑.๑๑ taw^{3} ti:^{3} 'เท่าที่'

khaw^{1} cuay^{3} lɨa^{1} chan^{1} | taw^{3} ti:^{3} ca?^{2}
เขา ช่วย เหลือ ฉัน | เท่า ที่ จะ

cuay^{3} day^{4}
ช่วย ได้

๑b.๑.๑๒ tat^{5} ti:^{3} 'ตรงที่'

man lam-ba:k^{2} | tat^{5} ti:^{3} khaw^{1} bo:^{1} po:-cay^{1}
มัน ลำบาก | ตรง ที่ เขา ไม่ พอใจ

๑b.๑.๑๓ taŋ^{4} tɛ:^{2} 'ตั้งแต่'

pi:an^{3} ma: | taŋ^{4} tɛ:^{2} ŋɔ:ŋ^{5} ŋaŋ bɔ:^{2} ti:n^{2}

เพื่อน มา | ตั้ง แต่ น้อง ยัง ไม่ ตื่น

๑b.๑.๑๔ tha:^{4} 'ถ้า'

haw ca?^{1} pay du: naŋ^{1} | tha:^{4} khaw^{1} bɔ:^{2}

เรา จะ ไป ดู หนัง | ถ้า เขา ไม่

pian^{2} cay^{1}

เปลี่ยน ใจ

๑b.๑.๑๕ thiŋ^{1} 'ถึง'

thiŋ^{1} khaw^{1} bɔ:^{2} lɔ:^{2} | khaw^{1} kɔ:^{2} pen^{1} khon di:

ถึง เขา ไม่ หล่อ | เขา ก็ เป็น คน ดี

๑b.๑.๑๖ thaŋ^{5} thaŋ^{5} 'ทั้ง ๆ'

nɔ:ŋ^{5} pay ho:ŋ-hian | thaŋ^{5}-thaŋ^{5} bɔ:^{2} sa-ba:y

น้อง ไป โรงเรียน | ทั้ง ๆ ไม่ สบาย

๑b.๑.๑๗ thɛ:w^{1} ti:^{3} 'แถว'

khaw^{1} cat^{1} ŋa:n | thɛ:w^{1} ti:^{3} khaw^{1} kɤ:y yu:^{2}

เขา จัด งาน | แถว ที่ เขา เคย อยู่

๑b.๑.๑๘ do:y 'โดย'

khaw^{1} sɔ:p^{2} day^{4} kha-nɛ:n di: | do:y ?a:-say^{1}

เขา สอบ ได้ คะแนน ดี | โดย อาศัย

khwa:m-man^{2}

ความขยัน

๑b.๑.๑๙ kɔ:n 'หาก'

kɔ:n khaw^{1} ma: | cuay^{3} bɔ:k^{2} hi:^{4} khaw^{1}

หาก เขา มา | ช่วย บอก ให้ เขา

to:y pay

ตาม ไป

๑b.๑.๒๐ kɔ:n^{2} ' ก่อน '

nɔ:ŋ^{5} tɔ:ŋ^{4} pik^{5} ba:n^{4} | kɔ:n^{2} ta-wan tok^{1} din

น้อง ต้อง กลับ บ้าน | ก่อน ตะวัน ตก ดิน

๑b.๑.๒๑ kɔ:n^{2} na:^{4} ' ก่อนหน้า '

khaw^{1} ma: la: mɛ:^{3} | kɔ:n^{2} na:^{4} pay mɨaŋ-nɔ:k^{3}

ไขา มา ลา แม่ | ก่อน หน้า ไป เมืองนอก

๑b.๑.๒๒ kɔ:^{2} phɔ?^{5} ' ก็เพราะ '

dɛ:ŋ hak^{5} khaw^{1} | kɔ:^{2} phɔ?^{5} khaw^{1} pen^{1} khon di:

แดง รัก เขา | ก็ เพราะ เขา เป็น คน ดี

๑b.๑.๒๓ kɔ:^{2} pɨa^{3} ' ก็เพื่อ '

khaw^{1} man^{2} hi?^{5} wa:^{3} ha:^{1} kin^{1} | kɔ:^{2} pɨa^{3}

เขา ขยัน ทำมาหากิน | ก็ เพื่อ

ca?^{2} day^{4} sa-ba:y pa:y na:^{4}

จะ ได้ สบาย ภาย หน้า

๑b.๑.๒๔ kɔ:^{2} tɔ:^{2} mɨa^{3} ' ก็ต่อเมื่อ '

khaw^{1} hu:^{5} sɨk^{1} tua^{1} | kɔ:^{2} tɔ:^{2} mɨa^{3} mɛ:^{3}

เขา รู้ สึก ตัว | ก็ ต่อ เมื่อ แม่

khaw^{1} ta:y^{1} lɛ:w^{5}

เขา ตาย แล้ว

๑b.๑.๒๕ ka: wa:^{3} ' หรือว่า '

haw^{1} ca?^{2} pay^{1} hap^{5} nɔ:ŋ^{5} kɔ:n^{2} | ka: wa:^{3}

เรา จะ ไป รับ น้อง ก่อน | หรือ ว่า

ca?^{2} pay du: naŋ^{1} kɔ:n^{2}

จะ ไป ดู หนัง ก่อน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๖.๑.๒๖ kwa:^{2} ' กว่า '

kwa:^{2} mɛ:^{3}-khua ca?^{2} huŋ^{1} khaw^{4} | mɛ:^{3} ko:^{2}
กว่า แม่ ครัว จะ หุง ข้าว | แม่ ก็

pay kà:t^{2} ma: lɛ:w^{5}
ไป ตลาด มา แล้ว

๑๖.๑.๒๗ kha-nɛ:m ' เพียงแต่ '

mɛ:^{3} ca?^{2} bɔ:^{2} ti:^{1} | kha-nɛ:m nɔ:ŋ^{5} ca?^{2} - pay
แม่ จะ ไม่ ดี | เพียงแต่ น้อง อย่า

ha:y^{5}
ขน

๑๖.๑.๒๘ kha-na:t^{2} ' ขนาด '

khaw^{1} kho:t^{2} | kha-na:t^{2} bɔ:^{2} ɲɔ:m ʔu:^{4} lɛ:y
เขา โกรธ | ขนาด ไม่ ยอม พูด เลย

๑๖.๑.๒๙ con^{1} ' จน '

khaw^{1} len^{4} ka:n^{1}-pha-nan | con^{1} mot^{1} nɨa^{5} mɔt^{1}tua^{1}
เขา เล่น การพนัน | จน หมด เนื้อ หมด ตัว

๑๖.๑.๓๐ mɨa^{3} ' เมื่อ '

mɨa^{3} khaw^{1} ɲia?^{5} phit^{1} | khaw^{1} ca?^{2} bɔ:^{2} ɲɔ:m
เมื่อ เขา ทำ ผิด | เขา จะ ไม่ ยอม

te: pɛ:ŋ may^{2}
รื้อ ทำ ใหม่

๑๖.๑.๓๑ mɨan^{1} ' เหมือน '

nɔ:ŋ^{5} cuay^{3} ɲia?^{5} ka:n^{1}-ba:n^{4} | mɨan^{1} bɔ:^{2}
น้อง ช่วย ทำ การบ้าน | เหมือน ไม่

tem^{1} cay^{2}
เต็ม ใจ

๑b.๑.๓๒ nay we:-la: ' ในเวลา '

pa-cha:-chon yu:^{2} pen^{1} suk^{1} | nay we:-la:
ประชาชน อยู่ เป็น สุข | ใน เวลา

ba:n^{4}-m±aŋ pok^{1}-ka-ti?^{1}
บ้านเมือง ปรกติ

๑b.๑.๓๓ no:k^{3}-ca:k^{2} ' นอกจาก '

no:ŋ^{5} ñin-di: h±:^{4} sa-ta:ŋ khaw^{1} | no:k^{3}-ca:k^{2}
น้อง ยินดี ให้ สตางค์ เขา | นอกจาก

khaw^{1} ca?^{1} bɔ:^{2} pɔ:-cay^{1} taw^{3}-?an^{4}
เขา จะ ไม่ พอใจ เท่านั้น

๑b.๑.๓๔ nay m±a^{3} ' ในเมื่อ '

bɔ:^{2} tɔ:ŋ^{4} pay pham^{3}-phɛ:ŋ | nay m±a^{3} khaw^{1} bɔ:^{1}
ไม่ ต้อง ไป เอาใจใส่ | ใน เมื่อ เขา ไม่

c±a^{3} faŋ
เชื่อ ฟัง

๑b.๑.๓๕ wa:^{3} ' ว่า '

no:ŋ^{5} bɔ:k^{2} | wa:^{3} wan ni:^{5} ho:ŋ-hian pit^{1}
น้อง บอก | ว่า วัน นี้ โรงเรียน ปิด

๑b.๑.๓๖ wa:ŋ^{2} ti:^{3} ' ระหว่างที่ '

khaw^{1} pho:m^{1} kha-na:t^{2} | wa:ŋ^{2} ti:^{3} khaw^{1} mɛ:y^{3}
เขา ผอม มาก | ระหว่างที่ เขา ป่วย

๑b.๑.๓๗ we:-la: ' เวลา '

thɛ: bɔ:^{2} di: ?u:^{4} nak^{5} | we:-la: khaw^{1} kho:t^{2}
เธอ ไม่ ควร พูด มาก | เวลา เขา โกรธ

๑b.๑.๓๘ wen^{5} tɛ:^{2} 'เว้นแต่'

nɔ:ŋ^{5} ca?^{2} bɔ:^{2} pay | wen^{5} tɛ:^{2} mɛ:^{3}

น้อง จะ ไม่ ไป | เว้น แต่ แม่

?a-nu?^{5}-ya:t

อนุญาต

๑b.๑.๓๙ ya:ŋ^{2} 'อย่าง'

khaw^{1} ?u:^{4} | ya:ŋ^{2} khon ŋa:w^{3}

เขา พูด | อย่าง คน โง่

๑b.๑.๔๐ ya:ŋ^{2} ti:^{3} 'อย่างที่'

nɔ:ŋ^{5} ñia?^{5} | ya:ŋ^{2} ti:^{3} khu: nɛ?^{5}-nam

น้อง ทำ | อย่าง ที่ ครู แนะนำ

๑b.๑.๔๑ ya:ŋ^{2} kap^{1} 'อย่างกับ'

khaw^{1} tew pat^{5}-soŋ^{4}-pat^{5}-seŋ^{4} | ya:ŋ^{2} kap^{1}

เขา เดิน โซ - ซัด - โซ - เซ | อย่าง กับ

khon maw law^{4}

คน เมา เหล้า

๑b.๑.๔๒ lɛ:w^{5} 'แล้ว'

nɔ:ŋ^{5} kin^{1} khaw^{4} | lɛ:w^{5} ca?^{2} pay du: naŋ^{1}

น้อง กิน ข้าว | แล้ว จะ ไป ดู หนัง

๑b.๑.๔๓ laŋ^{1} 'หลัง'

nɔ:ŋ^{5} kin^{1} khaw^{4} | laŋ^{1} la:ŋ^{5} na:^{4}

น้อง กิน ข้าว | หลัง ล้าง หน้า

๑b.๑.๔๔ laŋ^{1} ca:k^{2} 'หลังจาก'

dɛ:ŋ tuy^{4} khɨn^{4} | laŋ^{1} ca:k^{2} pay yu:^{2} ciaŋ-may^{2}

แดง อ้วน ขึ้น | หลัง จาก ไป อยู่ เชียงใหม่

๑๖.๑.๔๕ lak^{5} tɛ:^{5} kɔ:^{2} 'ที่แท้ก็'

nɨk^{5}	wa:^{3}	nɔ:ŋ^{5}	ca$^{?2}$	mə:y^{3}	lak^{5}	tɛ:^{5}	kɔ:^{2}
นึก	ว่า	น้อง	จะ	ไข้	ที่	แท้	ก็

bɔ:^{2} pen^{1} ?a-ñaŋ^{1}
ไม่ เป็น อะไร

๑๖.๒ คำเชื่อมอนุพากย์ที่ปรากฏหลังประธานของอนุพากย์ (และในกรณีที่อนุพากย์ไม่มีประธานอยู่ด้วย จะปรากฏต้น อนุพากย์ได้):เรียกว่า "คำเชื่อมใน" มีทั้งหมด ๓ คำ คือ

๑๖.๒.๑ thɨŋ^{1} 'ถึง'

nɔ:ŋ^{5}	kiŋ^{1}	ba-kha:m^{1}	nak^{5}	nɔ:ŋ^{5}	thɨŋ^{1}	
น้อง	กิน	มะงาม	มาก	น้อง	ถึง	

cep^{1} tɔ:ŋ^{5}
ปวด ท้อง

๑๖.๒.๒ kɔ:^{2} 'ก็'

khaw^{1}	bɔ:^{2}	sɔ:p^{3}	nɔ:ŋ^{5}	nɔ:ŋ^{5}	kɔ:^{2}	bɔ:^{2}
เขา	ไม่	ชอบ	น้อง	น้อง	ก็	ไม่

sɔ:p^{3} khaw^{1}
ชอบ เขา

๑๖.๑.๓ lə:y 'เลย'

pɨan^{3}	bɔ:^{2}	ma:	ta:m^{1}	nat^{5}	nɔ:ŋ^{5}	lə:y	kho:t^{2}
เพื่อน	ไม่	มา	ตาม	นัด	น้อง	เลย	โกรธ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๖.๓ คำเชื่อมอนุพากย์ที่ปรากฏนามประธานของอนุพากย์ (และในกรณีที่อนุพากย์ไม่มีประธานอยู่ด้วย คำเชื่อมอนุพากย์ชนิดนี้ จะปรากฏต้นอนุพากย์ได้) เรียกว่า "คำเชื่อมชนาม" มีทั้งหมด ๔ คำ คือ

๑๖.๓.๑ tɛ:^{2}-ko:^{1} ' แต่-ก็ '

khaw^{1}	tuk^{5}	tɛ:^{2}	khaw^{1}	ko:^{2}	pen^{1}	khon	di:
เขา	จน	แต่	เขา	ก็	เป็น	คน	ดี

๑๖.๓.๒ lɛ:w^{5}-thɨŋ^{1} ' แล้ว-ถึง '

no:ŋ^{5}	kin^{1}	khaw^{4}	ŋa:y	ko:n^{2}	lɛ:w^{5}	no:ŋ^{5}	
น้อง	กิน	ข้าว	เช้า	ก่อน	แล้ว	น้อง	

thɨŋ^{1} pay ho:ŋ-hian
ถึง ไป โรงเรียน

๑๖.๓.๓ lɛ:w^{5}-ko:^{2} ' แล้ว-ก็ '

chan^{1}	ca?^{2}	pay	du:	naŋ^{1}	lɛ:w^{5}	chan^{1}	ko:^{2}
ฉัน	จะ	ไป	ดู	หนัง	แล้ว	ฉัน	ก็

ca?^{2} pay ha:^{1} pɨan^{3}
จะ ไป หา เพื่อน

๑๖.๓.๔ lɛ:w^{5}-lə:y ' แล้ว-เลย '

khaw^{1}	bo:^{2}	pay	ho:ŋ-hian	lɛ:w^{5}	khaw^{1}	lə:y
เขา	ไม่	ไป	โรงเรียน	แล้ว	เขา	เลย

ni:^{1} pay du: naŋ^{1}
หนี ไป ดู หนัง

๑๗. หมวดคำลงท้าย

คำลงท้ายในภาษาเชียงใหม่มี ๑๔ คำ คือ

๑๗.๑ ba-ya?^{2} 'ไม่ใช่หรือ, น่ะ'[๑]

๑๗.๑.๑ dɛ:ŋ ca?^{2} ni:t^{3} sɨa^{4} ba-ya?^{2}
แดง จะ รีด เสื้อ ไม่ใช่หรือ

๑๗.๑.๒ mɛ:^{3}-ñiŋ khon nan^{5} pen^{1} nɔ:ŋ^{5} khaw ba-ya?^{2}
ผู้หญิง คน นั้น เป็น น้อง เขา นะ

๑๗.๒ bɔ:^{1} 'ไหม'

pay du: naŋ^{1} bɔ:^{1}
ไป ดู หนัง ไหม

๑๗.๓ tə?^{5} 'เถอะ'

?aw sa-bu:^{2} hɨ:^{4} kam tə?^{5}
เอา สบู่ ให้ ที เถอะ

๑๗.๔ ta:^{3} 'นะ'

kɛ:ŋ^{1}- ho?^{5} lam di: ta:^{3}
แกงรวม อร่อย ดี นะ

๑๗.๕ ka: 'หรือ'

nɔ:ŋ^{5} pay ho:ŋ-hian ka:
น้อง ไป โรงเรียน หรือ

---

[๑] คำลงท้าย ba-ya?^{2} ปรากฏได้ทั้งในประโยคคำถามและประโยคบอกเล่า เช่นตัวอย่างในข้อ ๑๗.๑.๑ เป็นประโยคคำถาม ส่วนข้อ ๑๗.๑.๒ เป็นประโยคบอกเล่า ในสถานการณ์เช่น นาย ก. ถามนาย ข. ว่า ผู้หญิงคนนั้นเป็นใคร เป็นพี่สาวของ นาย ค. ใช่ไหม นาย ข. ตอบว่า เป็นน้องของนาย ค. ต่างหาก

๑๗.๖ ka:^{2} 'ซี'

ca?^{2} pay ñia?^{5} ɣa:ŋ^{2} nan^{5} ka:^{2}
อย่า ทำ อย่าง นั้น ซี

๑๗.๗ ka:^{3}, ka:^{3}-ha:^{1} 'กระมัง'

๑๗.๗.๑ mɛ:^{3} yu:^{2} nay hɔ:ŋ^{4} ka:^{3}
แม่ อยู่ ใน ห้อง กระมัง

๑๗.๗.๒ mɛ:^{3} yu:^{2} nay hɔ:ŋ^{4} ka:^{3}-ha:^{1}
แม่ อยู่ ใน ห้อง กระมัง

๑๗.๘ kɔ: 'นะ'

nɔ:ŋ^{5} wa:^{3} ?a-ñaŋ^{1} kɔ:
น้อง ว่า อะไร นะ

๑๗.๙ kɔ:^{2} 'ไหม'

wan ni:^{5} wan tit^{5} mɛn^{3} kɔ:^{2}
วัน นี้ วัน อาทิตย์ ใช่ ไหม

๑๗.๑๐ khap^{5} 'ครับ'

phom^{1} ma: lɛ:w^{5} khap^{5}
ผม มา แล้ว ครับ

๑๗.๑๑ caw^{4} 'คะ, คะ'

๑๗.๑๑.๑ kha:^{4}-caw^{4} pay ka:t^{2} caw^{4}
ดิฉัน ไป ตลาด คะ

๑๗.๑๑.๒ pay nay^{1} ma: caw^{4}
ไป ไหน มา คะ

---

*คำลงท้ายคำนี้มี ๒ รูป จะใช้รูปใดก็ได้ โดยไม่มีเงื่อนไข

๑๗.๑๒ nə:^{3} 'นะ'

pik^{5} kɔ:n^{2} nə:^{3}

กลับ ก่อน นะ

๑๗.๑๓ na: 'นา'

bɔ:^{2} cay^{3} sɨa^{4} tua^{1} ni:^{5} na:

ไม่ ใช่ เสื้อ ตัว นี้ นา

๑๗.๑๔ nɔ:^{3} 'นะ'

kin^{1} khaw^{4} to:y kan^{1} nɔ:^{3}

กิน ข้าว ด้วย กัน นะ

๑๗.๑๕ wa?^{2} 'แน่ะ, หรือ'

khaw^{1} ca?^{2} pay kap^{1} haw wa?^{2}*

เขา จะ ไป กับ เรา แน่ะ

เขา จะ ไป กับ เรา หรือ

๑๗.๑๖ lɛ:^{2} 'สิ'

lu:k^{2} ma: tɛŋ^{2}-tua^{1} lɛ:^{2}

ลูก มา แต่งตัว สิ

๑๗.๑๗ la?^{3} 'ละหรือ'

ca?^{2} pik^{5} la?^{3}

จะ กลับ ละหรือ

---

*ประโยคนี้มีความหมายสองอย่างคือ บอกเล่า (เขาจะไปกับเราแน่ะ) และคำถาม (อย่างไม่แน่ใจ) (เขาจะไปกับเราหรือ)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑๓.๑๘ la?^{5} ' ละ '

?im^{2} la?^{5}

อิ่ม ละ

๑๓.๑๙ lɔ: ' ซิ, หรอก, นะ '

๑๓.๑๙.๑ pay ko:y lɔ: / phay^{1} ma:

ไป ดู ซิ / ใคร มา

๑๓.๑๙.๒ lem^{4} ni:^{5} bɔ:^{2} cay^{3} lɔ:

เล่ม นี้ ไม่ ใช่ หรอก

๑๓.๑๙.๓ phɔ:^{2} bɔ:^{2}-da:y kɔ:^{2} day^{4} lɔ:

ดู เปล่า ๆ ก็ ได้ นะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการศึกษา

ชื่อ นางสาวอยู่เคียง แซ่โค้ว

วุฒิการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๑๒

หน้าที่การงาน อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เชียงใหม่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย